Inc 281

61

Incipit liber p̄mi⁹ Joānis gerson cācellarij pariſienſis. De imitatiōe xp̄i ꝛ de ɔtēptu oīuȝ vanitatū mūdi. Cap. i.

Qui ſequitur me non ambulat in tenebris: ſed habebit lumen uite dicit dn̄s. Hec ſunt uerba xp̄i quibus amonemur q̄tenus uitā ei⁹ ꝛ mores imitemur: ſi velim⁹ ueraciter illuminari ꝛ ab oī cecitate cordis liberari Sūmū igit̄ ſtudiū noſtrū ſit in uita ieſu xp̄i meditari. Doctrina xp̄i oēs doctrinas ſanctoꝝ p̄cellit: ꝛ q ſpūm haberet abſcōditū: ibi manna inueniret. Sed cōtingit ꝙ multi ex frequēti auditu euāgelij paꝝ deſideriū ſentiūt: quia ſpūm xp̄i non habēt. Qui aūt vult plene ꝛ ſapide xp̄i v̄ba itelligē oportet ut totam uitam ſuā illi ſtudeat cōformare. Quid prodeſt tibi alta de trinitate diſputare: ſi careas humilitate vnde diſpliceas trinitati: Uere alta uerba non faciunt ſanctum ꝛ iuſtum: ſ; uirtuoſa uita efficit deo charū. Opto magis ſentire compūctionem: q̄ ſcire eius diffinitionem. Si ſcires totā bibliā exteri⁹ ꝛ oīum philoſophoꝝ dicta: quid totum ꝓdeſſet ſine charitate dei ꝛ grā. Uanitas vanitatū ꝛ oīa uanitas: p̄ter amare deū ꝛ illi ſoli ſeruire. Iſta eſt ſūma ſapīa per cōtemptū mūdi tēdere ad celeſtia regna. Uanitas igitur eſt diuitias perituras q̄rere ꝛ in illis ſperare. Uanitas quoq; eſt honores ambire ꝛ in altum ſe extollere. Uanitas eſt carnis deſideria ſeq̄ ꝛ illud deſiderare: unde poſt modū grauiter oportet puniri. Uanitas eſt longā uitā optare: ꝛ de bona uita parū curare. Uanitas ē p̄ſentē; uitā ſolū attēdere: ꝛ q̄ futura ſunt non preuidere. Uanitas eſt diligere quod cum oī celeritate tranſit: ꝛ illuc nō feſtinare ubi ſempiternum gaudiū manet. Memento illius frequēter ꝓuerbij: q2 nō ſatiat̄ oculus viſu: nec auris implet̄ auditu. Stude ergo cor tuū ab amore viſibilium abſtrahere: ꝛ ad inuiſibilia te trāſferre. Nam ſequentes ſuā ſenſualitatē: maculāt cōſciētiā ꝛ pdūt dei gratiam.

De humili ſentire ſui ipſius Cap. ij.

BIBLIOTECA NACIONAL DE LISBOA

OMnis hō͂ naturaliter
ſcire deſiderat: ſ; ſcīa
ſine timore dei quid ītportat.
Melior eſt profecto humilis
ruſticus q deo ſeruit: q̄ ſuꝑ
bus philoſophꝰ qui ſe neglec
to curſum celi conſiderat.
Qui bn̄ ſeipſum cognoſcit:
ſibiipſi vileſcit: nec laudibꝰ
delectat̄ humanis. Si ſcirē
oīa q̄ ī mūdo ſunt ⁊ non eſſē
in charitate: quid me iuua
ret coraʒ deo: qui me iudica
turus eſt ex facto: quieſce a
nimio ſciendi deſiderio: qꝛ
magna ibi inuenit̄ diſtrac-
tio ⁊ deceptio Scientes libē
ter volūt videri ⁊ ſapientes
dici. Multa ergo ſunt q̄ ſcire
parum uel nihil anime ꝓſūt
Et valde inſipiens eſt qui
alijs intendit q̄ his que ſalu
ti ſue deſeruiūt. Multa ver
ba non ſatiāt aīam: ſ; bona
vita refrigerat mentem: et
pura cōſcientia magnam ꝓ
ſtat ad deum confidentiam.
Quāto plus ⁊ meliꝰ ſcis: tā-
to grauiꝰ inde iudicaberis ni
ſi ſanctiꝰ vixeris. Noli ergo
extolli de vlla arte uel ſcien
tia: ſed potiꝰ time de data ti
bi noticia. Si tibi videtur q̄
multa ſcis ⁊ ſatis bene intel
ligis: ſcito tamē qꝛ ſunt mul
to plura que neſcis. Noli al
tum ſapere: ſed ignorātiam
tuam magis fatere. Quid
vis te alicui preferre: cū plu
res doctiores te inueniant̄:
⁊ magis ī lege periti. Si vis
vtiliter aliquid ſcire ⁊ diſce
re: ama neſciri ⁊ pro nihilo
reputari. Hec eſt altiſſima ⁊
vtiliſſima lectō: ſuiipſius ue
ra cognitio ⁊ deſpectio. De
ſeipſo nihil tenere: ⁊ de alijs
ſꝑ bene ⁊ alte ſentir̄: magna
ſapiētia eſt ⁊ ꝑfectio. Si vi-
deris aliquem aꝑte peccare
uel aliqua grauia ꝑpetrare:
nō debes te tn̄ meliorem eſti
mare: qꝛ neſcis q̄diu poſſis
in bono ſtare. Oēs fragiles
ſumꝰ: ſ; tu neminez fragilio
rem teipſo teneb.

De doctrina ueritatis.
Cap. iij.

FElix quē ueritas per
ſe docet non per figu
ras ⁊ voces trāſeūtes: ſed ſi
cuti ſe habet. Noſtra opinio
⁊ nr̄ ſenſus ſepe nos fallit:
⁊ modicū uidet. Quid ꝓdeſt
magna cauillatio de occul-
tis ⁊ obſcuris rebus: de qui
bus nec arguemur in iudi
cio qꝛ ignorauimus. Grādis
īſipiētia q̄ neglectis utilibꝰ

⁊ neceſſarijs : ultro intendimus curioſis ⁊ dānoſis. oculos habentes non uidemus Et quid cure nobis de generibus ⁊ ſpeciebus: Cui eternū uerbū loquit̄ : a multis opinionibus expeditur . Ex uno uerbo oīa ⁊ unum loquūt̄ oīa: ⁊ h̄ ē ṗncipiū qȯ ⁊ loquit̄ nobis Nemo ſine illo intelligit: aut recte iudicat. Cui omnia unū ſūt ⁊ oīa ad vnum trahit ⁊ oīa in vno videt. pōt ſtabilis corde eſſe ⁊ in deo pacificus permanere O veritas deus fac me unū tecum ī charitate ṗpetua. Tedet me ſepe multa legere ⁊ audire. In te eſt totum qȯ volo ⁊ deſidero. Taceāt oēs doctores ſileāt vniuerſe creature in cōſpectu tuo : tu mihi loq̄re ſolus. Quāto aliq̄s magis vnit⁹ ſibi ⁊ iteri⁹ ſimplificat⁹ fuerit: tāto plura ⁊ altiora ſine labore intelligit: q2 de ſuḡ lumen intelligētie accipit Purus ſimplex ⁊ ſtabilis ſpūs ī multis opib⁹ non diſſipat̄ q2 oīa ad dei honorē opat̄: ⁊ ī ſe ocioſus ab oī ṗpria exquiſitiōe ēē nititur . Quis te magis ipedit ⁊ moleſtat : quā tua īmortificata affectio cordis. Bonus ⁊ deuot⁹ hō opa ſua pri⁹ int⁹ diſponit: q̄ foris agere debet. Nec illa trahūt eū ad deſideria uitioſe īclinatiōis: ſ3 ipſe inflectit ea ad arbitriū recte rōnis. Quis habet forti⁹ certamē quā q̄ nitit̄ vicer̄ ſeipm̄ Et hoc dēret ēē negociū nr̄m vincē videl3 ſeipm̄ : ⁊ q̄tidie ſeipſo fortiorē fieri atq3 ī meli⁹ aliq̄d ṗficē. Oīs pfectio ī hac uita quādā īpfectionē ſibi h3 annexā: ⁊ oīs ſpeculatō nr̄a q̄dam caligie nō caret humil' ſui cognitio cercior uia ē ad deum: quā ṗfunde ſcientie ingſitio . Non ē culpāda ſcia: aut q̄lib3 ſimplex rei noticia: que bona ē in ſe conſiderata ⁊ a deo ordinata ſ3 preferēda eſt ſp̄ bona cōſcia ⁊ uirtuoſa uita. Quia ṽo plures magis ſtudent ſcire quā bene uiuere : iō ſepe errāt: ⁊ pene nullū uel modicum fructum ferūt . O ſi tā tam adhiberent diligētiā ad extirpanda uitia ⁊ ṽtutes inſerendas : ſicuti ad mouendas q̄ſtioēs: non fierent tanta mala ⁊ ſcādala in populo nec tāta diſſolutio ī cenobijs Certe adueniēte die iudicij nō q̄ret̄ a nob̄ q̄d legim⁹: ſed q̄d fecim⁹: nec q̄ bn̄ dixim⁹

ſ; ꝙ religioſe vixim̄us. Dic mihi vbi ſunt mō oēs illi do mini ⁊ mgr̄i quos bene noui ſti dum adhuc uiuerent ⁊ in ſtudijs florerēt. Jam eorum prebēdas alij poſſident: ⁊ ne ſcio vtrū de eis recogitant. Jn vita ſua aliquid uidebāť ⁊ mō d̄ illis tacetur. O quā cito trāſit gl̄ia mūdi. Utina; vita eoꝝ ſcie ipoꝝ cōcordaſ ſet: tūc bene ſtuduiſſent ⁊ le giſſēt. Quā multi peūt p̄ va nam ſciam ī hoc ſcl̄o q parū curāt de dei ſeruitio. Et quia magis eligūt magni eē ꝙ hu miles: ideo euaneſcunt in cogitatiōib⁹ ſuis. Uere ma gnus ē qui magnā habet cha ritatē. Uere magn⁹ eſt qui i ſe paruus eſt: ⁊ p̄ nihilo oē culmē honoris ducit Uere prudens eſt q oīa terrena ar bitrať ut ſtercora: ut xp̄m lucrifaciat. Et uere bn̄ doct⁹ ē: q̄ dei uoluntatem facit: ⁊ ſuā uoluntatem relinquit.

De prudētia in agendis. Cap̄. iiij.

Non eſt credendum oī uerbo nec inſtinctui ſ; caute ⁊ lōganimiť res eſt ſm̄ deum ponderanda. Pro dolor ſepe malū facilius ꝙ bonū de alio crediť ⁊ diciť: ita infirmi ſumus. Sed per fecti uiri nō facile credūt oī enarrāti: q2 ſciūt infirmita tē humanā ad malū p̄cliuā ⁊ in uerbis ſatis labilē. Ma gna ſapīa eſt nō eſſe p̄cipitē in agēdis: nec p̄tinaciter in p̄prijs ſenſib⁹ ſtare. Ad hāc etiā p̄tinet nō quibuſlib; ho minū uerbis credere: nec au dita uel credita mox ad alioꝝ aures effundere. Cū ſapiēte ⁊ ɔſciētioſo uiro ɔſiliū habe: et quere poti⁹ a meliore in ſtrui: ꝙ tuas adinuentiōēs ſequi. Bona uita facit hoīe; ſapientem ſm̄ deum ⁊ exper tum in multis. Quanto qs in ſe humilior fuerit ⁊ deo ſubiectioꝛ: tāto in omnibus erit ſapientioꝛ ⁊ pacatioꝛ.

De lectione ſanctarū ſcriptu rarum Cap̄. v.

Ueritas eſt in ſcriptu ris ſcīs q̄renda: non eloquentia. Oīs ſcriptura ſa cra eo ſpū debet legi quo fac ta eſt. Querere poti⁹ debem⁹ utilitatē in ſcripturis ꝙ ſubti litatem ſmonis. Jta libenť deuotos ⁊ ſimplices libros legere debem⁹ ſicut altos ⁊ p̄fūdos Non te offendat auc toritas ſcribentis utrum p̄

ne uel magne litterature fuerit: ſ; amor pure ueritatis te trahat ad legendum. Non queras quis hoc dixerit: ſed quid dicatur attende. Homines tranſeunt: ſ; ueritas domini manet in eternum. Sine perſonarum acceptione uarijs modis loquitur nobis deus. Curioſitas nostra ſepe nos impedit in lectione ſcripturarum: cum uolumus intelligere et diſcutere: ubi ſimpliciter eſſet tranſeundum. Si uis profectum haurire: lege humiliter ſimpliciter et fideliter nec umquam uelis habere nomen ſcientie. Interroga libenter et audi tacens uerba ſanctorum: nec diſpliceant tibi parabole ſeniorum ſine causa enim non proferuntur.

De inordinatis affectionibus. Cap. vi.

Quandocumque homo aliquid inordinate appetit: statim in ſe inquietus fit. Superbus et auarus numquam quieſcunt. Pauper et humilis ſpiritu in multitudine pacis conuerſantur. Homo qui necdum perfecte in ſe mortuus eſt cito tentatur et uincitur in paruis et uilibus rebus. Infirmus ſpiritu et quodammodo adhuc carnalis et ad ſenſibilia inclinatus. difficulter ſe potest a terrenis deſiderijs ex toto abſtrahere. Et ideo ſepe habet triſticiam cum ſe ſubtrahit: leuiter etiam indignatur ſiquis ei reſiſtit. Si autem proſecutus fuerit quod concupiſcit: statim ex reatu conſcientie grauatur: quia ſecutus eſt paſſionem ſuam: que nihil iuuat ad pacem quam quesiuit. Reſiſtendo igitur paſſionibus inuenitur uera pax cordis: non autem ſeruiendo eis. Non eſt ergo pax in corde hominis carnalis: non in homine exterioribus dedito: ſ; in feruido ſpirituali.

De uana ſpe et elatione fugienda. Cap. vij.

Uanus eſt qui ſpem ſuam ponit in hominibus aut in creaturis. Non te pudeat alijs ſeruire amore ieſu xpi: et pauperem in hoc ſeculo uideri. Non stes ſuper teipſum: ſ; in deo ſpem tuam constitue. Fac quod in te eſt et deus aderit bone uoluntati tue. Non confidas in tua ſcientia uel cuiuſquam aſtutia uiuentis ſ; magis in dei gratia que adiuuat humiles et de ſe preſumentes humiliat. Ne glorieris in diuitijs ſi adſunt nec in amicis quia potentes ſunt: ſ; in deo qui omnia preſtat et ſeipſum ſuper omnia dare deſiderat. Non te extollas

de magnitudie ul' pulchritu
dine corpis: q̄ modica īfirmi
tate corrūpit̄ z defedat̄. Nō
placeas tibiipſi de habilitate
aut ingenio tuo ne diſpliceaſ
deo: cuius eſt totum quicquid
boni naturaliter habueris.
Non te reputes alijs meliorē
ne forte coram deo deterior
habearis: q ſcit quid eſt in
hoie. Non ſupbias de opib⁹
bonis: qr aliter ſunt iudicia
dei q̄ hoīum: cui ſepe diſpli
cet quod hoībus placet. Si
aliquid boni habueris: cre
de de alijs meliora ut hūili
tatem conſeues. Nō nocet ſi
oībus te ſupponas: nocet
aūt plurimum ſi uel uni te
pponas. Jugis pax cū humi
li: ī corde aūt ſupbi zelus z
indignatio frequēs.

De cauenda nimia familia
ritate. Cap. viij.

Non omni homī reue
les cor tuum: ſʒ cū ſa
piente z timente deum age
cauſam tuam. Cū iuuenib⁹
z extraneis rarus eſto. Cum
diuitibus noli blandiri: z
coram magnatis non libenē
appareas. Cū hūilibus z ſim
plicibus: cū deuotis z mo
rigeratis ſociare: z que edi
ficatiōis ſūt ptracta. Nō ſis
familiaris alicui mulieri: z
ſed in communi omnes bo
nas mulieres deo commen
da. Soli deo z angelis eius
opta familiaris eē: z hoīum
noticiam deuita. Charitas
habenda eſt ad oēs: ſʒ famili
aritas non expedit. Quīqʒ ac
cidit ut perſōa: ignota ex bo
na fama luceſcat. cuius tn̄
pſentia oculos intuētiū ob
fuſcat. Putamus aliqn̄ alijs
placere ex cōiūctiōe nr̄a: z
incipimus magis diſplicere
ex morū iprobitate in nobiſ
conſiderata.

De obedientia z ſubiec
ctione. Cap. ix.

Valde magnum ē in
obediētia ſtare: ſub
plato uiuē z ſui iuris nō eē.
Multo tuti⁹ ē ſtare in ſubiec
tione q̄ in prelatura. Multi
ſūt ſub obediētia magis ex
neceſſitate q̄ ex charitate: z
illi penā habēt z leuit̄ mur
murāt: nec libertatem men
tis acquirēt: niſi ex toto cor
de pp̄ter deum ſe ſubijciāt.
Curre hic ul' ibi: nō iuenies
qetē niſi i humili ſubiectiōe
ſub plati regimīe. Imagina
tō locorū z mutatō mltos fe
fellit. Uerū ē q̄ vnuſqſqʒ libē
ter agit p ſēſu ſuo: z iclinat̄.

ad eos magis ꝗ ſecū ſentiūt. Sꝫ ſi deꝰ ē īter nos: neceſſe ē ut relinq̃mꝰ ēt q̄n̄qꝫ noſtrū ſentire ꝓpter bonum pacis. Quis ē ita ſapiēs ꝗ oīa plene ſcire poteſt. Ergo noli nimis in ſenſu tuo cōfidere: ſed velis ēt libēter aliorum ſenſuꝫ audire. Si bonum eſt tuum ſentire: ꝛ hoc ipſum propter deum dimittis ꝛ aliū ſeq̄ris. magis exide proficies. Audiui enim ſepe ſecuriꝰ eē audirē ꝛ accipe cōſiliū q̄ dare. Pōt enim contingere ut bonū ſit vniuſcuiuſqꝫ ſentire ſꝫ nolle alijs acqeſcere cū id ratō aut cauſa poſtulat: ſignuꝫ eſt ſuperbie ꝛ ꝑtinacie.

De cauenda ſuperfluitate verborum. Cap. x.

Caueas tumultū hoīuꝫ q̄ītū potes: multū enī īpedit tractatꝰ ſecularīū geſtoꝝ etiam ſi ſimplici intētione ꝓferant. Cito. n. īquinamur vanitate ꝛ captiuamur. Uelleꝫ me pluries tacuiſſe ꝛ īter hoīes nō fuiſſe. Sꝫ q̄re tā libēter loq̄mur ꝛ inuicem fabulamur cuꝫ tn̄ raro ſine leſiōe ꝯſcīe ad ſilētiū redimꝰ. Jō tā libēter loq̄mur: q2 per mutuas locutiōes ab īuiceꝫ ꝯſolari q̄rimꝰ: ꝛ cor diuerſis cogitatiōibꝰ fatigatū optamus releuare. Et multuꝫ libenter de his que multum diligimus uel cupimus: vel que nobis contraria ſentimꝰ libet loqui ꝛ cogitare Sed ꝓ dolor ſepe inaniter ꝛ fruſtra Nam hec exterior cōſolatio īterioris ꝛ diuine cōſolatōis nō modicū detrimētū eſt. Jō vigilādū ē ꝛ orandum ne tē pus ociose tranſeat. Si loq̄ licet ꝛ expedit: q̄ edificabilia ſūt loquere. Malus vſus ꝛ negligētia profectꝰ nr̄i multum facit ad incuſtodiā oris nr̄i. Juuat tn̄ nō paꝝ ad profectum ſpūaleꝫ deuota ſpūalium rerū collocutō maxime vbi pares aīo ꝛ ſpū in deo ſibi ſociantur.

De pace acquirenda ꝛ zelo proficiendi. Cap. xi.

Multam poſſemꝰ pacē habere: ſi nō vellemꝰ nos cuꝫ alioꝝ dictis ꝛ factis q̄ ad noſtrā curā nō ſpectāt occupare. Quō pōt ille diu ī pace manere ꝗ alienis curis ſe itermiſcet: qui occaſiōes foriſecꝰ querit: ꝗ parum uel raro ſe intrinſecus colligit. Btī ſimplices: q̄m multam pacem habebūt. Quare quidam ſcōꝝ tā ꝑfecti ꝛ ꝯtēpla-

tiui fuerũt. Quia oĩo ſeipſos
mortificare ab oĩbus terre
nis deſiderijs ſtuduerunt: ⁊
iõ totis medullis cordis deo
inherere atqꝫ libere ſibi va
care potuerunt. Nos quideꝫ
nimiuꝫ occupamur proprijs
paſſionibus: ⁊ de trãſitorijs
nimis ſollicitamur. Raro ẽt
vnum vitium perfecte vinci
mus: ⁊ ad quotidianum pro
fectum non accendimur: iõ
frigidi ⁊ tepidi remanemꝰ.
Si eſſemꝰ nobiſipſis ꝑfecte
mortui: ⁊ interius minime ĩ
plicati tunc poſſemus etiam
diuina ſapere: ⁊ de celeſti cõ
templatõne aliquid experiri
Totum ⁊ maximum impedi
mentum eſt quia non ſumus
a paſſionibus ⁊ concupiſcen
tijs liberi: nec perfectam ſãc
torum viam conamur ingre
di. Quãdo etiam modicum
aduerſitatis occurrit: nimis
cito deijcimur: ⁊ ad huma
nas cõſolatiões cõuertimur
Si niteremur ſicut viri for
tes ſtare in prelio: profecto
auxilium domini videremꝰ
ſuper nos de celo. Ipſe enim
certantes ⁊ de gratia ſua ſpe
rantes paratus eſt adiuuare
qui nobis certãdi occaſiões
procurat: ut vincamꝰ. Si tm̄
in iſtis exterioribus obſeruã
tijs profectum religionis po
nimus: cito finem habebit
deuotio noſtra. Sed ad radi
cem ſecuri ponamus: ut pur
gati a paſſionibus pacificam
mentem poſſideamus. Si oĩ
anno vnum vitium extirpa
remus: cito viri perfecti effi
ceremur. Sed mõ ecõtrario
ſepe ſentimus ut meliores ⁊
puriores in initio conuerſio
nis nos fuiſſe inueniamus:
ꝙ̄ poſt multos annos profeſ
ſionis. Feruor ⁊ profectus
nr̄ quotidie deberet creſcere
ſed nunc pro magno videt̄:
ſi quis primi feruoris partẽ
poſſet retinere. Si modicaꝫ
violentiam faceremus ĩ prĩ
cipio: tunc poſtea cũcta poſſe
mus facere cum leuitate et
gaudio. Graue eſt aſſueta di
mittere: ſed grauius eſt cõtra
propriam voluntatem ire.
Sed ſi non vincis parua et
leuia: quãdo ſuꝑabis diffici
liora. Reſiſte in prĩcipio icli
nationi tue ⁊ malam deſiſte
conſuetudinem ne forte pau
latim ad maiorem te ducat
difficultatem. O ſi aduerte
res quãtam tibi pacem ⁊ ali
is leticiam faceres: teipſum
bene habendo: puto ꝙ ſolli

citior eſſes ad ſpiritualem profectum.

De vtilitate aduerſitatis. Cap. xij.

BOnum eſt nobis ꝙ aliquando habemus aliquas grauitates ⁊ contrarietates quia ſepe hominem ad cor reuocant: quatenꝰ ſe in exilio eſſe cognoſcat: nec ſpem ſuā in aliqua re mundi pōat. Bonum ē ꝙ patiamur qn̄ꝗ cōtradictores ⁊ ꝙ male ⁊ iꝑfecte de nobis ſentiatur etiā ſi bene agimus ⁊ intendimus. Iſta ſepe iuuāt. ad humilitatem: ⁊ a uana gl'ia nos defendunt. Tunc enim melius interiorem teſtē deū querimus: qn̄ foris vilipēdimur ab hoibus: ⁊ non bene nobis credit̄. Iō, deberet ſe hō in deo totaliter firmare: ut nō eſſet ei neceſſe multas conſolationes querere. Qn̄ hō bone voluntatis tribulatur uel tēt̄at̄: aut malis cogitationibus affligitur: tūc deum ſibi magis neceſſarium intelligit: ſine quo nihil boni ſe poſſe deprehēdit. Tunc etiam triſtat̄: gemit ⁊ orat ꝓ miſerijs q̄s patit̄. Tūc tedet eum diutiꝰ viuere: mortem optat inuenire: ut poſſit diſſolui ⁊ cum xp̄o eē. Tunc etiam bn̄ aduertit ꝑfectā ſecuritatem ⁊ plenam pacem in mundo nō poſſe conſtare

De tentationibus reſiſtendis Cap. xiij.

QUandiu in mundo uiuimus ſine tribulatiōne ⁊ tētatione eſſe non poſſumus. Un̄ i iob ſcriptum eſt. Tētatio eſt vita hoīs ſuper terram. Ideo vnuſqſꝗ ſollicitus eē deberet circa tētatōnes ſuas ⁊ vigilare in orōnibus ne diabolus locū inueniret decipiēdi: qui nūꝗ̄ dormitat: ſꝫ circuit q̄rens quem deuoret. Nemo tā ꝑfectus eſt ⁊ ſanctus ꝙ non hēat aliqn̄ tentationess: ⁊ plene eis carere non poſſumus. Sunt tn̄ tētationes hoī ſepe ualde utiles licꝫ moleſte ſint ⁊ graues: qꝛ in illis hō' humiliat̄: purgat̄ ⁊ eruditur. Oēs ſci per multas tribulationes ⁊ tētatioēs trāſiert̄ ⁊ ꝓfecerūt Et qui bene tētationes ſuſtinere nequiuerunt: reprobi facti ſūt ⁊ defecerunt. Non ē aliquis ordo tam ſcūs nec locꝰ tā ſecretus: ubi non ſint tentationes uel aduerſitates Non eſt hō ſecurus a tētatiō

nibus totaliter ꝗdiu uixe
rit: qꝛ in nobis eſt un̄ tenta
mur: ex q̄ in concupiſcētia
nati ſumus. Una tentatioē
ſeu tribulatioē recedēte alia
ſuperuenit: ⁊ ſꝑ aliquid ad
patiendum habebimus. Na;
bonum felicitatis noſtre per
didimus. Multi querunt tē
tationes fugere: ⁊ grauius ī
cidunt in eas. Per ſolam fu
gam non poſſumus vincere
ſ; ꝑ patientiam ⁊ veram hu
militatem oībus hoſtibus ef
ficimur fortiores. Qui tātu;
modo exterius declinat nec
radicem euellit: parū ꝓficiet
immo citius ad eū tētatioēs
redient ⁊ peius ſentiet. Pau
latim ⁊ ꝑ patientiā cum lon
ganimitate deo iuuāte me
lius ſupabis: q̄ cū duritia et
importunitate ꝓpria ſepius
accipe conſiliū in tētatioē: ⁊
cū tētato noli duriter agere
ſ; conſolationē īgere: ſic̄ tibi
optares fieri. Initium oīum
malorum tentationum in-
conſtantia animi ⁊ pua ad
deū confidētia: qꝛ ſicut na
uis ſine gubernaclo hic īde
a fluctibus īpellit᷑: ita homo
remiſſus ⁊ ſuū ꝓpoſitū deſe
rēs uarie tētat᷑. Ignis ꝓbat
ferrū: ⁊ tentatio hoīē iuſtū

Neſcim⁹ ſepe quid poſſum⁹
ſed tētatō aperit qd ſumus.
Uigilandum ē tn̄ ꝑcipue cir
ca initium tētatiōis: qꝛ tūc
facilius hoſtis uincitur: ſi
oſtium mētis nullatenus in
trare ſinit᷑: ſ; extra limen
ſtatim ut pulſauerit illi ob-
uiat᷑. Unde quidam dixit.
Principijs obſta: ſero medi
cina paratur. Cu; mala per
lōgas cōualuere moras. Nā
primo occurrit mēti ſimplex
cogitatio: deinde fortis ima
ginatio: poſtea delectatio et
mot⁹ prau⁹ ⁊ aſſenſio. Sicq;
paulatim ingreditur hoſtis
malignus ex toto: dum illi
non reſiſtit᷑ in principio. Et
quāto diuti⁹ quis ad reſiſten
du; torpuerit: tāto in ſe quo
tidie debilior fit: ⁊ hoſtis cō-
tra eum potentior. Quidam
in prīcipio conuerſionis ſue
grauiores tentationes patiū
tur: quidam autem in fine:
quidam uero quaſi per totā
vitam ſuam male habent.
Nōnulli ſatis leuiter tentāt᷑
ſm̄ diuine ordinationis ſa
pientiam ⁊ equitatem: qui
ſtatū ⁊ merita hoīum pēſat:
⁊ cūcta ad electoꝝ ſuorum
ſalutem p̄ordinat. Jō nō de
bemus d̄ſperare cū tētamur

ſ; eos feruēti⁹ deū exorare: q̄-
ten⁹ nos in oı̄ tribulatiōe di
gnetur adiuuare: qui vtiq̄
ſm dictum pauli talem faci
et cum tētatiōe ꝓuētum: ut
poſſum⁹ ſuſtinere. Humilie-
mus ergo aīas nr̄as ſub ma
nu dei in oı̄ tētatiōe ⁊ tribu
latiōe: q2 humiles ſpū ſalua
bit ⁊ exaltabit. In tētationi
bus ⁊ tribulatiōib⁹ probat̄
hō quantum profecit: ⁊ ibi
mai⁹ meritum exiſtit: ⁊ uir
tus meli⁹ pateſcit. Nec ma
gnum ē ſi homo deuotus ſit
⁊ feruid⁹ cum grauitatē nō
ſentit: ſed ſi tempore aduer
ſitatis patienter ſe ſuſtinet:
ſpes magni profectus erit.
Quidam a magnis tentatio
nibus cuſtodiūtur: ⁊ in par
uis quotidianis ſepe vincūt̄
ut humiliati nunq̄ de ſeipſis
in magnis confidāt: qui in
tam modicis infirmantur.

De temerario iudicio vitā
do. Cap. xiiij.

AD teipſum oculos re
flecte: ⁊ aliorum fac
ta caueas iudicare. In iudi
cando alios hō fruſtra labo
rat ſepius errat: ⁊ leuit̄ pec-
cat. Seipſum v̄o iudicando
⁊ diſcutiēdo ſp fructuoſe la
borat. Sicut nobis res cordi
eſt: ſic de ea frequenter iudi
camus. Nā ueꝝ iudiciū ꝓpt̄
ꝓuatum amorem faciliter p
dimus. Si de⁹ ſemp eēt pura
intētio noſtri deſiderij: nō tā
faciliter turbaremur ꝓ reſi
ſtētia ſenſus noſtri. S; ſepe
aliquid ab intra latet: uel
etiam ab extra concurrit:
quod nos etiam pariter tra
hit. Multi occl'te ſeipſos q̄
rūt in rebus quos agunt ⁊
ne ſciūt. Uidentur etiam in
bona pace ſtare: qn̄ res pro
corū pelle fiūt ⁊ ſentire. Si
aūt aliter fit q̄ cupiūt: cito
mouentur ⁊ triſtes fiunt.
Propter diuerſitatem ſen
ſuū ⁊ opinionum: ſatis fre
quenter oriunt̄ diſſenſiones
inter amicos ⁊ ciues inter
religioſos ⁊ deuotos. Anti
qua cōſuetudo difficulter re
linquitur ⁊ vltra ꝓprium ui
dere nemo libenter ducitur
Si rationi tue magis innite
ris uel induſtrie q̄ uirtuti
ſubiectiue ieſu xp̄i raro ⁊ tar
de eris hō illuminatus: quia
deus uult nos ſibi perfecte
ſubijci: ⁊ omnem rationem
per inflammatum amorem
tranſcendere.

De operibus ex carita-
te factis. Cap. xv.

PRo nulla re mundi ꝛ pro nullius hoīs dilectione aliquod malum eſt facienduꝫ ſed ꝑ vtilitate tm̄ indigentis opus bonū aliqñ intermittendum eſt: aut etiā ꝑ meliori mutandum. hoc enim facto opus bonum non deſtruit: ſed in melius commutat. Sine charitate opuſ externum nihil prodeſt: qcquid autem ex charitate agitur quātūcūq; etiam puum ſit ꝛ deſpectum totū efficit fructuoſum. Magis ſiquidē de⁹ pēſat ex quāto quis agit: q̄ quātum quis facit: Multum facit qui multū diligit. Multum facit q reꝫ bene facit. Bene facit q magis coītati quā ſue volūtati ſeruit. Sepe videt eē charitas: ꝛ ē magis carnalitas: qꝛ carnalis inclinatio propria voluntas: ſpes retributionis: affectus comoditatis raro abeſſe volūt. Qui veram ꝛ perfectam charitatem habet i nulla re ſeipſum querit: ſed dei ſolūmodo gl'iam in oībus fieri deſiderat. Nulli etiam inuidet: quia nullum priuatum gaudium amat nec in ſeipſo vult gaudere: ſed in deo ſuper oīa bona optat beatificari. Nemini aliquid boni attribuit: ſed totaliter ad deuꝫ refert: a quo fontaliter oīa procedunt in quo finaliter omnes ſancti fruibiliter qeſcunt. O qui ſcintillaꝫ haberet uere charitatis: profecto omnia terrena ſētiret plena fore vanitatis.

De ſufferentia defectuum aliorum. Cap. xvi.

QUe hō in ſe ul' i alijs emendare non ualet debet patiēter ſuſtinere: donec deus aliter ordinet. Cogita qꝛ forte ſic melius eſt ꝑ tua probatione ꝛ patientia: ſine qua non ſunt multū pōderanda merita noſtra. Debes tamen pro talibus impedimentis ſupplicare ut deus tibi dignet ſubuenire: ꝛ poſſis benigne portare. Si quiſ ſemel aut bis admonitus nō acquieſcit: noli cum eo contendere: ſed totum deo cōmitte ut fiat voluntas eius ꝛ honor in omnibus ſeruis ſuis: qui ſcit bene mala in bonum conuertere. Stude patiens eſſe in tolerando aliorum defectus et qualeſcumque infirmitates: quia et tu multa habes: que

bb alijs oportet tolerari Si
non potes te talem facere q̃-
leꝫ vis quō poteris aliū ha
bere ad tuū bn̄placitū: Libē
ter habemus alios ꝑfectos:
⁊ tn̄ ꝓprios non emendamꝰ
defectus. Volumus ꝙ alij
ſtricte corrigant: ⁊ ipſi corri
gi nolumus. Diſplicet larga
aliorū licētia: ⁊ tn̄ nobis no
lumus negari qđ petimus.
Alios reſtrīgi per ſtatuta uo
lumus. ⁊ ipſi nullatenꝰ pa
timur ampliꝰ cohiberi. Sic
ergo patet ꝙ̄ raro ꝓximum
ſicͣ noſ ipſos penſamus. Si
cēnt oēs ꝑfecti: ꝗd tūc habe
remus ab alijs ꝓ deo pati:
Nūc autem deus ſic ordina
uit: ut diſcamus alter alterꝰ
onera portare: qꝛ nemo ſine
defectu: nemo ſine onere: ne
mo ſibi ſufficiens: nemo ſibi
ſatis ſapiēs ſꝫ oꝫ noſ īuicē pō
tar̄ īuicē ꝯſolari pariter adiu
uare inſtruere ⁊ ad monere
Quante autem uirtutis quiſ
ꝙ̄ fuerit: melius patet occa
ſiōe aduerſitatis. occaſiōes
nāꝙ̄ hoīem fragilem non fa
ciūt: ſed q̃lis ſit oſtendūt.

De monaſtica uita Ca. xvij.

O Portet ut diſcas teip
ſū ī multis frāgere ſi
vis pacē ⁊ concordiā cū alijſ
tenere. Non eſt paruū in mo
naſterijs uel in congregatiōē
habitare: ⁊ ibi ſine querela
conuerſari: ⁊ uſꝙ̄ ad mortē
fidelis perſeuerare. Beatus
quidem qui ibi bene vixit: ⁊
feliciter conſumauit. Si uis
debite ſtare ⁊ proficere tene
as te tāꝙ̄ exulem ⁊ ꝑegrinū
ſuper terraꝫ. Oportet te ſtul
tum fieri propter xp̄m: ſi uis
religioſam ducere vitam.
habitus ⁊ tonſura modicuꝫ
conferunt: ſed mutatio mor
⁊ integra mortificatio paſſi
onum uerū faciūt religioſū.
Qui aliud querit ꝙ̄ pure de
um ⁊ aīe ſue ſalutē nō īueni
et niſi tribulatiōeꝫ ⁊ doloreꝫ.
Nō pōt etiam diu ſtare paci
ficus: ꝗ non nititur eſſe mini
mus: ⁊ oībus ſubiectus. Ad
ſeruiēdum uenisti: non ad
regendum. Ad patiendū ⁊
⁊ laborandū ſcias te uoca
tum: non ad ociandū uel fa
bulandū. hic ergo ꝓbantur
hoīes ſicͣ aurum in fornace.
hic nemo pōt ſtare: niſi ex
toto corde ſe uoluerit ꝓpter
deum humiliare.

De exemplis ſanctoruꝫ pa
trum. Cap. xviij.

Intuere ſanctorū pa-
trū viuida exempla:
in quibus uera perfectio re
fulſit ⁊ religio: ⁊ videbis ꝙ̃
modicum ſit ⁊ pene nihil qd̄
nos agimus. Heu quid ē ui
ta noſtra ſi illis fuerit cōpa-
ta. Sci ⁊ amici xp̄i dn̄o ſerui
erunt in fame ⁊ ſiti ī frigore
⁊ nuditate: ī labore ⁊ fatiga
tione: in vigilijs ⁊ ieiunijs: ī
orōnibus ⁊ ſcis meditationi
bus: in pſecutiōibus ⁊ oppro
brijs multis. O ꝙ̃ multas et
graues tribulationes paſſi
ſunt apoſtoli martires cōfeſ
ſores: v̾gines: ⁊ reliqui oēs
qui xp̄i veſtigia voluerunt
ſequi. Nam aīas ſuas in hoc
mundo oderunt: ut in eternā
vitam eas poſſiderent. O ꝙ̃
ſtrictā ⁊ abdicatam uitaʒ ſcī
patres in heremo duxerunt:
ꝙ̃ longas ⁊ graues tētatiōes
ptulerunt: ꝙ̃ frequenter ab
inimico vexati ſūt ꝙ̃ crebras
⁊ feruidas orōnes deo obtu
lerunt: ꝙ̃ rigidas abſtinētias
pegerunt: ꝙ̃ magnum ʒeluʒ
⁊ feruoreʒ ad ſpūalem pfec
tum habuerunt: ꝙ̃ forte bel
lum aduerſus edomationeʒ
vitiorum geſſerunt: ꝙ̃ puraʒ
⁊ rectam intentionem ad de
um tenuerunt. Per diem la

borabant: ⁊ noctibus oratio
ni diuine vacabant ꝙ̃ꝙ̃ labo
rādo ab orōne mentali mini
me ceſſarent. Omne tempus
vtiliter expēdebāt: oīs hora
ad vacāduʒ deo breuis uide
batur: ⁊ pre magna dulcedi
ne cōtemplationis etiam ob
liuiōi tradebatur neceſſitas
corporal' refectionis. Oībus
diuitijs dignitatibus: honori
bus: amicis ⁊ cognatis renū
ciabant: nil de mundo habe
re cupiebant: vix neceſſaria
uite ſumebant: corpori ſer
uire etiam in neceſſitate do
lebāt. Pauperes igitur erāt
reb⁹ terrenis: ſʒ diuites ual
de ī grā ⁊ uirtutibus. Foris
egebant: ſed intus grā ⁊ con
ſolatione diuina reficiebāt.
Mundo erant alieni: ſʒ deo
pximi ac familiares amici.
Sibiipſis uidebantur tanꝙ̃
nihili ⁊ huic mundo deſpec
ti: ſed erāt in ocul' dei precio
ſi ⁊ electi. In vera humilita
te ſtabāt in ſimplici obedien
tia uiuebāt: ī charitate ⁊ pa
tientia ambulabāt: ⁊ iō quot
tidie in ſpū proficiebant: et
magnā apud deū grām obti-
nebāt. Dati ſunt in exemplū
oīb⁹ religioſis ⁊ plus prouo
care nos debent ad bene p

ficiēdū: q̄ tepidorū numer⁹ ad relaxādum O quātus fer uor oīum religioſorū in pnci pio ſueſcē inſtitutiōis fuit: O quanta deuotio orōnis: quanta emulatio uirtutis: q̄ magna diſciplina uiguit: q̄ ta reuerentia ⁊ obedientia ſub regula mgr̄i in oībus effloruit. Teſtantur adhuc ueſtigia derelicta q̄ uere uiri ſcī ⁊ pfecti fuerūt: qui ſtre nue militātes mūdum ſup peditauerunt. Jā magnus putat̄ ſi quis trāſgreſſor nō fuerit: ſi quis quod accepit cum patiētia tolerare potue rit. Ob temporis ⁊ negligē tie ſtatus noſtri: q̄ tā cito de clinamus a priſtino feruore ⁊ iam tedet uiuē p̄ laſſitudi ne ⁊ tempore. Utinam in te penitus non dormitet pfec tus uirtutū: qui multa ſepi⁹ exempla uidiſti deuotorum.

De exercitijs boni religioſi. Ca. xix.

Vita boni religioſi oī bus uirtutibus pol lere debet: ut ſit talis interi⁹ qualis uidet̄ hoībus exteri⁹ Et merito multo plus debet eſſe int⁹ quā qđ cernit̄ foris quia inſpector nr̄ eſt deus: quē ſūmope reuereri debe mus ubicunq̄ fuerimus: ⁊ tanquā angeli in conſpectu eius mundi incedere. Omni die renouare debemus ppo ſitum noſtrum ⁊ ad feruorē nos excitare quaſi hodie p̄ mum ad cōuerſionem uenil ſemus: atq̄ dicē Adiuua me dne deus meus in bono ppo ſito ⁊ ſcō ſuitio tuo ⁊ da mi hi nūc hodie pfecte incipere q̄ nihil eſt quod hactenus fecit. Scđm ppoſitum no ſtrum curſus pfectus noſtri ⁊ multa diligentia opus eſt bene pficere uolenti. Qđ ſi fortiter pponens ſepe defi cit: quid ille q raro aut mın⁹ fixe aliquid pponit: Uarijs tn̄ modis contingit deſertio ppoſiti noſtri: ⁊ leuis omiſ ſio exercitiorum uix ſine ali quo diſpendio tranſit. Juſto rum ppoſitum in grā dei po tius quam in propria ſapien cia pendet in quo ⁊ ſemper confidunt quicquid arripiūt Nam homo pponit ſ; deus diſponit: nec eſt in hoīe uia eius. Si pietatis cauſa aut fraterne utilitatis propoſito quandoq̄ conſuetum omit titur exercitium: facile po ſtea poterit recuperari.

Si autēꝫ tedio animi aut ne
gligentia faciliter relinquit̄
ſatis culpabile eſt ⁊ nociuūꝫ
ſentiet̄. Conemur quātum
poſſumus: adhuc leuiter de
ficiemus in multis. Semper
tamen aliquid certi proponē
dum eſt: ⁊ illa precipue que
amplius nos impediūt Exte
riora pariter nobis ſcrutan
da ſunt ⁊ ordinanda: qꝛ utra
qꝫ expediūt ad profectuꝫ. Si
nō cōtinue te uales colligere
ſaltē interdum ⁊ ad minus
ſemel in die: mane uidelicet
aut veſpe. Mane propone:
veſpe diſcute mores tuos q̄
lis hodie fuiſti in uerbo ope
⁊ cogitatiōe: qꝛ in his ſepius
forſitan deū offendiſti ⁊ pro
ximum. Accinge te ſicut vir
cōtra diabolicas nequitias:
frena gulā ⁊ oēm carnis in
clinationem facilius frena-
bis. Nūq̄ꝫ ſis ex toto ocioſus
ſed aut legens aut ſcribens
aut orans aut meditās aut
aliquid vtilitatis ꝓ cōi labo
rans. Corporalia exercitia
diſcrete ſunt agenda: nec oī
bus equaliter aſſumenda.
Que cōia non ſunt: nō ſunt
foris oſtendenda: nam in ſe
creto tutiꝰ exercent̄ priuata
Cauenduꝫ tamē ne piger ſis
ad cōia ⁊ ad ſingularia prōp
tioꝛ ſꝫ expletis integre ⁊ fide
liter debitis ⁊ iniūctis: ſi iaꝫ
vltra vacat. redde te tibi pro
ut deuotio tua deſiderat. Nō
poſſunt oēs hēre vnuꝫ exer-
citium: ſed aliud iſti: aliud
illi magis deſeruit. Etiam ꝓ
temporū cōgruētia diuerſa
placent exercitia: qꝛ alia in
feſtis: alia in feriatis magis
ſapiūt diebus. Alijs indige
mus tp̄e tētationis: ⁊ alijs
tp̄e pacis ⁊ quietis. Alia cuꝫ
triſtamur libet cogitare: et
alia cum leti in dn̄o fuerimꝰ
Circa principalia feſta reno
uanda ſunt bona exercitia: ⁊
ſcōrum ſuffragia feruentiꝰ
imploranda. De feſto ī feſtū
proponere debemus q̄ſi tūc
de hoc ſeculo migraturi ſimꝰ
⁊ ad eternum feſtum peruē
turi. Ideoqꝫ ſollicite nos pre
parare debemus in deuotis
tp̄ibus: ⁊ deuotiꝰ cōuerſari
atqꝫ omnem obſeruantiam
ſtrictiꝰ cuſtodire tāq̄ꝫ in bre
ui p̄miū laboris noſtri a deo
percepturi. Et ſi dilatuꝫ fue
rit credamꝰ nos minꝰ bene
pꝛep̄atos atqꝫ indignos tante
adhuc glorie: que reuelabit̄
ī nobis tempore pref̄inito: et
ſtudeamꝰ nos meliꝰ ad exitū

preparare. Beatus ſeruꝰ ait euāgeliſta lucas: quem cum venerit dominus inuenerit vigilantem. Amen dico vobis ſuper omnia ſua bona cōſtituet eum.

De amore ſolitudinis ⁊ ſilentij. Cap. xx.

QUere aptum tempus vacandi tibi: ⁊ de beneficijs dei frequenter cogita. Relinque curioſa. Tales perlege materias que cōpunctionem magis preſtent quā occupationē. Si te ſubtraxeris a ſuꝑfluis locutionibꝰ et ocioſis circuitionibus: necnō a nouitatibus ⁊ rumoribus audiendis inuenies tempus ſufficiens ⁊ aptum ꝓ bonis meditatiōibus inſiſtendis. Maximi ſcōrum humana cōſortia: vbi poterāt vitabant: ⁊ deo in ſecreto viuere eligebant. Dixit quidaꝫ. Quotiēs inter homines fui: minor hō redij. hoc quippe ſepius exꝑimur: quādo diu confabulamur. Facilius eſt oīo tacere q̄ verbo non excedere. Facilius eſt domi latere: q̄ foris ſe poſſe ſufficienter cuſtodirē. Qui igitur intēdit ad īteriora ⁊ ſpiritualia peruenire: oportet eum cum ieſu a turba declinare. Nemo ſecure apparet: niſi qui libenter latet. Nemo ſecure p̄eſt niſi q libenter ſubeſt. Nemo ſecure p̄cipit: niſi qui libēter obedire didicit. Nēo ſecure gaudet: niſi q bōe ꝯſcie teſtioniū habet. Nemo ſecure loquitur: niſi qui libenter tacet. Semper tamē ſcōrum ſecuritas plena timoris dei extitit Nec eo minus ſolliciti ⁊ humiles in ſe fuerunt: qꝛ magnis uirtutibus ⁊ gratia emicuerūt. Prauorum autem ſecuritas ex ſuperbia ⁊ preſumptione oritur ⁊ ī fine in deceptionē ſui uertitur. Nūq̄ promittas tibi ſecuritatem in hac uita q̄uis bonus uidearis cenobita aut deuotus heremita. Sepe meliores in eſtimatione hoīuꝫ grauius periclitati ſunt propter ſuam nimiam confidentiam Unde multis vtilius eſt ut non penitus tētationibus careant: ſed ſepiꝰ impugnentur: ne nimium ſe ſecuri ſint: ne forte in ſuperbiam eleuentur: ne etiam ad exteriores conſolationes licentiꝰ declinent. O qui nūquā tranſitoriam letitiā quereret: qui nūq̄ cum mundo

ſe occuparet: q̄ bonā cōſciām ſuaret. O qui omnem uanā ſollicitudinem amputaret: ⁊ dūtaxat ſalutaria ac diuina cogitaret: ⁊ totam ſpem ſuā in deo conſtitueret: q̄ magnā pacem et quietem poſſideret Nemo dignus eſt celeſti conſolatiōe niſi diligenter ſe exercuerit in ſcā compunctiōe. Si uis cordetenus cōpungi: intra cubile tuum ⁊ exclude tumultus mundi: ſic̄ ſcriptū eſt: In cubilibus ueſtris cōpungimini. In cella inuenieſ qđ deforis ſepius amittes. Cella continuata dulceſcit: ⁊ male cuſtodita tedium generat. Si in ꝑncipio conuerſionis tue bene eam incolueris ⁊ cuſtodieris: erit tibi poſtea dilecta amica ⁊ gratiſſimum ſolatiū. In ſilētio ⁊ quiete ꝓficit anima deuota ⁊ diſcit abſcōdita ſcripturarū: ibi inuenit fluēta lachrymarū: quibus ſingulis noctibus ſe lauet ⁊ mundet: ut conditori ſuo tanto familiarior fiat: quanto longius ab oī ſeculari tumultu degit Qui ergo ſe abſtrahit a notiſ ⁊ amiciſ: appropinquabit illi deus cum angelis ſcīs Melius eſt latere ⁊ ſui curam agere: q̄ ſe neglecto ſigna facere. Laudabile eſt hoī religioſo raro foras ire: fugere uideri: nolle etiā homines uidere. Quid uis uidere: quod non licꝫ habere. Trāſit mundus ⁊ cōcupiſcētia eius. Trahūt deſideria ſenſualitatis ad ſpaciandum ſꝫ cum hora tranſierit quid niſi grauitatem conſcientie ⁊ cordis diſperſionem importas. Letus exitus triſtem ſepe reditum parit. ⁊ leta uigilia ſerotina triſte mane fac̄. Sic oē carnale gaudium blande intrat: ſed in fine mordet ⁊ perimit. Quid potes alibi uidere: quod hic non uides. Ecce celum ⁊ terram ⁊ omnia elementa: nā ex iſtis omnia ſunt facta. Quid potes alicubi uidere: quod diu pōt ſub ſole permanere. Credis te forſitan ſatiari: ſꝫ non poteris pertigere Si cuncta uideres preſentia quid eēnt niſi uiſio uana. Leua oculos tuos ad deum in excelſis et ora ꝓ peccis tuiſ ⁊ negligentijs. Dimitte uana uanis: tu aūt intende illis q̄ tibi precepit deus. Claude ſuper te oſtium ⁊ uoca ad te iħm dilectum tuū Mane cū eo in cella quia non inuenieſ

alibi tantā pacem . Si non exiſſes: nec quicꝙ̄ de rumoribus audiſſes : melius in bona pace permāſiſſes . Ex quo noua delectat aliqū audire: oportꝫ te exinde turbationē cordis tolerare.

De compunctione cordis.
Cap̄.xxi.

SI quis aliquid ꝓficere conſerua te in timore dei : ꝛ noli eſſe nimis liber ſꝫ ſub diſciplina cohibe oēs ſenſus tuos nec inepte te tradas leticie . Da te ad cordis compunctionem: ꝛ inuenies deuotionem. Cōpūctio mlt̄a bona aperit : que diſſolutio cito perdere cōſueuit . Mirū eſt quod hō poſſit unꝙ̄ perfecte letari in hac uita : qui ſuum exilium ꝛ tā multa picula anime ſue conſiderat ꝛ penſat . Propter leuitatem cordis ꝛ negligentiam defectuum noſtrorūꝫ nō ſentim⁹ anime noſtre dolores: ſꝫ ſepe vane ridem⁹ quādo merito flere deberemus. Non eſt vera libertas nec bona leticia niſi in timore dei cum bona conſcientia. Felix qui abijcere poteſt oē impedimentum diſtractionis: ꝛ ad vnionem ſe redigere ſcē compunctionis. Felix q a ſe abdicat quicquid conſcientiam ſuam maculare poteſt uel grauare. Certa viriliter : conſuetudo conſuetudine vincit̄ . Si tu ſcis homines dimittere : ipſi te dimittent tua facta facer̄ Non attrahas tibi res alioꝝ: nec te implices cauſis maiorum. habe ſemper oculum ſuper te primum: ꝛ admoneas teipſum ſpecialiter pre omnibus tibi dilectis . Si non habes fauorem hominum: noli ex hoc triſtari: ſed hoc ſit tibi graue : quia non habes te ſatis bene ꝛ circūſpecte ſicut deceret dei ſeruum ꝛ deuotum religioſum conuerſari. Utilius eſt ſepe ꝛ ſecurius ꝙ homo non habeat multas conſolationes ī hac vita ſecundum carnem precipue tamen ꝙ diuinas non habemus: aut rari⁹ ſentimus. nos in culpa ſumus: quia compunctionēꝫ cordis non querimus nec vanas ꝛ externas oīo abijcimus. Cognoſce te indignum diuina conſolatione: ſed magis dignum multa tribulatione . Quando homo perfecte

eſt cōpunctus : tunc grauis
et amarus eſt ei totus mun
dus. Bonus hō ſufficientem
inuenit materiam dolendi ꝛ
flendi. Siue enim ſe conſide
rat: ſiue de pximo penſat ſcit
qꝛ nemo ſine tribulatiōe hic
uiuit. Et quanto ſtrictius ſe
ſe conſiderat: tāto amplius do
let. Materie iuſti doloris et
interne cōpunctiōis ſūt pccā
ꝛ uitia noſtra: quibus ita in
uoluti iacemus ut raro cele
ſtia cōtemplari ualeamus.
Si frequentius de morte
tua q̄ de lōgitudine uite tue
cogitares: non dubium quin
feruentius te emendares.
Si etiam futuras inferni ſi
ue purgatorij penas cordiali
ter perpēderes: credo quod
libenter laborem ꝛ dolorem
ſuſtineres: et nihil rigoris
formidares. Sꝫ quia ad cor
iſta non tranſeūt ꝛ blādimē
ta adhuc amamus: iō frigi
di ꝛ ualde pigri remanemus
Sepe eſt inopia ſpūs: unde tam
leuiter conqueritur miſerū
corpus. Ora igitur humiliter
ad dn̄m ut det tibi cōpūctio
nis ſpm̄: ꝛ dic cum ꝓpheta:
Ciba me dn̄e pane lacrymaꝝ
ꝛ potū da mihi ī lacrymis in
menſura.

De conſideratiōe humane
miſerie. Cap. xxij.

MIſer es ubicunq; fue
ris ꝛ quocūq; te uer
teris: niſi ad deum te conuer
tas. Quid turbaris qꝛ non
ſuccedit tibi ſicut uis ꝛ deſide
ras. Quis eſt qui habet oīa
ſm̄ ſuam uoluntatem. Nec
ego: nec tu: nec aliquis homi
num ſuper terram. Nemo ē
in mundo ſine aliq̄ tribula
tiōe uł anguſtia: q̄uis rex ſit
uel papa. Quis eſt qui melius
hꝫ: utiq; qui ꝓ deo aliquid pa
ti ualet. Dicūt multi imbecil
les ꝛ infirmi Ecce q̄ bonam
uitam ille hō habet: q̄ diues
q̄ potens: q̄ excelſus: quam
magnus: ꝛ q̄ pulcher. Sꝫ at
tende ad celeſtia bona: ꝛ uidē
bis q̄ oīa iſta tp̄alia nulla
ſūt: ſꝫ ualde incerta ꝛ magis
grauantia: qꝛ nunq̄ ſine ſol
licitudine ꝛ timore poſſiden
tur. Non eſt hominis felici
tas habere tp̄alia ad abun
dātiā: ſꝫ ſufficit mediocritas
Uere miſeria ē uiuere ſuper
terrā. Quāto hō uoluerit ēē
ſpūalior: tanto preſens ui
ta fit ei amarior: quia ſentit
melius ꝛ uidet clarius hūa
ne corruptionis defectus.
Nam comedere bibere uigi

lare dormire quieſcere labo rare ꝛ ceteris neceſſitatibꝰ nature ſubiacere: vere magna miſeria eſt ꝛ afflictio homini deuoto: qui libenter eſſet abſolutus ꝛ liber ab oī pctō. Ualde.n. grauatur interior homo neceſſitatibus corporalibus in hoc mūdo. Unde ꝓpħa deuote rogat q̄tenus liber ab iſtis eē ualeat dicēs: De neceſſitatibus meis erue me dn̄e. Sed ve non cognoſcentibus ſuam miſeriam: ꝛ amplius ve illis qui diligūt hanc miſeram ꝛ corruptibilem vitam. Nam in tātum quidam hāc amplectuntur: lȝ etiam vix neceſſaria laborando aut meditando habeant: vt ſi ħ poſſent ſꝑ viuere de regno dei nihil curarent. O inſani ꝛ infideles corde: q̄ tam profunde ī terris iacent ut nil niſi carnalia ſapiant. Sed miſeri adħ ī fine grauiter ſentient quā vile ꝛ nihilum erat qđ amauerunt. Sci autem dei ꝛ oēſ deuoti amici xp̄i non attēderunt q̄ carni placuerūt: nec que ī hoc tpe floruerūt: ſȝ tota ſpes eorum ꝛ intentio ad eterna bona anhelabat: ferebat totum deſiderium eorū ad māſura ꝛ inuiſibilia: ne amore viſibilium traherēt ad infima. Noli frater amittere confidentiam proficiendi ad ſpūalia: adhuc habes tempus ꝛ horam. Quarꝫ vis ꝓcraſtinare propoſitum tuū Surge ꝛ in inſtāti incipe et dic: Nunc tempus eſt faciendi: nunc tempus eſt pugnandi: nunc tempus aptum eſt emēdandi. Quādo male habes ꝛ tribularis: tunc tempus eſt promerēdi. Oportet tranſire per ignem ꝛ aquaȝ anteq̄ venias in refrigeriū Niſi tibi vim feceris: vitiuȝ non ſupabis. Quādiu iſtud fragile corpus gerimus: ſine pctō eſſe non poſſumus: nec ſine tedio ꝛ dolore viuere. Libenter haberemus ab omni miſeria quietem: ſed quia per pctm̄ ꝑdidimus īnocētiā amiſimꝰ etiam veram btītudinem. Jō oportet nos tenere patientiam: ꝛ dei expectare miſericordiam: donec trāſeat iniquitas ħ: ꝛ mortalitas abſorbeatur a vita. O quāta fragilitas humana ē ſꝑ ꝓna ē ad vitia: hodie confiteris pctā tua: ꝛ cras iterū ꝑpetras ꝯfeſſa. Nunc propōnis cauerꝫ: ꝛ pꝰ horā agis q̄ſi

nihil propoſuiſſes . Merito ergo nosipſos humiliare poſſum⁹: nec vnq̄ aliqd magni de nobis ſentire: qꝛ tam fragiles ꝛ inſtabiles ſumus . cito etiam pōt perdi per negligentiam: quod multo labore uix tandem acquiſitum ē per gratiam. Quid fiet de nobis adhuc in fine: qui tepeſcim⁹ tā mane . Ue nobis ſi ſic uolumus declinare ad quietē q̄ſi iā pax ſit ꝛ ſecuritas : cū necdum appareat ueſtigium uere ſcitatis in nr̄a cōuerſatione . Bene opus eēt ꝙ adhuc iterum inſtitueremur tanq̄ boni nouitij ad mores optimos ſi forte ſpes eſſet de aliqua futura emendatiōe ꝛ maiori ſpirituali ꝓfectu.

De meditatione mortis.
Cap̄. xxiij.

Ualde cito erit tecum hoc factum. Uide aliter quō te habeas: hodie hō eſt ꝛ cras non comparet. Cū aūt ſublatus fuerit ab oculis cito etiam tranſit a mente . O hebetudo ꝛ duritia cordis hūani ꝙ ſolū p̄ſētia meditat̄ ꝛ futura non magis p̄uidet. Sic te in oī facto ꝛ cogitatu deberes tenere q̄ſi ſtati eſſes moriturus . Si bonam conſcientiā haberes: non multū mortem timeres . Melius eēt peccata cauere : q̄ mortē fugere. Si hodie non es paratus: quō cras eris. Cras eſt dies icerta: ꝛ quid ſcis ſi craſtinū hēbis. Quid ꝓdeſt diu viuere: qn̄ tam parū emendamur. Ab lōga vita nō ſp em̄dat: ſ; ſepe culpaꝫ magis auget. Utinam p vnam diē bene eſſem⁹ cōuerſati ī hoc mūdo. Multi ānos computāt cōuerſionis: ſed ſepe ꝑuus eſt fructus emēdatiōis . Si formidoloſum eſt mori : forſitā periculoſi⁹ eſt diuti⁹ viuere Beatus q horam mortis ſue ſp ante oculos habꝫ ꝛ ad moriendum ſe quotidie diſponit. Si vidiſti aliqn̄ hominē mori : cogita quia ꝛ tu p eandem viam trāſibis. Cuꝫ mane fuerit: puta te ad veſperū non ꝑuēturum. Ueſpe auteꝫ facto mane non audeas tibi polliceri. Semp ergo parat⁹ eſto: ꝛ taliter viue: ut nūq̄ te impatum mors inueniat Multi ſubito ꝛ improuiſe moriūt̄ nam hora q̄ non putat̄ filius hoīs venturus ē. Qn̄ illa extrema hora venerit: multuꝫ

aliter ſentire incipies de tota
vita tua preterita ꝛ valde do
lebis ꝙ tam negligens ꝛ re
miſſ⁹ fuiſti. Quã felix ꝛ pru
dens q̄ talis nũc nitit̄ eſſe in
vita: qualis optat inueniri ĩ
morte. Dabit nãq; magnam
confidentiam feliciter moriẽ
di perfectus cõtẽptus mũdi:
feruens deſiderium in virtu
tibus proficiendi: amor diſci
pline: labor penitẽtie: ꝓmpti
tudo obedientie: abnegatio
ſui: ꝛ ſupportatio cuiuſlibet
aduerſitatis pro amore xp̄i.
Multa bona potes opari du;
ſan⁹ es: ſed infirmat⁹ neſcio
quid poteris. Pauci ex infir
mitate emendãtur: ſic ꝛ qui
multum pegrinant̄ raro ſãc
tificantur. Noli confidere ſu
per amicos ꝛ proximos nec ĩ
futuris ſalutẽ tuam differas
q2 citius obliuiſcent̄ tui ho
mines ꝙ̄ eſtimas. Melius ẽ
nunc tempeſtiue prouidere
ꝛ aliquid boni premittere: ꝙ̄
ſup aliorum auxilio ſperare.
Si non es pro teipſo ſollicit⁹
mõ: quis erit pro te ſollicit⁹
in futuro. Nunc tempus eſt
valde precioſum: ſ; proh do
lor ꝙ hoc inutili⁹ expendis: ĩ
quo pro mereri vales vnde
eternaliter viuas. Ueniet
quãdo vnum diem ſeu horaꝫ
pro emẽdatione deſiderabis
ꝛ neſcio an ĩpetrab. Eya cha
riſſime de quãto periculo te
poteris liberar̄: de ꝙ̄ magno
timore eripe: ſi mõ ſp timora
tus fueris ꝛ de morte ſuſpec
tus. Stude nũc taliter viue
re: ut in hora mortis valeas
potius gaudere ꝙ̄ timere. Di
ſce nũc mori mũdo: ut tũc in
cipias viuere cu; xp̄o. Diſce
nũc omnia cõtẽnere ut tunc
poſſis libere ad xp̄m perger̄.
Caſtiga nunc corpus tuu; p
penitentiam: ut tunc valeas
certam habere confidentiã.
Ah ſtulte quid cogitas te diu
uicturum cum nullum diem
habeas ſecurum Quam mul
ti decepti ſunt: ꝛ inſperate
de corpere extracti. Quotiẽs
audiſti a dicentibus: quia il
le gladio cecidit: ille ſubmer
ſus eſt: ille ab alto ruẽs cer
uicem fregit: ille manducan
do obriguit: ille ludendo fi
nem fecit: alius igne: alius
ferro: alius peſte: ꝛ alius la
trocinio perijt: ꝛ ſic oĩum
finis mors eſt: ꝛ uita homi
nu; tamꝙ̄ umbra ſubito per
trãſit. Quis memorabit̄ tui

poſt mortem: ꝛ qs orabit pro te. Age age nūc chariſſime quicquid agere potes: qꝛ neſcis qñ morieris: neſcis etiā quid tibi poſt mortem ſequetur. Dum tempus habes cōgrega tibi diuitias immortales. Preter ſalutem tuam nihil cogites: ſolum q̄ dei ſunt cures. Fac nunc tibi amicos uenerando dei ſcōs ꝛ eorū actus imitando: ut cum defeceris in hac uita illi te recipiant in eterna tabernacula. Serua te tanq̄ peregrinum ꝛ hoſpitem ſuper terram: ad quem nihil ſpectat de mūdi negocijs. Serua cor liberum ꝛ ad deum ſurſum erectum qꝛ non habes hic manentē ciuitatem. Illuc preces ꝛ gemitus q̄tidianos cum lachrymis dirige: ut ſpūs tuus mereatur poſt mortem ad dominum feliciter tranſire. Amen.

De iudicio ꝛ penis peccatorum. Cap. xxiiij.

In oībus rebus reſpice finem: ꝛ q̄liter āte diſtrictum iudicem ſtabis: cui nihil eſt occultum: q muneribus non placatur: nec excuſatioēs recipit: ſꝫ quod iuſtum eſt iudicabit: O miſerrime ꝛ inſipiēs peccator qd reſpondebis deo oia mala tua ſciēti: qui interdum formidas uultum hoīs irati. Ut quid non preuides tibi in die iudicij: qñ nemo poterit per alium excuſari uel defendi: ſꝫ unuſquiſq̄ ſufficiēs onus erit ſibiipſi: Nunc labor tu⁹ eſt fructuoſus: fletus acceptabilis: gemitus exaudibilis dolor ſatiſfactorius et purgatiuus. Habet magnum ꝛ ſalubre purgatorium patiēs hō qui ſuſcipiens iniurias plus dolet de alterius malicia: q̄ de ſua iniuria: qui pro contrariantibus ſibi libent̄ orat: ꝛ ex corde culpas indulget: qui ueniam ab alijs petere non retardat: qui facil⁹ miſeretur q̄ iraſcitur: qui ſibiipſi uiolentiam frequent̄ facit: ꝛ carnem ſuaꝫ oīo ſpiritui ſubiugare conať. Melius eſt modo purgare pctā ꝛ uitia reſecare: q̄ in futuro purganda reſeruare. Uere noſipſos decipimus per inordinatum amorem queꝫ ad carnem habem⁹. Quid aliđ ille ignis deuorabit niſi pctā tua. Quāto amplius tibiipſi nūc pcis: ꝛ carnē ſeq̄ris: tan

to durius poſtea lues: ⁊ ma
iorē materiā cōburendi re
ſeruas: in quibus homo pec
cauit: in illis grauius puniet᷑
Ibi accidioſi ardentibus ſti
mulis purgabūt᷑: ⁊ guloſi i
genti fame ac ſiti cruciabūt᷑
Ibi luxurioſi ⁊ voluptatum
amatores ardenti pice ⁊ feti
do ſulphure ꝑfundent᷑. Et ſi
cut furioſi canes p̄ dolore in
uidioſi vlulabūt. Nullū vi
tium erit quod ſuum ꝓpriū
cruciatum nō habeat. Ibi
ſuperbi oī confuſione reple
būt᷑: ⁊ auari miſerrima ege
ſtate artabunt᷑. Ibi erit vna
hora grauior in pena: q̄ h cē
tum anni in amariſſima pe
nitentia. Ibi nulla requies
ē ⁊ nulla cōſolatio dānatis.
Hic tamen interdū ceſſat᷑ a
laboribus atq̄ amicorū frui
tur ſolatijs. Eſto mō ſollici-
tus ⁊ dolens pro peccatis tu
is: ut in die iudicij ſis ſecur⁹
cum beatis. Tunc enim iuſti
ſtabunt in magna cōſtantia
aduerſus eos qui ſe anguſti
auerunt ⁊ dep̄ſſerunt. Tūc
ſtabit ad iudicandum: qui
mō ſe ſubijcit humiliter iudi
cijs hominum. Tūc magnā
fiduciam hēbit paup̄ ⁊ humi
lis: ⁊ pauebit vndiq̄ ſupb⁹.

Tunc videbit᷑ ſapiens ī hoc
mundo fuiſſe: qui pro xp̄o di
ciet ſtultus ⁊ deſpectus eē
Tunc placebit omnis tribu-
latō patiēter ꝑpeſſa: ⁊ omnis
iniqtas oppilabit os ſuum.
Tunc gaudebit oīs deuotus
⁊ merebit omnis religioſus
Tunc plus exultabit caro
afflicta: quam ſi in delitijs
fuiſſet ſemper nutrita.
Tunc ſplendebit habitus ui
lis: ⁊ obtenebreſcet ueſtis
ſubtilis. Tunc plus lauda
bitur pauperculum domici
lium: q̄ deauratum palatiū
Tunc plus iuuabit conſtās
patientia: q̄ oīs mundi potē
tia. Tunc amplius exaltabit᷑
ſimplex obedientia: q̄ omnis
ſecularis aſtutia. Tunc plus
letificabit pura ⁊ bona cōſci
ētia q̄ docta philoſophia Tūc
plus ponderabit cōtemptus
diuitiarum: quam totus the
ſaurus terrigenarum. Tunc
magis conſolaberis ſuper de
uota oratione q̄ ſuper deli
cata comeſtione. Tunc poti⁹
gaudebis de ſeruato ſilentio
q̄ de longa fabulatiōe. Tunc
plus ualebūt ſancta opera:
q̄ multa pulchra uerba. Tūc
plus placebit ſtricta vita et
ardua penitentia q̄ omnis

delectatō terrena. Diſce nūc in modico pati: ut tunc a grauioribus valeas liberari. Hic primo proba quid poſſis pati: poſtea. Si nūc tam parum non uales ſuſtinere: quomodo poteris tunc externa tormenta ſufferre. Si modo modica paſſio iam impatientem efficit: quid gehēna tunc faciet; Ecce vere nō potes duo gaudia haberē: delectari h in mundo: ⁊ poſtea regnare in celo cum xpo. Si uſ ꝙ in hodiernum diem ſemp in honoribus ⁊ voluptatibꝰ vixiſſes: quid totum tibi profuiſſet ſi iam in inſtanti mori contingeret. Oīa ergo vanitas preter amare deum: ⁊ illi ſoli ſeruire. Qui enim deū ex toto corde amat: nec mortem nec ſupplicium: nec iudicium nec infernū metuit: quia perfectus amor ſecurū acceſſū ad deum facit. Quē autem adhuc peccare delectat: non mirum ſi mortem ⁊ iudicium timeat. Bonum tamē eſt: ut ſi necdum amor a malo reuocat: ſaltē timor gehēnalis coherceat. Qui uero timorē dei poſtponit: diu ſtare in bono nō ualebit: ſed diaboli laqueos citius incurret.

De feruenti emēdatione totius vite nr̄e. Ca. xxv.

Esto vigilās ⁊ diligēs in dei ſeruitio: ⁊ cogita frequēter ad quid veniſti: ⁊ cur ſeculum reliquiſti. Nō ne ut deo viueres: ⁊ ſpūalis homo fieres. igit ad perfectum ferueas: quia mercedē laborum tuorum in breui recipies: nec erit tunc amplius timor aut dolor in finibus tuis. Modicum nunc laborabis ⁊ magnam requiē: īmo ꝑpetuam leticiam inuenies. Si tu ꝑmāſeris fidelis ⁊ feruidus ī agēdo: deus ꝓculdubio erit fidelis ⁊ locuplex in retribuendo. Spem bonam retinere debes ꝙ ad palmā peruenies: ſed ſecuritatē capere non oportet: ne torpeas aut elatꝰ fias. Cum enim quidam anxius inter metū ⁊ ſpē frequēter fluctuaret ⁊ quadam vice merore cōfectus ī eccl'ia ante quoddam altare ſe in orōne ꝓſtrauiſſet: hec inter ſe reuoluit dicens: O ſi ſcirem ꝙ adhuc perſeueraturus eſſem. ſtatimꝗ audiuit intus diuinum reſpon

ſum. Quid ſi hoc ſcires face
re uelles. Fac nūc ꝙ tēc facē
uelles ⁊ bene ſecurus eris.
Moxq̄ conſolatus ⁊ cōforta
tus diuine ſe cōmiſit uolūta
ti: et ceſſauit anxia fluctua
tio: noluitq̄ curioſe inueſti
gare ut ſciret q̄ ſibi eſſent
futura: ſed magis ſtuduit in
quirere que eēt uoluntas dei
bn̄placēs ⁊ perfecta ad oē
opꝰ bonū īchoādū ⁊ pficiēdū
Spera in domino ⁊ fac boni
tatem ait propheta:. ⁊ inha
bita terram ⁊ paſceris in di
uitijs eius. Unum eſt quod
multos a profectu ⁊ feruen
ti emendatione retrahit: hor
ror difficultatis ſeu labor cer
taminis. Enimuero illi maxi
me pre alijs in uirtutibus ꝓ
ficiunt qui ea que ſibi magis
grauia ⁊ contraria ſunt uiri
bus uincere nituntur. Nam
ibi hō plus proficit ⁊ grām
meretur ampliorem ubi ma
gis ſeipſum uincit ⁊ in ſpū
mortificat. Sꝫ non omnes
habent eque multum ad uin
cendum ⁊ moriendum. Dili
gens tamen emulator ualen
tior erit ad proficiendum eti
am ſi plures hēat paſſiones
quam alius bene morigera
tus: minus tamen feruens
ad uirtutes. Duo tamen ſpe
cialiter ad magnam emēdati
onem iuuant uidelꝫ ſubtra
here ſe uiolenter ad quod na
tura uitio ſe inclinatur: ⁊ fer
uenter inſtare pro bono
quo amplius quis indiget.
Illa etiam ſtudeas magis ca
uere ⁊ uincere que tibi fre
quentius in alijs diſplicent.
Ubiq̄ profectum tuuꝫ capi
as ut ſi bona exempla uideaſ
uel audias: ad imitandum
accendaris. Si quid autem
reprehenſibile conſiderauē
ris: caue ne idem facias: aut
ſi aliquādo feciſti citius emē
dare te ſtudeas. Sicut oculꝰ
tuus alios conſiderat: ſic ite
rum ab alijs notaris. Quaꝫ
iocūdum ⁊ dulce eſt videre
feruidos ⁊ deuotos frēs be
ne morigeratos ⁊ diſciplina
tos. Quam triſte eſt ⁊ graue
videre inordinate ambulan
tes: qui ea ad q̄ vocati ſunt
non exercent. Quam noci
uum eſt negligere vocatio
nis ſue propoſitum ⁊ ad non
commiſſa ſenſu inclinare.
Memor eſto arrepti propoſi
ti: ⁊ imaginem tibi propone
crucifixi. Bene verecūdari

potes inſpecta vita ieſu xp̄i:
quia necdū magis illi te cō
formare ſtuduiſti: licet diu ī
via dei fuiſti. Religioſus q
ſe intēte ⁊ deuote ī ſanctiſſi
ma vita ⁊ paſſione dn̄i exer
cet: omnia vtilia ⁊ neceſſa
ria ſibi: abūdanter ibi inue
niet: nec opus eſt ut extra ie
ſum aliqd melius querat. O
ſi ieſus crucifixus in cor no
ſtrum veniret: q̄ȝ cito ⁊ ſuffi
cienter docti eſſemus. Reli
gioſus feruidꝰ omnia bene
portat ⁊ capit q̄ illi iubent̄.
Religioſus negligens ⁊ tepi
dus habet tribulationem ſu
per tribulationem: ⁊ ex oī
parte patit̄ anguſtiam: quia
interiori cōſolatione caret:
⁊ exteriorem querere prohi
bet̄. Religioſus extra diſci
plinam viuens: graui ruine
patet. Qui laxiora querit et
remiſſiora: ſp̄ in anguſtijs
erit: quia aut vnum aut reli
quum ſibi diſplicebit. Quō
faciunt taȝ multi alij religio
ſi: qui ſatis arti ſunt ſub di
ſciplina clauſtrali: Raro ex-
eunt: abſtracte viuūt: pau-
perrime comedūt: groſſe ve
ſtiūt̄: multum laborant: pa
rum loquūt̄: diu vigilant:
mature ſurgūt: orōnes plō
gant: frequēter legūt: ⁊ ſe ī
omni diſciplina cuſtodiunt.
Attēde carthuſienſes: ciſter
cienſes: ⁊ diuerſe religionis
monachos ac moniales: qua
liter omni nocte ad pſallen-
dum domino aſſurgunt. Et
ideo turpe ē ut tu deberes in
tā ſcō ope pigritare vbi tan
ta multitudo religioſorum ī
cipit deo iubilare. O ſi nihil
aliud faciendum incūberet
niſi dominum deum noſtrū
toto corde ⁊ ore laudare.
O ſi nunq̄ȝ indigeres come
dere nec bibere nec dormire
ſed ſp̄ poſſes deum laudare:
⁊ ſolūmodo ſpiritualibꝰ ſtu
dijs vacare: tunc multo feli
cior eſſes: quam modo cum
carni ex qualicunq̄ȝ neceſſi
tate ſeruis. Utinam non eſ
ſent iſte neceſſitates: ſȝ ſolū
modo ſpirituales anime re-
fectiones: quas heu ſatis
raro deguſtamus. Quando
homo ad h̄ peruenit ꝙ ď nul
la creatura conſolationem
ſuam querit: tunc ei deus p̄
mo perfecte ſape incipit: tūc
etiam bene cōtētus de omni
euentu rerum erit: tunc nec
pro magno letabitur: nec
pro modico contriſtabitur:
ſed ponit ſe integre ⁊ fidu-

ecialiter in deo: qui eſt ei oīa in omnibus: cui nihil vtiqꝫ perit nec moritur: ſed oīa ei viuūt ꝛ ad nutū incūctanter deſeruiunt. Memento ſp̄ finis: ꝛ quia ꝑditum nō redit tempus. Sine ſollicitudīe ꝛ diligentia nūq̄ꝫ acquires virtutes. Si incipis tepeſcere: incipies male habere. Si autē dederis te ad feruorem: inuenies magnam pacem: ꝛ ſenties leuiorem laborem ꝓpter dei grām ꝛ v̄tutis amorem. Hō feruidus ꝛ diligēs ad omnia ē ꝑatus. Maior labor eſt reſiſtere vitijs ꝛ paſſiōibus q̄ꝫ corporalibus inſudare laboribus. Qui puos non vitat defectus: paulatim labit̄ ad maiores. Gaudebis ſemꝑ veſpe: ſi diem expendas fructuoſe. Vigila ſuper teipſuꝫ: excita teipſum: admone teipſum: ꝛ quicquid de alijs ſit non negligas teipſum. Tantum proficies: quātum tibi ipſi vim intuleris.

Explicit liber primus.
Incipit ſecundus.

De interna conuerſatione. Cap. i.

REgnum dei intra vos eſt dicit dominus. Conuerte te ex toto corde tuo ad dn̄m ꝛ relinque hūc miſerum mūdum: ꝛ inueniet aīa tua requiem. Diſce exteriora ꝯtēnere: ꝛ ad interiora te dare: ꝛ videbis regnum dei in te venire. Eſt enim regnum dei pax ꝛ gaudium in ſpiritu ſcō: quod non datur impijs. Veniet ad te xp̄s oſtendens tibi conſolationem ſuam: ſi dignam illi ab intus paraueris māſionez. Omnis gloria eius ꝛ decor ab intra eſt: et ibi complacet ſibi. Frequēs illi viſitatio cum hoīe interno: dulcis ſermocinatio: grata conſolatio: multa pax: familiaritas ſtupenda nimis. Eya anima fidelis prepara huic ſponſo cor tuum quatenus ad te venire ꝛ in te habitare dignetur. Sic enim dic Si quis diligit me ſermoneꝫ meum ſeruabit ꝛ ad eum ueniemus: ꝛ manſionem apud eum faciemus. Da ergo xp̄o locum: ꝛ ceteris omnibus nega introitum. Cum xp̄m habueris diues es ꝛ ſufficit tibi. Ipſe erit prouiſor tuus: ꝛ fidelis procurator in om-

nibus ut non ſit opus tibi in
hominibus ſperare. homi-
nes enim cito mutātur: ⁊ de
ficiunt velociter: xp̄us autē
manet in eternum ⁊ aſtat uſ
q̄ in finem firmiter. Non ē
magna fiducia ponenda in
homine fragili ⁊ mortali:
etiam ſi vtilis ſit ⁊ dilectus
neq̄ triſticia multa capiēda
ex hoc ſi interdum aduerſe
tur ⁊ contradicat. Qui ho-
die tecum ſunt: cras contra
riari poſſunt: ⁊ econuerſo
ſepe ut aura vertunt. Pone
totam fiduciam tuam ī dn̄o:
⁊ ſit ipſe timor tuꝰ ⁊ amor
tuus. Ip̄e pro te reſpondebit
faciet bene ſicut melius fue
rit. Non habes hic manentē
ciuitatem: ⁊ vbicūq̄ fueris
extraneus es ⁊ ꝑegrinꝰ: nec
requiem aliq̄n habebis: niſi
xp̄o intime fueris vnitus.
Quid h circūſpicis: cum iſte
non ſit locus tue requietiōis
In celeſtibus debet eē habi
tatio tua: ⁊ ſicut in tranſitu
cūcta terrena ſunt aſpiciēda
tranſeunt omnia ⁊ tu cū eis
pariter. Uide ut nō īhereas
ne capiaris ⁊ ꝑeas. Apud al
tiſſimum ſit cogitatio tua: ⁊
deꝑcatio tua ad xp̄m ſine in
termiſſione dirigatur. Si ne
ſcis alta ſpeculari ⁊ celeſtia
requieſce in paſſione xp̄i: et
in ſacris vulneribus eius li
benter habita. Si enim ad
vulnera ⁊ precioſa ſtigmata
ieſu deuote cōfugis: magnā
in tribulatione confortatio-
nem ſenties: nec multū cu
rabis hoīū deſpectiones fa
ciliterq̄ verba detrahētium
ꝑferes. Xp̄s fuit etiam ī mū
do ab hominibus deſpectus:
⁊ in maxima neceſſitate a
not̄ ⁊ amicis inter opprobria
derelictus Chriſtus pati vo
luit ⁊ deſpici: ⁊ tu audes de
aliquo conqueri: Chriſtꝰ ha
buit aduerſarios ⁊ oblocuto
res: ⁊ tu vis omnes habere
amicos ⁊ benefactores. Un
de coronabitur patientia tua
ſi nil aduerſitatis occurrerit
Si nihil contrarium vis pa
ti: quō eris amicus chriſti:
Suſtine te cum chriſto ⁊ ꝑ
chriſto: ſi vis regnare cum
xp̄o. Si ſemel perfecte intro
iſſes in interiora ieſu ⁊ modi
cum de ardente eius amore
ſapuiſſes: tunc de proprio
comodo uel incomodo nihil
curares: ſed magis de oppro
brio illato gauderes: quia

amor ieſu facit hominem ſe ipſum cõtẽnere. Amator ihū ⁊ verus internus ⁊ liber ab affectionibus inordinatis poteſt ſe ad deū libere conuertere ⁊ eleuare ſe ſupra ſeipſum in ſpiritu: ac fruitiue q̄eſcere. Cui ſapiunt omnia prout ſunt non ut dicuntur aut eſtimantur: hic vere ſapiens ē ⁊ doctus magis a deo quam ab hominibus. Qui ab intra ſcit ambulare ⁊ modicū res ab extra ponderare: non requirit loca: nec tempora expectat ad habenda deuota exercitia. Homo internus cito ſe recolligit: quia nunquam ſe totū ad exteriora effūdit. Nō illi obeſt labor exterior aut occupatio ad tempus neceſſaria ſed ſicut res eueniunt ſic ſe illis accõmodat. Qui intus bene diſpoſitus eſt ⁊ ordinatus: non curat mirabiles et peruerſos hominum geſtus. Tantum homo impeditur ⁊ diſtrahitur: quantū ſibi res attrahit. Si recte tibi eſſet ⁊ bene purgatus eſſes omnia tibi in bonum cederent ⁊ profectum. Ideo multa tibi diſplicent: ⁊ ſepe conturbant: quia ad hoc non es tibi ipſi p̄fect: mortuus nec ſegregatus ab omnibus terrenis. Nihil ſic maculat ⁊ implicat cor hominis ſicut impurus amor i creaturis. Si renuis conſolari exteri⁹ poteris ſpeculari celeſtia: ⁊ frequenter interius iubilare.

De humili ſubmiſſiõe ſub prelati regimine. Cap. ij.

NOn magnipendas quis pro te uel cõtra te ſit ſed hoc age ⁊ cura ut deus tecum ſit in omni re quam facis. Habeas conſcientiam bonam: ⁊ deus bene te defēſabit. Quem enim adiuuare voluerit: nulli⁹ peruerſitas nocere poterit. Si tu ſcis tacere ⁊ pati: videbis proculdubio domini auxiliū. Ipſe nouit tempus ⁊ modum liberādi te: ⁊ ideo debes te illi reſignare. Dei eſt adiuuare ⁊ ab omni confuſione liberare. Sepe valde prodeſt ad maiorem humilitatem conſeruandam: quod defectus noſtros alij ſciunt ⁊ redarguunt. Quando homo pro dēfectib⁹ ſuis ſe humiliat: tūc faciliter alios placat ⁊ leuit

ſatiſfacit ſibi iraſcentibus. humilem deus ꝓtegit ꝛ liberat: humilem diligit ꝛ ꝯſolatur: humili hoi ſe inclinat: humili largit̃ gr̃am magnã; ꝛ poſt ſuam depreſſionem leuat ad gloriã: humili ſua ſecreta reuelat ꝛ ad ſe dulcit̃ trahit ꝛ inuitat. humilis accepta contumelia ꝛ cõfuſiõe ſatis bene eſt in pace q2 ſtat in deo ꝛ non in mũdo. Non reputes te aliquid ꝓfeciſſe: niſi omnibus inferiorem te eſſe ſentias.

De bono pacifico homine Cap. iij.

Pone te primo in pace ꝛ tunc alios poteris pacificare. homo pacificus plus prodeſt ꝙ̃ bene doctus. hõ paſſionatus etiam bonũ in malum trahit ꝛ faciliter malum credit. Bonus pacificus hõ oĩa ad bonũ conuertit. Qui bene in pace eſt de nullo ſuſpicat̃: q autem male ꝯtẽtus eſt ꝛ cõmot⁹ varijs ſuſpitionibus agitatur: nec ipſe qeſcit: nec alios qeſcere ꝑmittit. Dicit ſepe qđ non diceret deberet ꝛ omittit quod ſepe ſibi magis facere expediret. Conſiderat ꝙ alij facere tenentur: ꝛ negligit quod ipſe facere tenetur. habe ergo primum zelum ſuper temetipſum: tũc zelare poteris ẽt iuſte proximum tuũ. Tu bene facta tua ſcis excuſare et tolerare: ꝛ aliorum non vis recipe excuſationes. Juſtius eẽt ut te accuſares: ꝛ fratrẽ tuum excuſares. Si portari vis porta ꝛ alium. Uide quã longe es adhuc a uera charitate ꝛ humilitate q̃ nulli nouit indignari uel iraſci niſi ſ ĩ ſibi ipſi. Non eſt magnum cum bonis ꝛ manſuetis conuerſari: hoc enim omnibus naturaliter placet: ꝛ vnuſqſ ꝙ libenter pacem habet: ꝛ ſecũ ſentientes magis diligit. Sed cum duris aut peruerſis ꝛ indiſciplinatis aut nobis cõtrariantibus pacifice poſſe viuere: magna gr̃a eſt ꝛ laudabile nimis virileꝙ factum. Sed ſunt qui ſeipſos ĩ pace tenent: ꝛ cum alijs etiã pacem habent. Et ſunt qui nec pacem habent: nec alios in pace dimittunt. Alijs ſũt graues: ſed ſibi ſunt grauiores. Et ſunt qui ſeipſos ĩ pace retinent: ꝛ ad pacẽ alios reducere ſtudent. ꝛ tamẽ tota pax noſtra in hac miſera

vita potius in humili ſufferē
tia ponēda eſt ꝙ̄ in nō ſentiē
do contraria. Qui meli⁹ ſcit
pati: pacem tenebit maiorē.
Iſte eſt victor ſui: ⁊ dn̄s mū
di: amic⁹ xp̄i: ⁊ heres celi.

De pura mente ⁊ ſimplici intentione. Cap̄.iiij.

DUabus alis homo ſb
leuat a terrenis: ſim
plicitate ſcꝫ ⁊ puritate. Sim
plicitas debet eē in intētione
puritas in affectōne. Simpli
citas ītēdit deum: puritas ap
prehendit ⁊ guſtat. Nulla bo
na actio te impediet: ſi liber
intus ab oī inordinato affec
tu fueris. Si nihil aliō ꝙ̄ dei
beneplacitum ⁊ proximi vti
litatem intēdis ⁊ queris in
terna libertate frueris. Si
rectum cor tuum eſſet: tunc
omnis creatura ſpeculuꝫ vi
te: ⁊ liber ſcē doctrine eſſet
Non eſt creatura tam pua ⁊
vilis que bonitatem dei non
repreſentet. Si tu eēs intus
bonus ⁊ purus: tunc omnia
ſine impedimento videres ⁊
capes bene. Cor puruꝫ pene
trat celuꝫ ⁊ infernum. Qua
lis vnuſqſꝙ intus eſt: taliter
iudicat exterius. Si eſt gau
dium in mūdo: hoc vtiꝙ poſ
ſidet puri cordis homo. Et ſi
eſt alicubi tribulatio ⁊ angu
ſtia: hoc melius nouit mala
ꝯſcia. Sicut ferrum miſſum
in ignem amittit rubiginem
⁊ totuꝫ candēs efficit: ſic ho
mo ad deuꝫ ſe integre cōuer
tens a torpore exuit ⁊ in no
uum hominem tranſmutat.
Quādo homo īcipit tepeſcer
tunc puum metuit laborem
⁊ libēter externam accipit
cōſolationem. Sed qn̄ pfec
te īcipit ſe vincere ⁊ viriliter
in via dei ambulare: tūc mi
nus ea reputat: que ſibi pri⁹
grauia eſſe ſentiebat.

De propria conſideratione Cap̄.v.

NOn poſſumus nobiſ
ipſis nimis credere:
quia ſepe nobis grā deeſt et
ſenſus. Modicū lumē ē i nob
⁊ hoc cito p negligētiaꝫ amit
timus. Sepe etiam nō aduer
timus ꝙ tam ceci intus ſum⁹
Sepe male agimus: ⁊ peius
excuſamus: ⁊ paſſione inter
dum mouemur ⁊ zelum pu
tamus. Parua ī alijs repħē
dimus: ⁊ nr̄a maiora pertrā
ſimus ſatis cito ſentimus ⁊
ponderamus quod ab alijs
ſuſtinemus: ſed quātum alij

ꝗ nobis ſuſtinēt non aduerti
mus. Qui bene ꝛ recte ſua
ponderaret: non eſſet quod
de alio grauiter iudicaret.
Internus hō ſuiipſius curā
omnibus curis anteponit: ꝛ
qui ſibiipſi diligentur intēdit
faciliter de alijs tacet. Nūꝗ̄
eris internus ꝛ deuotus niſi
de alienis ſilueris ꝛ ad teipſū
ſpecialiter reſpexeris Si tibi
ꝛ deo totaliter intendis mo
dicum te mouebit quod foriſ
percipis. Ubi es qn̄ tibi ipſi
preſens non es: qn̄ oīa per
curiſti: quid te neglecto pro
feciſti. Si debes habere pacē
ꝛ unionem uerā: oportet ꝙ
totum adhuc poſt ponas ꝛ te
ſolum p̄ oculis habeas. Mul
tum proinde ꝓficies ſi te feria
tum ab oī temporali cura cō
ſerues. Ualde deficies ſi ali
qd tp̄ale reputaueris. nil altū
nil magnū nil gratū: nil acce
ptū tibi ſit niſi pur̄ de⁹ aut de
deo ſit. Totū uanum eſtima
quicquid conſolatiōis occur
rit de aliq̄ creatura. Amās
deum aīa ſub deo deſpicit
uniuerſa. Solus deus eter
nus ꝛ immenſus implēs oīa
ſolatium eſt aīe: ꝛ uera cor
dis leticia.

De leticia bone con ſcientie. Cap. vi.

GLoria boni homīs te
ſtimonium bone con
ſcie eſt. habe bonam cōſciaꝫ
ꝛ ſēper habebis leticiaꝫ. Bo
na conſcia ualde multa pōt
portare ꝛ ualde leta eſt inter
aduerſa. Mala conſcientia
ſēper timida eſt ꝛ inquieta.
Suauiter requieſces ſi te cor
tuum non reprehenderit.
Noli letari niſi cum benefe
ceris. Mali nunquam habēt
ueram leticiam nec internā
ſentiunt pacem: quia non
eſt pax impijs dicit dominus
Et ſi dixerint: in pace ſum⁹
non venient ſuper nos mala
ꝛ quis nobis nocer̄ audebit.
Ne credas eis quoniaꝫ repē
te exurget ira dei ꝛ in nihilū
redigentur actus eoꝛuꝫ ꝛ co
gitationes eorum ꝑibūt. Glo
riari in tribulatione non eſt
graue amanti: ſic eniꝫ gloria
ri eſt in cruce dn̄i gloriari.
Breuis gloria que ab homi
nibus dar̄ ꝛ accipitur. Mun
di gloriam ſꝑ comitatur tri
ſticia. Bonorum gloria in cō
ſcientijs eorum ꝛ non in ore
hominum. Juſtorum leticia
de deo ꝛ in deo eſt: ꝛ gaudiū
eorum de veritate. Qui verā

⁊ eternam gloriam deſide-
rat temporalem non curat.
Et qui temporalem querit
gloriam aut non ex animo cō
tēnit: minus amare cōuinci
tur celeſtem. Magnam ha-
bet cordis tranquillitatem:
qui nec laudes curat: nec vi
tuperia. Facile erit content⁹
⁊ pacat⁹: cuius conſcientia
munda eſt. Non eſt ſanctior
ſi lauderis nec vilior ſi vitu
pereris. Quod es hoc es: nec
maior dici vales q̄ꝫ deo teſte
ſis. Si attēdis quid apud te
ſis intus: non curabis quid
de te loquāť homines foris.
homo videt in facie: deus
autem in corde. homo conſi
derat actus: de⁹ penſat intē
tiones. Bene ſemper agere
⁊ modicuꝫ de ſe tenere humi
lis anime indicium eſt. Nol
le cōſolari ab aliqua creatu
ra. magne puritatis ⁊ inter-
ne fiducie indicium eſt. Qui
nulluꝫ extrinſecus pro ſe te
ſtimonium querit: liquet q̄
ſe deo totaliter cōmiſit. Nō
.n. qui ſeipſum cōmēdat ille
probatus eſt ait beatus pau
lus: ſed quem deus cōmen-
dat. Ambulare cum deo in
tus nec aliqua affectione te
neri foris: ſtatus eſt interni
hominis.

De amore ieſu ſuper om-
nia. Cap. vij.

O Beatus qui itelligit
quid ſit amare ieſū:
⁊ cōtēnere ſeipſum propter
ieſum. Oportet dilectum ꝓ
dilecto relinquere: quia ieſ⁹
vult ſolus ſuper oīa amari.
Dilectio creature fallax ⁊ in
ſtabilis: dilectio ieſu fidelis
⁊ pſeuerabilis. Qui adheret
creature: cadet cum labili q
amplectiť ihm firmabitur ī
eum. Illum dilige ⁊ amicuꝫ
tene tibi: qui omnib⁹ recedē
tibus te nō derelinq̄t nec pa
tietur in fine perire. Ab ho-
minibus oportet te aliquan
do ſeparari ſiue uelis ſiue nolľ
Teneas te apud ihm viuens
⁊ moriens: ⁊ illius fidelitati
te cōmitte q omnibuſ deficiē
tibus ſolus pōt te iuuare.
Dilectus tuus talis eſt natu
re ut alienum non velit ad-
mittere: ſed ſolus vult cor
tuum habere: ⁊ tāq̄ꝫ rex in ꝓ
prio throno ſedere. Si ſcires
te bene ab omni creatura
euacuare: ieſus deberet libē
ter tecum habitare. Pene to
tum perditum inuenies: q̄c-
quid extra ieſum in homini
bus poſueris. Non cōfidas

nec ínitaris ſuper calamum uentoſum: quia omnis caro fenum ⁊ omnis gloria eius ut flos feni cadet. Cito decipieris ſi ad externam hominum apparentiam tm̄ aſpexeris. Si enim tuum in alijs queris ſolatium ⁊ lucrum: ſenties ſepe detrimentum. Si queris in omnibus ihm̄: inuenies utiq; ihm̄. Si autē queris teipſum: inuenies etiam teipſum: ſ; ad tuam pernitiem. Plus enim hō nociuior ſibi ſi ihm̄ non querit: q̄ totus mūdus ⁊ omnes ſui aduerſarij.

De familiari amicicia ieſu Cap. viij.

Quando ihs adeſt: totum bonum eſt nec quicquam difficile uidetur. Quando uero ihs non adeſt totum durum eſt. Quando ihs intus non loquitur: cōſolatio uilis eſt. Si aūt ieſus unum uerbum loquitur tm̄: magna conſolatio ſentitur. Nōne maria magdalena ſtatim ſurrexit de loco in quo fleuit quādo martha illi dixit Magiſter adeſt ⁊ uocat te. Felix hora quando ihs uocat de lachrymis ad gaudium ſpūs. Quam aridus ⁊ durus es ſine ieſu. Quam inſipiēs ⁊ uanus ſi cupis aliquid extra ihm̄. Nonne hoc ē mai⁹ dānum q̄ ſi totum perderes mundum. Quid pōt mūdus conferre ſine ihu: Eſſe ſine ihu grauis eſt infernus: ⁊ eſſe cum ieſu dulcis paradiſus. Si fuerit tecum ihs: nullus poterit nocere inimicus Qui inuenit ieſum: inuenit theſaurū bonum: immo bonum ſuper oē bonum. Et qui perdit ieſum: perdit nimis multum: ⁊ plus q̄ totum mūdum. Pauperrim⁹ eſt qui uiuit ſine ihu. Ditiſſimus q bn̄ eſt cum ieſu. Magna ars ē ſcire conuerſari cum ihu: ⁊ ſcire ieſum tenere magna prudentia. Eſto humilis ⁊ pacificus ⁊ erit tecum ieſus. Sis deuotus ⁊ quietus: ⁊ permanebit tecum ihs. Potes cito fugare ieſum ⁊ grām eius pdere: ſi uolueris ad exteriora declinare. Et ſi illum effugaueris ⁊ perdideris: ad quē tūc fugies. ⁊ quem tunc q̄res amicum. Sine amico non potes diu uiuere: ⁊ ſi ihs nō fuerit tibi p̄ oīb⁹ amic⁹: eris nimis triſtis ⁊ ō ſolat⁹ Fatue igitur agis ſi i aliq̄ altero confidis ⁊

Notet lector hic deficiunt q̄tuor capla
·s· ca· ix de carentia oīs solatij ·c·x·
de certitudie p gr̄a dei ·c·xi· de
paucitate amatorum crucis ·c·xij
de regia uia ·s· crucis ·

b e frrris c xv

tunc bene tecū eſſe eſtima: q2 inueniſti padiſum ī terra. Quādiu pati tibi graue eſt ⁊ fugere queris tādiu male habebis: ⁊ ſeqtur te vbiq3 fuga tribulatōnis. Si ponis te ad qđ eſſe debes: videl; ad patiēdum ⁊ morīēdu3 fiet cito melius ⁊ pacem inuenies. Etiā ⁊ ſi rapt⁹ fueris in tertium celū cum paulo: non es ꝑpterea ſecuratus de nullo contrario ſuſtinēdo. Ego inquit ihs oſtēdam illi quāta oporteat eum pro noīe meo pati. Pati ergo tibi remanet: ſi ieſum diligere ⁊ ꝑpetuo illi ſeruire placet. Utinam dignus eſſes pro noīe ieſu aliquid pati: q̄3 magna gl'ia remaneret tibi: quāta exultatio omnib⁹ ſcīs dei: quāta edificatio eēt proximi. Nam patiētiam oēs recomēdant: q̄uis pauci tñ pati velint. Merito deberes libēter modicu3 pati pro xp̄o cum multi grauiora patiūť pro mundo. Scias pro certo q2 morientem te oportet ducere vitam: ⁊ quanto plus quiſq3 ſibi moriť tanto deo magis viuere incipit. Nemo aptus eſt ad cōprehēdendu3 celeſtia: niſi ſe ſubmiſerit ad portandum pro xp̄o aduerſa

Nihil deo accepti⁹: nihil tibi ſalubri⁹ in mundo iſto q̄3 libenter pati pro xp̄o. Et ſi eligendum tibi eſſet: magis optare deberes pro xp̄o aduerſa pati. q̄3 multis conſolatiōibus recreari quia xp̄o ſimilior eſſes ⁊ oībus ſcīs eius magis cōformior. Non. n. ſtat meritum noſtrum: ⁊ ꝑfect⁹ ſtatus nrī in multis ſuauitatibus ⁊ cōſolatiōib': ſed potius in magnis grauitatib⁹ ⁊ tribulatiōibus ꝑferendis. Siquidem aliquid melius ⁊ vtilius ſaluti hominu3 q̄3 pati fuiſſet: xp̄s vtiq3 verbo et exemplo oſtendiſſet. Nam ⁊ ſequētes ſe diſcipulos oēſq3 eū ſeq cupiētes mā feſte ad crucē portādā hortať ⁊ dicit Si quis uult uenire poſt me: abneget ſemetipſum ⁊ tollat crucem ſuam ⁊ ſequať me. Oibus ergo perlectis ⁊ ſcrutatis ſit iſta finalis cōcluſio Qm̄ per multas tribulatioēs oportet nos intrare in regnū dei.

Explicit liber ſecūdus.
Sequiť liber tertius.

De interna xp̄i locutione ad animā fidelē. Cap. i.

Audiam quid loq̄tur in me dn̄s de⁹ Beata aīa q̄ dn̄m in ſe loquenteꝫ audit ⁊ de ore eius verbum cō ſolationis accipit. Btē aures que venas diuini ſuſurrij ſuſcipiunt: ⁊ de mundi huius ſuſurratōnibus nihil aduertūt. Beate plane aures que non vocem foris ſonantem: ſed interius auſcultant veritatem loquentem ⁊ docētem Btī oculi qui exteriorib⁹ clauſi: interioribus autem ſunt ītēti. Btī qui īterna penetrāt ⁊ ad capienda archana celeſtia magis ac magis per quotidiana exercitia ſe ſtudent preparare. Btī qui deo vacare geſtiunt ⁊ ab oī impedimēto ſeculi ſe excutiūt. Aiadvte hec aīa mea ⁊ claude ſenſualitatis tue oſtia ut poſſis in te audire quid loquaꝛ dominus deus in te. hec dicit dilectus tuus. Sal⁹ tua ego ſum: pax tua ⁊ vita tua. Serua te apud me ⁊ pacem inuenies. Dimitte omnia trāſitoria ⁊ quere eterna. Quid ſūt omnia tpalia niſi ſeductoria Et quid iuuāt omnes creature: ſi fueris a creatore deſerta. Omnibus ergo abdicatis creatori tuo te redde placidā ac fidelem ut veram ualeas apprehēdere btītudinem.

Quod veritas intus loquiꝛ ſine ſtrepitu verborum.

Loqueꝛ dn̄e: q꞉ audit ſeruus tuus. Seru⁹ tuus ego ſum: da mihi intellectum ut ſciam teſtimonia tua. Inclina cor meum in v̄ba oris tui: fluat ut ros eloquium tuum. Dicebant olim filij iſrahel ad moyſen: loquere nobis tu ⁊ audiemus: nō loquatur nobis dn̄s ne forte moriamur. Non ſic dn̄e non ſic oro: ſed magis cuꝫ ſamuele propheta humiliter ac deſideranter obſecro: Loquere dn̄e q꞉ audit ſeruus tu⁹: nō loquaꝛ mihi moyſes aut aliquis ex prophetis: ſꝫ potius tu loq̄re dn̄e deus inſpirator ⁊ illuminator oīum prophetarum: q꞉ tu ſolus ſine eis potes me pfecte imbuere: illi autem ſine te nihil proficiēt Poſſunt quidem uerba ſonare ſed ſpiritum non ꝯferūt. Pulcherrime dicunt ſed te tacente cor non accēduꝛ. Litteras tradunt: ſꝫ tu ſenſum aperis. Myſteria profe

runt: ſed tu reſeras intellec
tum ſignatorum. Mandata
edicunt: ſ; tu iuuas ad perfi
ciendum. Uiam oſtendūt: ſ;
tu confortas ad ambulandū
Illi foris tm̄ agunt: ſ; tu cor
da inſtruis ⁊ illuminas. Illi
exterius rigāt: ſ; tu fecundi
tatem donas. Illi clamant v̄
bis ſ; tu auditui intelligentiā
tribuis. Non ergo loquatur
mihi moyſes: ſ; tu dn̄e deus
meus eterna ueritas: ne for
te moriar ⁊ ſine fructu effici
ar. Si fuero tm̄ foris admo
nitus ⁊ intus non accenſus
ne ſit mihi ad iudicium uer
bum auditum ⁊ non factum
cognitum nec amatum credi
tum ⁊ non ſeruatum. Loque
re igitur dn̄e qꝛ audit ſeruꝰ
tuus. Uerba .n. uite eterne
hēs loq̄re mihi ad q̄lēcūq; aīe
mee conſolationem: ⁊ ad to
tius uite mee emendationem
tibi aūt ad gloriam et perpe
tuum honorem:

Quod uerba dei cum humili
tate ſunt audienda: ⁊ quod
multi ea n̄ pōderant. Cap̄. iij.

AUdi fili mi uerba mea
uerba ſuauiſſima:
omnem philoſophorū ⁊ ſapi
entum huius mundi ſcientiā
excedentia. Uerba mea ſpūs
⁊ uita ſunt nec humano ſen
ſu penſanda. Non ſunt ad ua
nam complacentiam trahen
da: ſ; i ſilentio audiēda: ⁊ cū
oī hūilitate atq; effectu ma-
gno ſuſcipiēda: ⁊ dixi: Beatꝰ
eſt quem tu erudieris dn̄e et
de lege tua docueris eum ut
mitiges ei a diebus malis et
nō deſolet ī terra. Ego inq̄t
dn̄s docui ꝓphetas ab initio
⁊ vſq; nunc nō ceſſo oībꝰ loq
ſ; multi ad vocē meā ſurdi
ſūt ⁊ duri. Plures mundum
libētiꝰ audiūt q̄ deū: faciliuſ
ſequūt carnis ſue appetitū;
q̄ dei bn̄placitum. Promittit
mundꝰ temporalia ⁊ parua
⁊ ſeruit ei auiditate magna.
Ego promitto ſūma ⁊ eterna
⁊ torpeſcunt mortaliū corda
Quis tāta cura mihi in oībꝰ
ſeruit ⁊ obedit ſicut mūdo ⁊
dn̄is eiꝰ ſuitur. Erubeſce ſy
don ait mare ⁊ ſi cā; q̄ris au
di q̄re. Pro modica pbēda lō
ga via currit: ⁊ ꝑ eterna vita
vix a multis pes ſemel a t̄ra
leuat. vile p̄ciū q̄rit: ꝑ vno
nūmiſmate īterdū turpit̄ li
tigat: ⁊ ꝑ vana re ⁊ pua pro
miſſiōe die noctuq; fatigari
nō timet. Sz ꝓh dolor ꝑ bo
no in cōmutabili: ꝑ p̄mio ie
ſtimabili: pro ſūmo honor ⁊

gloꝛia intermiꝗnabili uel ad
modicum fatigari pigritaꝭ.
Erubeſceergo ſerue piger ⁊
querulose ꝙ illi paratiores
inueniuntꝭ ad perditionem
ꝙ̄ tu ad vitam. Gaudent illi
amplius ad vanitatem ꝙ̄ tu
ad veritatem. Equidez a ſpe
ſua nōnunꝙ̄ fruſtrāꝭ ſʒ pro
miſſio mea neminem fallit:
nec confidentem mihi dimit
tit inanez. Quod promiſi da
bo quod dixi implebo: ſi tam̄
vſqꝫ in finem fidelis in dilec-
tione mea quis permanſerit
Ego remunerator ſum oīum
bonoꝛum ⁊ foꝛtis probator
oīum deuotoꝛum. Scribe v̄
ba mea ī coꝛde tuo ⁊ pertrac
ta diligenter: erunt enim in
tempoꝛe tētationis valde ne
ceſſaria. Quod non ītelligis
cum legis: cognoſces in die
viſitationis. Duplicitez ſoleo
electos meos viſitare: tēta-
tione ſcʒ ⁊ conſolatōne: ⁊ du
as lectiones eis quotidie le
go: vnam increpando eoꝛuʒ
vitia: alteraʒ exhoꝛtando ad
virtutum incrementa. Qui
habet verba mea ⁊ ſpernit
ea: habet qui iudicet eum in
nouiſſimo die.

Oratio ad implorandum
deuotionis gratiam. Cap. iiij

Domine deus meꝰ oīa
bona mea tu es. Et
quis ego ſum ut audeam ad
te loqui. Ego ſum pauperri-
mus ſeruulꝰ tuus: ⁊ abiectꝰ
vermiculꝰ multo pauperior
⁊ cōtēptibilioꝛ ꝙ̄ ſcio dicere
audeo. Memento tn̄ domine
qꝛ nihil ſum: nihil habeo: ni
hilqꝫ valeo. Tu ſolus bonus
iuſtus ⁊ ſanctus: tu omnia
potes oīa preſtas: oīa imples
ſolum peccatoꝛem inanē re
linquens. Reminiſcere miſe
rationum tuarum dn̄e: ⁊ im
ple coꝛ meum gratia tua qui
non vis vacua eſſe opa tua.
Quō poſſum me tolerare in
hac miſera vita: niſi me cō
foꝛtauerit mīſicoꝛdia ⁊ gra
tia tua. Noli auertere facieʒ
tuam a me: noli viſitationeʒ
tuam prolōgare: noli conſo
lationem tuam abſtrahere
ne fiat aīa mea ſicut terra ſi
ne aqua tibi. Domine doce
me facere volūtatem tuam:
doce me coꝛam te digne ⁊ hu
militez conuerſari: qꝛ ſapiē
tia mea tu es: qui in veritate
me cognoſcis ⁊ cognouiſti ā
teꝙ̄ fieret mundus: ⁊ anteꝙ̄
natus eſſem in mundo.

Quod ĩ veritate ꝛ humili-
tate coram deo conuerſan
dum eſt. Cap. v.

Fili ambula corã me in veritate: ꝛ ſimplicitate cordis tui q̃re me ſp. Qui ambulat coram me in veritate tutabit̃ ab incurſibus malis ꝛ veritas liberabit eum a ſeductoribus ꝛ a detractionibus iniquorum Si veritas te liberauerit: vere liber eris non curabis de vanis hoĩum verbis. Domine verum eſt ſicut dicis: ita queſo mecum fiat. Veritas tua me doceat: ipſa me cuſtodiat ꝛ uſq̃ ad ſalutareꝫ finem me conducat. Ipſa me liberet ab oĩ affectione mala ꝛ inordĩata dilectione ꝛ ãbulabo tecum in magna cordis libertate. Ego te docebo ait veritas que recta ſunt ꝛ placita coram me. Cogita peccata tua cũ diſplicentia magna ꝛ merore: ꝛ nũq̃ reputes te aliquid eſſe propter opa bõa. Reuera pctõr es ꝛ mľtis paſſionibus obnoxius ꝛ implicatus. Ex te ſp ad nihil tẽdis et cito laberis: cito vinceris: cito turbaris: cito diſſolueris. Non habebis quicq̃ vñ poſſis gloriari: ſed multa vñ te debes vilificare: q₂ multo infirmior es q̃ vales cõphẽdere. Nihil ergo magnum tibi videatur ex omnib⁹ q̃ agis nihil grãde: nihil p̃cioſum ꝛ admirabile: nihil reputatiõe appareat dignum: nihil altũ nihil vere laudabile ꝛ deſiderabile niſi quod eternum eſt placeat tibi ſuper omnia eterna veritas: diſpliceat tibi ſuper omnia vilitas maxĩa tua Nihil ſic timeas: nihil ſic vitupes ꝛ fugias ſicut vitia et pctã tua: q̃ magis diſplicere debẽt q̃ qualibet reꝝ dãna. Quidam non ſincere coram me ambulabãt: ſed quadam curioſitate ꝛ arrogantia ducti volunt ſecreta mea ſcire ꝛ alta dei intelligere: ſe ꝛ ſuaꝫ ſaluteꝫ negligentes. Hi ſepe in magnas tẽtationes ꝛ pctã propter ſuam ſupbiam ꝛ curioſitatem me eis aduerſante labunt̃. Time iudicia dei: expaueſce iram oĩpotentis: noli auteꝫ diſcutere opa altiſſimi: ſed tuas iniq̃tates perſcrutare: in quãtis deliquiſti ꝛ q̃ multa bona neglexiſti. Quidam ſolum portãt ſuam deuotionem in libris: ꝛ qdaꝫ in imaginibus: quidam autẽ in ſignis exterioribus ꝛ figu

ris: quidam habent me ī ore ſ; modicum in corde. Sunt ⁊ alij qui ītellectu illuminati ⁊ affectu purgati ad eterna ſp'anhelāt: de terrenis grauiter audiunt: neceſſitatibus nature dolenter inſeruiunt: ⁊ hi ſētiunt quid ueritatis ſpūs loquitur ī eis qui docet eos terrena deſpicē ⁊ amare celeſtia: mundum negligere ⁊ celum tota die. ac nocte deſiderare.

De mirabili affectu diuini amoris. Cap. vi.

Benedico te pater celeſtis: pr̄ dn̄i mei ih̄u xp̄i: quia mei pauperis dignatus es recordari. O pater miſericordiarum ⁊ deus totius conſolationis: grās ago tibi qui me indignum oī cōſolatione qn̄qȝ tua recreas conſolatione. Benedico te ſemper ⁊ glorifico cum unigenito filio tuo ⁊ ſpū ſcō peraclito in ſecula ſeculorū. Eya dn̄e deus amator ſcē meus cum tu ueneris in cor meum exultabūt oīa interiora mea. Tu es gloria mea ⁊ exultatio cordis mei: tu ſpes mea ⁊ refugium meum in die tribulatiōis mee. S; quia adhuc debilis ſum in amore ⁊ imperfectus in uirtute: iō neceſſe habeo a te confortari ⁊ conſolari: propterea uiſita me ſepius ⁊ inſtrue diſciplinis ſcīs. Libera me a paſſionibus malis: ⁊ ſana cor meum ab omnibus affectionibus inordinatis ⁊ vitijs: ut intus ſanatus ⁊ bene purgatus apt⁹ efficiar ad amandum: fortis ad patiendum: ſtabilis ad pſeuerādu;. Magna res ē amor: magnu; oīo bonum: quod ſolu; leue facit omne onerosum: ⁊ fert equaliter oē inequale. Nam onus ſine onere portat: ⁊ oē amarū dulce ac ſapidum efficit. Amor ih̄u nobilis ad magna opanda impellit: ⁊ ad deſideranda ſp perfectiora excitat. Amor vult eſſe ſurſu; nec vllis infimis rebus retineri. Amor vult eſſe liber ⁊ ab omni mūdana affectione alienus: ne internus ei⁹ impediatur aſpect⁹: ne p aliqđ comodum tp̄rale implicationes ſuſtineat: aut per īcomodum ſuccumbat. Nihil dulcius eſt amore: nihil fortius: nihil alti⁹: nihil latius: ni-

hil iocūdius: nihil plenius:
nihil melius in celo ꝛ in ter-
ra: quia amoꝛ a deo natus ē
nec poteſt niſi in deo ſup om
nia create requieſcere. Amās
volat: currit: letatur: liber ē
ꝛ non tenetur dat omnia ꝓ
omnibus: ꝛ habet omnia in
oībus: qꝛ in vno ſūmo ſuper
omnia quieſcit: ex quo oē bo
num fluit ꝛ pꝛocedit. Nō re-
ſpicit ad dona: ſed ad donan
tem ſe cōuertit ſuper omnia
bona. Amoꝛ modum ſꝑ ne-
ſcit: ſꝫ ſupeꝛ omnem modum
feꝛueſcit. Amoꝛ onus nō ſen
tit: laboꝛes non reputat: plꝰ
affectat ꝙ̄ valet: de impoſſi-
bilitate non cauſatˀ: qꝛ cūcta
ſibi poſſe ꝛ licere arbitratˀ.
Ualet igitur ad oīa ꝛ multa
implet ꝛ effectui mancipat
vbi non amans deficit ꝛ ia-
cet. Amoꝛ vigilat ꝛ doꝛmiēs
non doꝛmitat. Fatigatus nō
laſſatˀ: artatꝰ non ertatˀ: ter
ritꝰ non cōturbatˀ: ſed ſicut
viuax flāma ꝛ ardēs facula
ſurſum erūpit: ſecureqꝫ per
tranſit Si quis amat: nouit
qd hec vox clamet. Magnuſ
clamoꝛ in auribus dei eſt: ip
ſe ardēs affectus anime que
dicit. Deus meus amoꝛ meꝰ:
tu totus meus ꝛ ego tuus.
Dilata me in amore: ut diſ-
cam interioꝛa coꝛdis oꝛe de
guſtare: ꝙ̄ ſuaue ſit amare ꝛ
in amoꝛe liquefieri ꝛ natare
Tenear amore vadēs ſupꝛa
me pꝛe nimio feruoꝛe ꝛ ſtu
poꝛe. Cantē amoꝛis cāticuꝫ:
ſequar te dilectum meum ī
altum: deficiat in laude tua
anima mea iubilans ex amo
re. Amē te plus ꝙ̄ me: nec
me niſi ꝓpter te: ꝛ omnes in
te qui uere amant te: ſicutꝰ iu
bet lex amoꝛis lucens ex te
Eſt amoꝛ velox: ſincerus: pi
us iocūdus: ꝛ amenus: foꝛ
tis: patiens fidelis: prudens
longanimis: uirilis: ꝛ ſeipſū
nūꝙ̄ querens. Ubi enim ſe-
ipſum aliquis querit: ibi ab
amoꝛe cadit. Eſt amoꝛ circū
ſpectꝰ: humilis ꝛ rectus: nō
mollis: non leuis: nec vanis
intendens rebus: ſobrius:
caſtus: ſtabilis quietus ꝛ in
cūctis ſenſibus cuſtoditus.
Eſt amor ſubiectus ꝛ obedi
ens pꝛelatis: ſibi vilis ꝛ de-
ſpectus: deo deuotus ꝛ grati
ficus confidens ꝛ ſemper
ſperans in eo: etiam cum
ſibi non ſapit deus quia ſi-
ne doloꝛe non viuitur in

amore. Qui non eſt paratuſ oīa pati ⁊ ad uoluntatē ſtare dilecti: non eſt dignus amator appellari. Oportet amantem oīa dura ⁊ amara ꝓpter dilectum libenter amplecti: nec ob contraria accidentia ab eo deflecti.

De ꝓbatione ueri amatoris. Cap. vij.

Fili non es adhuc fortis ⁊ prudēs amator. Quare dñe. Quia propter modicam cōtrarietatem deficis ceptis : ⁊ nimis auide conſolationem queris. Fortis amator ſtat in tētatiōibuſ nec callidis credit perſuaſionibus inimici. Sīc in ꝓſperiſ ei placeo: ita nec in aduerſis diſpliceo. Prudens amator nō tam donum amantis cōſiderat quā dantis amorem. Affectum potius attendit q̄ cēſum: ⁊ infra dilectum oīa data ponit. Nobilis amator non quieſcit in dono: ſ; ī me ſuper oē donum. Nō eſt ideo totum perditū: ſi qñqȝ minuſ bene de me uel de ſcīs meis ſentis quam uelles. Affect⁹ ille bonus dulcis quē interdum pcipis: affectus gratie preſentis eſt ⁊ quedam pregustus patrie celeſtis: ſuper q̄ non nimium innitēdū: q2 uadit ⁊ uenit. Certare aūt aduerſus icidentes malos animi motus: ſuggeſtionemque ſpernere diaboli: inſigne eſt uirtutis ⁊ magni meriti. Nō ergo te conturbent aliene fātaſie de quacunqȝ materia infeſte. Forte ſerua propoſitum ⁊ intentionem rectam ad deum. Nec ē illuſio quod aliquando ī exceſſum ſubito raperis ⁊ ſtatim ad ineptias ſolitas cordis reuerteris. Illas enim inuite magis pateris quam agis: ⁊ quam diu diſplicēt et reniteris: meritū eſt ⁊ non perditio. Scito q̄ antiquus inimicus omnino nititur impedire deſiderium tuum in bono ⁊ ab omni deuoto exercitio euacuare: a ſāctorum ſcꝫ cultu a pia paſſionis mee memoria: a peccatorum utili recordatione: a proprij cordis cuſtodia: ⁊ a firmo propoſito proficiendi in uirtute. Multas malas cogitationes ingerit ut tediū tibi faciat ⁊ horrorem: ut ab oratiōe reuocet ⁊ ſacra lectione. Diſplicet ſibi humilis confeſſio ⁊ ſi poſſet a cōmu

ntone ceſſare faceret. Non
credas ei neqꝫ cures illum:
licet ſepius tibi deceptionis
tetenderit laqueos. Sibi im
puta cum mala ingerit ⁊ im
mūda: dicito illi: Uade im-
mūde ſpūs erubeſce miſer:
valde immūdus es tu qui ta
lia infers auribus meis. Diſ
cede a me ſeductoꝛ peſſime:
non habebis in me partem
vllam: ſed ieſus mecum erit
tanq̄ bellatoꝛ foꝛtis: ⁊ tu ſta
bis confuſus. Malo potius
mori ⁊ omnem penam ſubi
re q̄ tibi conſentire. Tace ⁊
obmuteſce: non audiam te
amplius: licet mihi plures
moliaris moleſtias. Dominꝰ
illuminatō mea ⁊ ſalus mea
quem timebo. Dominus pꝛo
tectoꝛ vite mee: a quo trepi-
dabo. Si conſiſtant aduerſū
me caſtra: non timebit cor
meuȝ. Dominus adiutoꝛ me
us: ⁊ redemptoꝛ meus. Cer
ta tanq̄ miles bonus: ⁊ ſi in
terduȝ ex fragilitate coꝛruis
reſume vires foꝛtioꝛes pꝛio
ribus: confidens de amplio
ri gratia mea: ⁊ multum pꝛe
caue a vana complacentia ⁊
ſuperbia. Propter hoc mul
ti in erꝛorem ducuntur ⁊ in
cecitatem pene incurabilem
quandoqꝫ labūtur. Sit tibi i
cautelam ⁊ perpetuaȝ humi
litatem ruina hec ſuperboꝝ
de ſe ſtulte pꝛeſumētiū.

De occultanda gratia ſub humilitatis cuſtodia. Cap. viij.

FIli vtilius eſt tibi et
ſecurius deuotionis
gratiam abſcōdere nec in al
tum te efferre nec multum
inde loqui neqꝫ multum pon
derare: ſed magis temetipſū
deſpicere: ⁊ tāq̄ īdigno datā
timere. Nō eſt huic affectō
ni tenaciꝰ inherendum: que
citius poteſt mutari in cōtra
rium. Cogita in grā q̄ miſer
⁊ īops eē ſoles ſine grā. Nec
eſt in eo tm̄ ſpūalis vite pro-
fectus cum conſolationis ha
bueris grām: ſed cum humi
liter ⁊ abnegate patienterqꝫ
tuleris eius ſubtractionem:
ita q tunc ab oꝛatiōis ſtudio
nō toꝛpeas: nec reliqua opa
tua ex vſu facienda omnino
dilabi permittas: ſed ſicut
melius potueris ⁊ intellexe
ris: libenter quod in te eſt
facias: nec propter aridita-
tem ſeu anxietatem mentis
quam ſentis te totaliter ne

gligas. Multi. n. ſunt qui
cum non bene eis ſucceſſerit
ſtatim impatientes fiūt aut
deſides. Non enī ſemper eſt
in poteſtate hominis via eiꝰ
ſed dei eſt dare ⁊ conſolari
quando vult ⁊ quātum vult
⁊ cui vult: ſicut ſibi placue
rit: ⁊ non amplius. Quidā
incauti propter deuotionis
grām ſeipſos deſtruxerunt
quia plus agere voluerunt
ꝙ potuerunt: non pēſantes
ſue puitatis menſuram: ſed
magis cordis affectū ſequē
tes ꝙ rationis iudicium. Et
quia maiora preſumpſerunt
ꝙ deo placitum fuit: idcirco
grām cito perdiderunt. Fac
ti ſunt inopes ⁊ viles relicti
qui in celū poſuerunt nidū
ſibi: ut humiliati ⁊ depaupa
ti diſcant non in alijs ſuis
volare ſ; ſub pēnis meis ſpe
rare. Qui adhuc noui ſunt ⁊
impiti in via domini: niſi cō
ſilio diſcretorum ſe regāt: fa
cilius decipi poſſunt ⁊ elidi.
Quod ſi ſuum ſentire magis
ſequi ꝙ alijs exercitatis cre
dere volunt: erit eis pericu
loſus exitus: ſi tamē retrahi
a proprio conceptu non va
luerint. Raro ſibiipſis ſapiē
tes ab alijs regi humiliter pa
tiūtur. Melius eſt modicum
ſapere cum humilitate ⁊ par
ua intelligētia: ꝙ magni ſciē
tiarum theſauri: cum vana
complacētia. Melius eſt tibi
minus habere: ꝙ multū vn̄
poſſes ſuperbire. Non ſatis
diſcrete agit qui ſe totum le
titie tradit: obliuiſcens priſti
ne inopie ſue: ⁊ caſti timoris
domini: qui timet grāz obla
tam amittere. Non etiam ſa
tis virtuoſe ſapit: qui tpe ad
uerſitatis ⁊ cuiuſcꝫ grauita
tis nimis deſperate ſe gerit
⁊ minus fidēter de me quā
oportet recogitat ac ſentit.
Qui tpre pacis nimis ſecurꝰ
eſſe voluerit: ſepe tempore
belli nimis deiectus ⁊ formi
doloſus repit. Si ſcires ſp
humilis ⁊ modicus in te per
manere: necnon ſpiritum tu
um bene moderare ac rege
re: non incideres tam cito ī
piculum ⁊ offenſam. Conſi
lium bonum eſt: ut feruoris
ſpū concepto mediteris quid
futurum ſit abſcedēte lumīe
Quod dum contigerit: reco
gita ⁊ denuo lucem poſſe re
uerti: quam ad cautelam ti
bi: mihi autem ad gloriam
ad tempus ſubtraxi. Utilior
eſt enim ſepe talis probatio

q̄ ſi ſemper proſpera ꝑ tua haberes voluntate. Naꝫ merita non ſunt ex hoc eſtimanda ſi quis plures viſiões aut conſolationes habeat: uel ſi peritus ſit in ſcripturis aut in altiori ponatur gradu: ſed ſi vera fuerit humilitate fũdatus: ⁊ diuina charitate repletus: ſi dei honorem pure ⁊ integre ſemper querat ſi ſeipſum nihil reputet ⁊ in veritate deſpiciat atq̧ ab alijs ẽt deſpici ⁊ humiliari magis gaudeat q̄ honorari.

De vili eſtimatione ſuipſius in oculis dei. Cap.ix.

Loquor ad dominum meum cum ſim puluis ⁊ cinis. Si me amplius reputauero: ecce tu ſtas contra me: ⁊ dicunt teſtimoniũ verum iniquitates mee: nec poſſum contradicere. Si autem me vilificauero ⁊ ad nihilum redegero ⁊ ab omni propria reputatione defecero atq̧ ſicut ſuꝫ puluerizauero: erit mihi propitia gr̄a tua ⁊ vicina cordi meo lux tua: ⁊ omnis eſtimatio quantulacũq̧ minima in valle nihilei tatis mee ſubmergetur ⁊ peribit in eternum. Ibi oſtendes me mihi quid ſum quid fui: ⁊ de quo veni quia nihil ⁊ neſciui. Si mihiipſi relinquor: ecce nihil ⁊ tota infirmitas. Si autem ſubito me reſpexeris ſtatim fortis efficior ⁊ nouo repleor gaudio. Et mirum valde q̧ ſic repente ſubleuor: ⁊ tam benigne a te complector: qui proprio põdere ſemper ad ima feror. Facit hoc amor tuus gratis preueniens me ⁊ in taꝫ multis ſubueniens neceſſitatibꝰ a grauibus quoq̧ cuſtodiẽs me periculis ⁊ ab innumeris ut vere dicaꝫ eripiens malis Me ſiquidem male amando me ꝑdidi ⁊ te ſolum querendo ⁊ pure amando me et te pariter inueni: atq̧ ex amore profundius ad nihilum me redegi. Quia tu o dulciſſime facis mecum ſupra meritũ omne: ⁊ ſupra id quod audeo ſperare uel rogare. Benedictus ſis deus meus quia licet ego omnibus bonis ſim indignus: tua tamen nobilitas ⁊ infinita bonitas nunquam ceſſat benefacere etiam ingratis et longe

a te auerſis. Cõuerte nos ad te ut ſimus grati: humiles ꝛ deuoti: quia ſalus nr̃a tu es: uirtus ꝛ fortitudo noſtra.

Quod omnia ad deũ ſicut ad finem ultimum ſũt referenda Cap̄. x.

Fili ego debeo eſſe finis tuus ſupremus ꝛ ultimatus ſi uere deſideras eē btũs. Ex hac intentione purificabitur affectus tuus ſepius ad ſeipſum ꝛ ad creaturas male incuruatus. Nã ſi teipſum in aliq̄ queris: ſtatim in te deficis et areſcis. Oĩa ergo ad me principaliter referas: quia ego ſum q oĩa dedi. Sic ſingula conſidera ſicut ex ſũmo bono manantia: ꝛ ideo ad me tanquã ad ſuã originem cuncta ſunt reducenda. Ex me puſillus et magnus pauper ꝛ diues tanquã ex fõte uiuo aquam hauriũt uiuam: ꝛ qui mihi ſpõte ꝛ libere deſeruiunt: grã; pro grã accipient. Qui aũt extra me uoluerit gloriari uel in aliq̄ priuato bono delectari non ſtabilietur in uero gaudio neq; in corde ſuo dilatabitur ſ; multipliciter impedietur ꝛ anguſtabitur. Nihil ergo tibi de bono aſcribere debes nec alicui hoi uirtutem attribuas: ſed totum da deo: ſine quo nihil hab; hõ. Ego totũ dedi ego totum rehabere uolo ꝛ cum magna diſtrictione grãrum actiones regro. Hec eſt veritas q̄ fugatur glorie uanitas. Et ſi intrauerit celeſtis grã ꝛ uera charitas non erit aliq̄ inuidia nec contractio cordis: neque priuatus amor occupabit. Uincit enĩ oĩa diuina charitas: ꝛ dilatat oēs aĩe vires. Si recte ſapis in me ſolo gaudebis: in me ſolo ſperabis quia nemo bonus niſi ſolus deꝰ: qui eſt ſuper oĩa laudandus ꝛ in oĩbus benedicendus.

Quod ſpreto mundo dulce ē ſeruire deo. Cap̄. xi.

Nunc iterum loquor domine ꝛ non ſilebo: dicam in auribus dei mei: dñi mei ꝛ regis mei: q eſt in excelſo. O q̄ magna multitudo dulcedinis tue domine: quã abſcondiſti timentibus te. Sed quid es amantibus: quid toto corde tibi ſeruientibus: Uere ineffabilis dulcedo contẽplationis tue: quam largiris amantibꝰ te. In hoc maxime oſtendiſti dulcedinē

charitatis tue: quia cum nõ
eſſem feciſti me: ꝛ cũ errarẽ
lõge a te reduxiſti me: ut ſer
uirem tibi: ꝛ p̄cepiſti ut dili
gã te O fõs amoris perpetui
quid dicam de te: quõ potero
tui obliuiſci: qui mei dignat⁹
es recordari. Etiam poſtq̃ʒ cõ
tabui ꝛ perij: feciſti vltra oẽʒ
ſpem miſericordiam cũ ſuo
tuo: ꝛ vltra oẽ meritum gra
tiaʒ ꝛ amicitiam exhibuiſti.
Quid retribuaʒ tibi pro grã
iſta. Non enim omnibus da
tum eſt ut oĩbus abdicatis ſe
culo renũciẽt ꝛ monaſticam
vitam aſſumãt. Nũquid ma
gnum eſt ut tibi ſeruiam cui
oĩs creatura ſeruire tenet.
Nõ magnum mihi videri de
bet ſeruire tibi: ſed poti⁹ hoc
mihi magnum ꝛ admirãduʒ
apparet ꝙ tam pauperem
ꝛ indignum dignaris in ſer
uum recipere: et dilectis
ſeruis tuis adiuuare.
Ecce oĩa tua ſunt q̃ habeo ꝛ
uñ tibi ſeruio. Ueruntamen
uice uerſa tu magis mihi ſer
uis quam ego tibi. Ecce celũ
ꝛ terra que ĩ miniſterio hoĩs
creaſti preſto ſunt ꝛ faciunt
quotidie quecunq̄ mandaſti
Et hoc parũ eſt quin etiam
angelos in miſterio hominis
creaſti ꝛ ordinaſti. Trãſcẽdit
aũt hec oĩa quia tu ipſe ſerui
re hoĩ dignatus es ꝛ teipſum
ei daturum promiſiſti. Quid
dabo tibi ꝑ oĩb⁹ iſtis milib⁹
bõis. Utinã poſſeʒ tibi ſuire
cũctis diebus uite mee: uti
nam uel uno die dignum ſer
uitium exhibere ſufficerem
Uere tu es dignus oĩ ſeruitio
oĩ honore ꝛ laude etña Uere
dñs meus es: ꝛ ego pauper
ſeruus tu⁹: q totis uiribus te
neor tibi ſeruire: nec unquã
in laudibus tuis debeo faſti
dire: Sic uolo: ſic deſidero ꝛ
qcquid mihi deeſt tu digne
ris ſupplere. Magn⁹ honor
magna gloria tibi ſeruire ꝛ
oĩa propter te cõtẽnere. Ha
bebunt enim gratiaʒ magnã
q ſponte ſe ſubiecerint tue
ſanctiſſime ſeruituti. Inue
nient ſuauiſſimam ſcĩ ſpũs
cõſolationem conſequentur
magnam cordis libertatem
qui artam pro nomine tuo
ingrediuntur viam ꝛ omneʒ
mundanam neglexerĩt curã
O grata ꝛ iocunda dei ſerui
tus: q̃ hõ uerací efficitur li
ber ꝛ ſcũs O ſacer ſtatus re
ligioſi famulatus q hoieʒ an
gelis reddit eq̃lem: deo placa
bilem: demonibus terribilẽ:

⁊ cūctis fidelibus cōmēdabilem. O amplectendum ⁊ ſp optandum ſuitiū: quo ſummū promeret bonum ⁊ gaudium acquiritur ſine fine māſurum.

Quod deſideria cordis examinanda ſunt ⁊ moderāda Cap. xij.

Fili oportet te adhuc multa addiſcere: que necdum bene didiciſti. Que ſunt hec domine. Ut deſiderium tuum ponas totaliter ſm bene placitum meum: ⁊ tuipſius amator nō ſis: ſꝫ mee uoluntatis cupidus amator ⁊ emulator. Deſideria te ſepe accēdūt ⁊ uehementer impellunt: ſed conſidera an propter honorē meum: an propter tuū commodum magis mouearis. Si ego ſum in cā bene contētus eris quomōcūqꝫ ordinauero Si aūt de proprio q̄ſitu aliqd latet: ecce hoc eſt quod te impedit ⁊ grauat. Caue ergo ne nimium innitaris ſuper deſiderio pre cōcepto me non cōſulto: ne forte poſtea peniteat ⁊ diſpliceat qd primo placuit: ⁊ quaſi pro meliore celaſti. Non enim oīs affectio q̄ videt bona ſtatim ē ſequenda: ſed nec oīs contraria affectio ad primum fugienda. Expedit interdū refrenatione vti etiam in bonis ſtudijs ⁊ deſiderijs: ne p importunitatem mentis diſtractionem īcurras ne alijs p indiſciplinationem ſcādalum generes uel etiam p reſiſtentiam aliorum ſubito turberis ⁊ corruas. Interdum vero oportet violentia uti ⁊ viriliter appetitui ſenſitiuo cōtraire: nec aduertere quid velit caro ⁊ quid non uelit: ſed hoc magis ſatagere ut ſubiecta ſit etiam nolens ſpiritui: et tādiu caſtigari debet ⁊ cogi ſeruituti ſubeē donec parata ſit ad oīa: paucisqꝫ cōtētari diſcat: ⁊ ſimplicibus delectari: nec cōtra aliqd incōueniēs murmurare.

De informatione patientie ⁊ luctamine aduerſus concupiſcētias. Cap. xiij.

Domine domine deus ut audio patientia eſt mihi valde neceſſaria: multa enim ī hac vita accidūt cōtraria. Nam q̄litercūqꝫ ordinauero de pace mea: nō po

teſt eſſe ſine bello ⁊ dolore uita mea. Jta eſt fili. Non aūt uolo te talem q̄rere pacē que tentationib' careat aut contraria nō ſentiat: ſ; tunc etiam eſtimare te pacē inueniſſe: cum fueris uarijs tribulationibus exercitatus ⁊ in multis contrarietatib' ꝓbatus. Si dixeris te non multa poſſe pati: quō tunc ſuſtinebis ignē purgatorij. De duobus malis ſp minus malum eſt eligēdum. Ut ergo eterna futura ſupplicia poſſis euadere mala preſentia ſtudeas ꝓ deo equanimiter tolerare. An putas quod hoīes ſeculi hui' nihil aut parum patiantur. Nec hoc inuenies etiam ſi delicatiſſimos q̄ſieris. S; habēt inquis multas delectationes ⁊ ꝓprias ſequuntur uoluntates: ideoq; parū ponderant ſuas tribulationes. Eſto q̄ ita ſit ut habeant qcquid uoluerīt: ſ; q̄diu putas durabit: Ecce queadmodum fumus deficient abūdātes in ſeculo: ⁊ nulla erit recordatio preteritorū gaudiorū. S; cū adh̄ uiuūt non ſine amaritudine ⁊ tedio ac timore in eis quieſcūt Ex eadem nanq; re uū delectatōnem concipiunt: ſibi inde doloris penā frequenter recipiunt. Juſte illis fit: ⁊ quia inordinate delectationes querunt ⁊ ſequūtur: non ſine amaritudine ⁊ confuſione eas expleant. O q̄ breues: q̄ falſe: q̄ inordinate ⁊ turpes oēs ſūt. Uerūtamen pre ebrietate ⁊ cecitate non intelligunt: ſ; uelut muta aīalia ꝓpter modicum corruptibilis uite delectamētum mortem aīe incurrunt Tu ergo fili p' concupiſcentias tuas non eas ⁊ a uoluntate tua auertere Delectare ī dn̄o ⁊ dabit tibi petitōes cordis tui. Etenī ſi ueraciter uis delectari ⁊ abundantius a me conſolari: ecce in contenptu oīum mundanorum ⁊ in abſciſione omnium infimarum delectationū erit benedictio tua: ⁊ copioſa reddetur tibi conſolatio. Et quanto plus te ab oī creaturarum ſolatio ſubtraxeris: tanto in me ſuauiores ⁊ potentiores conſolationes inuenies.

Sed primo non ſine quadā triſticia ⁊ labore certaminis ad has pertinges.

Obſiſtet inolita conſuetudo

ſed meliori conſuetudine de
uincetur. Remurmurabit
caro ſed feruore ſpūs refre-
nabitur. Inſtigabit te ⁊ exa
cerbabit ſerpens antiquꝰ: ſ;
orōne fugabitur: inſuper et
labore vtili adituꝰ ei magnus
obſtruetur.

De obediētia humilis ſub diti ad exemplum ieſu xp̄i Cap. xiiij.

Illi qui ſe ſubtrahere
nititur ab obedientia
ipſe ſe ſubtrahit a grā. Et q̄
querit habere priuata amit-
tit cōmunia. Qui non liben
ter ⁊ ſpōte ſuo ſupiori ſe ſub
dit: ſignum ē ꝙ caro ſua nec
dum perfecte ſibi obedit: ſed
ſepe recalcitrat ⁊ murmurat
Diſce ergo celeriter ſuperio
ri tuo te ſubmittere ſi carnē
ꝓpriā optas ſbiugarī. Citius
nāq; exterius vincitur inimi
cus: ſi interior homo nō fue
rit deuaſtatus. Non eſt mo-
leſtior ⁊ peior anime hoſtis
ꝙ̄ tuipſe tibi non bene cōcor
dās ſpiritui. Oportet eniʒ ve
rum te aſſumere tuiipſius cō
tēptum ſi vis preualere adū
ſus carnem ⁊ ſanguinem: qr
adhuc nimis inordinate te di
ligis: ideo plene te reſignare
aliorum volūtati trepidas.
Sed quid magnum tu qui
puluis es ⁊ nihil: ſi propter
deum te ſubdis hoī: quando
ego oīpotens ⁊ altiſſimꝰ qui
cūcta creaui ex nihilo me ho
mini propter te ſubieci humi
liter. Factus ſum oīum hu-
milimus ⁊ infimꝰ: ut tuam
ſuperbiam mea humilitate
vinceres. Diſce obtēꝑare pul
uis: diſce te humiliare terra
⁊ limus ⁊ ſub oīum pedibuſ
incuruare: diſce voluntates
tuas frangere: ⁊ ad omniuʒ
ſubiectionem te dare. Exar
deſce contra te: nec patiaris
tumoreʒ in te viuere: ſed ita
ſubiectum ⁊ paruulum te ex
hibe: ut omnes ſuper te am
bulare poſſint ⁊ ſicut lutum
platearum cōculcare. Quid
habes hō inanis conqueri.
Quid ſordide peccator potes
cōtradicere exprobrātibꝰ ti
bi q̄ totiēs deum offēdiſti: et
totiens infernum meruiſti:
Sed pepercit tibi oculus me
us: quia p̄cioſa fuit aīa tua i
conſpectu meo ut cognoſce-
res dilectionem meam ⁊ gra
tus ſp beneficijs meis exiſte
res: ⁊ ad veram ſubiectionē
⁊ humilitatem te iugiter da
res: patienter q; propriuʒ cō
temptum ferres.

De occultis dei iudicijs con
ſiderandis ne extollamur in
bonis. Cap̄.xv.

Intonas ſuꝑ me iudi-
cia tua domine: ⁊ ti
more ac tremore cūctis oīa
oſſa mea: ⁊ expaueſcit ani
ma mea valde. Sto attonit⁹
⁊ conſidero qꝛ celi non ſunt
mūdi in conſpectu tuo Si in
angelis reperiſti prauitatem
nec tn̄ pepciſti: qd fiet ō me.
Ceciderūt ſtelle de celo ⁊ ego
puluis quid preſumo. Quoꝝ
opa videbantur laudabilia
ceciderunt ad infima: ⁊ qui
comedebant panem angelo
rum: vidi ſiliquis delectari
porcorū. Nulla ē ergo ſc̄itas
ſi manum tuam dn̄e retra-
has. Nulla ſapientia prodeſt
ſi gubernare deſiſtas. Nulla
iuuat fortitudo: ſi conſerua
re deſinas. Nulla ſecura ca
ſtitas: ſi eam non protegas
Nulla propria prodeſt custo
dia ſi non adſit tua ſacra vi
gilantia. Nam relicti mergi
mur ⁊ ꝑimus viſitati vero ui
uimus ⁊ erigimur. Inſtabi
les qppe ſumus ſꝫ per te ꝯfir
mamur: tepeſcimus ſed a te
accendimur O q̄ȝ humiliter
⁊ abiecte mihi de meipſo ſen
tiendum ē: q̄ȝ nihil pēdendū
ſi qd bonum videor habere.
O q̄ȝ profunde me ſubmitter̄
debeo ſub abyſſalibus iudi
cijs tuis dn̄e: vbi nihil aliud
me eſſe inuenio q̄ȝ nihil ⁊ ni
hil. O pōdus ī mēſum o pela
gus intranſnatabile: vbi ni
hil de me repio q̄ȝ in toto ni
hil. Ubi ē ergo latebra gl'ie:
vbi confidentia de gl'ia ꝯcep
ta. Abſorta omnis gl'ia va-
na in profunditate iudiciorū
tuorum ſuper me. Quid eſt
omnis caro in cōſpectu tuo.
Nūqd gl'iabitur lutum cōtra
formātem ſe. Qūo poteſt eri
gi vaniloquio: cuius cor in
veritate ſubiectum eſt deo.
Non eum totus mundus eri
geret quem ſibi ſubiecit veri
tas: nec omnium laudantiū
ore mouebitur qui totā ſpem
ſuam in deo firmauit. Nam
⁊ ipſi qui loquūtur ecce oēs
nihil: ⁊ deficient cum ſonitu
verborum. Ueritas aūt dn̄i
manet in eternum.

Qualiter ſtādum ſit ac di
cendum in omni re deſidera
bili. Cap̄.xvi.

Fili ſi dicas ī omni re.
Dn̄e ſi tibi placitū fu
erit fiat h ita. Dn̄e ſi ſit honō
tu⁹ fiat ī noīe tuo hoc. Dn̄e ſi

mihi videris expedire: ⁊ vti
le eẽ probaueris tunc da mi
hi h̄ vti ad honorem tuū; ſ;
ſi mihi nociuum fore cogno
ueris nec anime mee saluti
prodeſſe: aufer a me tale de
ſiderium. Non enim oē deſi
derium a ſpū ſcō ē etiam ſi
hoī videat̄ rectum aut bonū
Difficile eſt pro vero iudica
re an ſpūs bonus aut alien⁹
te īpellat ad deſiderandum
h̄ uel illud: an etiā ⁊ ꝓprio
mouearis ſpū. Multi in fine
ſunt decepti qui primo bono
ſpū videbantur inducti. Igi
tur ſꝑ cū timore dei ⁊ cordis
humilitate deſiderandum ē
⁊ petendum quicquid deſide
rabile menti occurrit maxīe
ꝙ cum propria reſignatione
mihi totum cōmittēdum ē at
ꝙ dicēdum. Domine tu ſcis
qualiter melius eſt: fac h̄ uel
illud ſicut volueris. Da qđ
vis ⁊ quātum vis ⁊ quando
vis. Fac mecum ſicut ſcis ⁊
ſicut tibi magis placuerit ⁊
maior honor tuus fuerit.
Pone me vbi vis: ⁊ libere
age mecum in omnibus. In
manu tua ego ſum: gyra ⁊
reuerſa me per circuitum.
En ego ſeruus tu⁹ paratus ad
omnia: quoniam non deſide
ro mihi viuere: ſ; tibi vtinā
digne ⁊ perfecte.

Oratō pro beneplacito dei
perficiendo. Cap. xvij.

Concede mihi benigniſ
ſime ieſu grām tuā;
ut mecum ſit ⁊ mecum labo
ret mecūꝙ vſꝙ in finem per
ſeueret. Da mihi ſꝑ deſidera
re ⁊ velle quod tibi magis
acceptum ⁊ chari⁹ placet.
Tua volūtas mea ſit: ⁊ mea
voluntas tuam ſequatur: ſꝑ
⁊ optime ei cōcordet. Sit mi
hi vnum velle ⁊ nolle tecū:
nec aliud poſſe velle aut nol
le niſi quod vis ⁊ nolis. Da
mihi omnibus mori que in
mūdo ſunt ⁊ propter te ama
re cōtēni ⁊ neſciri in h̄ ſecu
lo. Da mihi ſuper omnia de
ſiderata ī te quieſcere: ⁊ cor
meum ī te pacificare. Tu ue
ra pax cordis tu ſola requieſ
extra te omnia ſunt dura ⁊ ī
quieta. In hac pace ī idipſū
hoc eſt in te vno ſūmo ⁊ eter
no bono dormiam ⁊ requie
ſcam. Amen.

Quod verum ſolatium in
ſolo deo eſt querendum.
Cap. xviij.

Quicquid deſiderare uel cogitare poſſum ad ſolatium meum non hic expecto ſz in poſterum. Quod ſi oia ſolatia mūdi ſolus haberem z oibus delitijs frui poſſem: certum eſt quod diu durare non poſſent. Unde non poteris aia mea plene conſolari nec perfecte recreari: niſi in deo conſolatore pauperū ſuſceptore hūilium. Expecta modicum aia mea: expecta diuinū promiſſū z habebis abūdantiam omnium bonorū in celo. Si nimis inordinate iſta appetis preſentia: perdes eterna z celeſtia. Sint tpalia in uſu: eterna in deſiderio. Nō potes aliquo bono tpali ſatiari: quia ad hec fruenda non es creata. Etiam ſi omnia bona creata haberes nō poſſes eſſe felix z beata: ſz in deo qui cuncta creauit: tua btitudo tua z felicitas cōſiſtit: nō qlis uidetur z laudatur a ſtultis mundi amatoribus: ſz qualem expectāt boni xpi fideles z preguſtant interdum ſpūales ac mundi corde: quorum conuerſatio eſt in celis. Uanum eſt z breue oē humanum ſolatium. Beatum z uerum ſolatium quod intus a ueritate percipitur. Deuotus hō ubiqz ſecum fert conſolatorem ſuum ihm: z dic ad eū Adeſto mihi dñe ihu in oi loco z tpe. hec mihi ſit conſolatio libenter uelle carere omni humano ſolatio. Et ſi tua defuerit conſolatio ſit mihi tua uolūtas z iuſta probatio pro ſūmo ſolatio. Non enim in perpetuū iraſceris neqz in eternum cōminaberis

Quod omnis ſollicitudo in deo ponenda eſt. Cap. xix.

Fili ſine me tecū agere quod uolo: ego ſcio quid expediat tibi. Tu cogitas ut hō in multis ſentis ſicut tibi humanus ſuadet affect⁹ Dñe uerum eſt quod dicis. Maior eſt ſollicitudo tua pro me quā oīs cura quam ego poſſum gerere pro me. Nimis enī caſualiter ſtat qui nō proijcit oēz ſollicitudinē ſuaz in te. Domine dūmodo volūtas mea recta z firma ad te permaneat fac de me quicquid tibi placuerit. Non enī poteſt eſſe niſi bonum quicquid de me feceris. Si me vis eſſe in tenebris: ſis bene dictus: z ſi me vis eſſe in luce: ſis iterū benedict⁹. Si me

dignaris consolari sis bñdictus: ⁊ si me vis tribulari: eq̄ sis sp̄ benedict⁹. Fili sic opoꝛtet te stare si mecum desideras ambulare. Ita ꝓmptus debes eē ad patiendum sicut ad gaudēdum Ita libēter debes esse inops ⁊ pauper sicut plenus ⁊ diues. Domine libēter patiar pro te quicq̄d volueris venire super me. Indifferēter volo de manu tua bonū ⁊ malum: dulce ⁊ amarum: letum ⁊ triste suscipere: ⁊ pro omnibus mihi contingentibus gr̄as agere. Custodi me ab oī petō: ⁊ non timebo moꝛtem nec infernu; dūmodo in eternum me non pꝛoijcias nec deleas me de libꝛo vite: nō mihi nocebit q̄cquid venerit tribulationis super me.

Quod tempoꝛales miserie xp̄i exēplo equanimiter sunt ferende. Cap̄. xx.

Fili ego descēdi de celo pro tua salute: suscepi tuas miserias non necessitate sed charitate trahēte: ut patientiam disceres et tp̄ales miserias non indignāter ferres. Nam ab hora oꝛtus mei vsq̄ ad exitum in cruce non defuit mihi tolerātia doloꝛis: defectum rerum tēporalium magnum habui: multas querimonias de me frequēter audiui: confusiones ⁊ oppꝛobria benigne sustinui: pro beneficijs ingratitudinem recepi: pro miraculis blasphemias: pro doctrīa reprehēsiones. Domine quia fuisti patiens in vita tua in hoc maxime implēdo pꝛeceptum patris tui: dignu; est ut ego misell⁹ peccatoꝛ s̄m voluntatem tuam patienter me sustinea;: ⁊ donec ipē volueris onus coꝛruptibilis vite ꝓ salute mea portē. Nam ⁊ si onerosa sentit̄ presens vita: facta est tamē iam per gr̄am tuam valde meritoria: atq̄ exemplo tuo ⁊ sanctoꝛum tuoꝛum vestigijs infirmis tolerabilioꝛ ⁊ clarioꝛ: sed ⁊ multo magis consolatoꝛia: q̄ oli; in lege veteri fuerat cu; porta celi clausa ꝑsisteret ⁊ obscurioꝛ etiam via videbatur qn̄ tam pauci regnum celoꝝ querer̄ curabāt: sed neq̄ qui tunc iusti erant ⁊ saluādi ante passionem tuam ⁊ sacre moꝛtis debitu; celeste regnū poterant introire. O quātas tibi gr̄as teneoꝛ referre q̄

rectam z bonam viā; digna
tus es mihi z cūctis fidelib⁹
ad eternum regnum tuum
oſtendere. Nam vita tua via
noſtra: z per ſanctam patiē
tiam ambulamus ad te q̄ es
corona noſtra. Niſi tu nos p̄
ceſſiſſes z docuiſſes: quis ſe
qui curaret. Heu quāti lōge
retroq; manerent niſi tua p̄
clara exempla inſpicerent.
Ecce adhuc tepeſcimus audi
tis tot ſignis tuis z doctrinis
quid fieret ſi tantum lumen
ad ſequendum te non habe
remus.

De tolerantia iniuriarum
z quis verus patiēs pbet̄.
a Cap. xxi.

Quid eſt quod loq̄ris
fili. Ceſſa cōqueri.
Conſidera meam z aliorum
ſcōrū paſſionem. Nōdū uſq;
ad ſanguinem reſtitiſti. Par;
eſt quod tu pateris in compa
tione eorum qui tam multa
paſſi ſunt: tam fortiter tēta
ti: tam grauiter tribulati: tā
multipliciter probati z exer
citati. Oportet te igitur alio
rum grauiora ad mente; re
ducere: ut leuius feras tua
minima. Et ſi tibi minima n̄
videntur: vide ne z h̄ tua fa
ciat impatientia. Siue tamē
pua ſiue magna ſint: ſtude
cūcta patienter ferre. Quā
to melius te ad patiendu; diſ
ponis: tāto ſapienti⁹ agis: z
amplius promereris: z fe
res leuius animo z uſu ad
hoc non ſegniter paratus.
Nec dicas non valeo h̄ ab ho
mine tali pati: nec huiuſcemo
di mihi patienda ſunt: graue
n̄. intulit dānū z improp rat
mihi que nunq̄ cogitaueram
ſed ab alio libenter patiar z
ſic patienda videro. Inſipiēs
eſt talis cogitatio que uirtu
tem patientie non cōſiderat
nec a quo coronanda erit: ſ;
magis perſonas z offenſas
ſibi illatas perpendit. Non ē
verus patiens qui non vult
pati niſi quātum ſibi viſum
fuerit z a quo ſibi placuerit
Verus autē patiens non at
tendit a quo homine: vtrum
a prelato ſuo an ab aliquo
equali aut inferiori vtru; a
bono z ſcō viro: uel a pũerſo
z indigno exerceatur: ſed in
differenter ab omni creatu
ra q̄tūcūq; z quotienſcunq;
ei aliquid aduerſi acciderit:
totum hoc gratanter de ma
nu dei accipit z ingens lucr;
reputat: quia nihil apud deū
q̄tūlibet puum pro deo tam

paſſum poterit ſine merito tranſire. Eſto igitur expeditus ad pugnam ſi uis habere uictoriam. Sine certamine non poteris uenire ad patiētie coronam. Si pati non uiſ recuſas coronari: ſi aūt corōnari deſideras: certa uiriliť ſuſtine patienter. Sine labore non tenditur ad requiem nec ſine pugna peruenitur ad uictoriam. Fac mihi domine poſſibile per grām qđ mihi impoſſibile uidetur per naturam Tu ſcis ꝙ modicū poſſum pati ⁊ quod cito deijcior leui exurgēte aduerſitate. Efficiatur mihi quelibet exercitatio tribulationis pro noīe tuo amabilis ⁊ optabilis: nā pati ⁊ uexari ꝑ te ualde ſalubre eſt anime mee.

De confeſſioē ꝓprie infirmitatis ⁊ huius uite miſerijſ C.xxij.

Confiteor aduerſum me iuſticiam meam: confitebor ť dñe infirmitatē meam. Sepe parua res eſt q̄ me deijcit ⁊ cōtriſtat. Propono me fortiter acturum: ſꝫ cum modica tentatio uenerit magna mihi fit anguſtia. ualde uilis q̄nꝙ res eſt unđ grauiſ tentatio prouenit: ⁊ dū puto me aliquantulum tutum cuꝫ non ſentio: inuenio me non nunꝙ̄ pene deuictum ex leui flatu. Uide ergo domine hūilitatem meā ⁊ fragilitatem tibi undiꝙ notam. Miſerere mei ⁊ eripe me de luto ut nō infigar: non permaneam deuictus uſꝙ̄ꝗꝙ. hoc eſt quod me frequenter reuerberat ⁊ coram te confundit quod tā labilis ſū ⁊ infirmus ad reſiſtendum paſſionibus Et ſi non oīo ad conſenſionem trahit: tñ mihi etiam moleſta ⁊ grauis eſt eorum inſectatio: ⁊ tedet ualde ſic quotidie uiuere in lite Ex hinc nota ſit mihi infirmitas mea: quia multo facilius irruūt abhominande ſꝑ fantaſie q̄ diſcedunt. Utinam fortiſſime deꝰ iſrľ zelator aīarū fidelium reſpicias ſui tui laborem ⁊ dolorem: aſſiſtaſꝙ illi in oībus ad quecūꝙ perexerit. Robora me celeſti fortitudine: neque uetus homo miſera caro ſpiritui necdum plene ſubiecta ualeat: dñari aduerſus quaꝫ certare oportebit q̄diu ſpirať i hac uita miſerrima. heu qualis eſt hec uita ubi nō deſūt ťbulatioēs ⁊ mī

90

ſerie: vbi plena laqueis ⁊ hoſtib⁹ ſũt oĩa. Nam vna tribulatiõe ſeu tẽtatiõe recedente alia accedit: ſed adhuc priore durãte cõflictu alij plures ſupuenerũt ⁊ iſperate. Et quõ põt amari vita habẽs tãtas amaritudines ⁊ tot ſubiecta calamitatibus ⁊ miſerijs. Quõ etiam dicit̃ vita tot generãs mortes ⁊ peſtes: ⁊ tñ amat̃ ⁊ delectari in ea a multis querit̃. Reprehendit̃ frequẽter mundus q̃ fallax ſit ⁊ vanus: nec tamẽ facile relinquit̃ cum cõcupiſcẽtie carnis dominãt̃. S; alia trahũt ad amãdum: alia ad cõtẽnendum. Trahũt ad amorẽ mũdi deſiderium carnis: deſiderium oculoꝝ ⁊ ſupbia vite ſ; pene ac miſerie ſequentes ea odiũ mũdi pariũt ⁊ tediũ Sed vincit proh dolor delectatio praua mentem mundo deditam: ⁊ eſſe ſub ſenſibus delitias reputat: q2 dei ſuauitatem ⁊ interna; ṽtutis amenitatẽ: nec vidit nec guſtauit Qui aũt mundum pfecte cõtemnũt ⁊ deo viuere ſub ſcã diſciplina ſtudent iſti diuinã dulcedine; veris abrenũciatorib⁹ pmiſſam non ignorãt ⁊ q̃ grauiter mundus errat ⁊ varie fallit̃ vident.

Quod in deo ſuper omnia bona ⁊ dona requieſcẽdu; eſt. Cap. xxiij.

Sup oĩa ⁊ in oĩb⁹ requieſce aĩa mea in dño ſp q2 ipſe eſt ſcõꝝ eterna requies Da mihi dulciſſime ⁊ amantiſſime ihũ in te ſuper omnẽ creaturam requieſcere: ſup omnem ſalutem ⁊ pulchritudinem: ſup omnem gloriam ⁊ honorem: ſup oẽm potẽtiã ⁊ dignitatem: ſup oẽm ſciã; ⁊ ſubtilitatem: ſuper oẽs diuitias ⁊ artes: ſuper omnem leticiam ⁊ exultatione;: ſup omnem famã ⁊ laudem: ſup omnem ſuauitatem ⁊ cõſolationem: ſup oẽm ſpem ⁊ promiſſionem: ſup oẽ meritum ⁊ deſiderium: ſup omnia dona ⁊ munera que potes dar̃ ⁊ infundere: ſup oẽ gaudiu; ⁊ iubilationem quã põt mẽs capere ⁊ ſentire. Demũ ſup omnes angelos ⁊ archangelos: ⁊ ſuper omnem exercitũ celi: ſup oĩa viſibilia ⁊ inuiſibilia: ⁊ ſuper omne quod tu deus meus non es: quia tu deus meus ſuper omnia optimus es: tu ſolus al-

ſiſſimus: tu ſolus potentiſſi-
mus: tu ſolus ſufficientiſſi
mus ꝛ pleniſſimus: tu ſolus
ſuauiſſimus ꝛ ſolatioſiſſim⁹
tu ſol⁹ pulcherrimus ꝛ amā
tiſſimus: tu ſolus nobiliſſi-
mus ꝛ glorioſiſſimus ſuper
omnia: in quo cūcta bona ſi
mul perfecte ſunt fuerunt ꝛ
erūt: atq; iō minus eſt ꝛ in
ſufficiens quicquid preter te
ipſum mihi donas: et dete
ipſo reuelas: uel ꝓmittis te
ñ uiſo nec plene adepto. Qm̄
quidem non pōt coꝛ meū ue
raciter requieſcere nec tota
liter contētari niſi in te req
eſcat: ꝛ oīa dona omnemq;
creaturā trāſcendat. O mi
dilectiſſime ſponſe iħu xp̄e
amator puriſſime domīator
uniuerſe creature: quis mihi
det pēnas uere libertatis ad
uolandū ꝛ pauſandum in te.
O qn̄ ad plenum dabitur ua-
care mihi ꝛ uidere ꝙ ſuauis
es dn̄e deus me⁹. Qn̄ ad ple
num recolligā me in te: ut ꝑ
amore tuo non ſentiam me:
ſ; te ſolum ſup omnē ſenſū ꝛ
modum in mō non oīb⁹ noto
Nunc aūt frequenter gemo
ꝛ īfelicitatem meā cū doloꝛe
porto: quia multa mala in
hac ualle miſeriarum occur
runt que me ſepius cōturbāt
contriſtāt: ꝛ obnubilāt ſepi⁹
impediunt ꝛ diſtrahunt: alli
ciunt ꝛ implicāt ne liberum
habeam acceſſū ad te: ꝛ ne
iocūdis fruar amplexibus ꝑ
ſto ſp btīs ſpiritibus. Moue
at te ſuſpirium meum ꝛ deſo
latio multiplex in terra. O
iħu ſplendoꝛ eterne gl'ie ſola
men pegrināt is aīe apud te
eſt os meum ſine uoce: ꝛ ſilē
tium meum loquitur tibi.
Uſquequo tardat venire do
min⁹ me⁹. Ueniat ad me pa
uperculum ſuum ꝛ letū fa-
ciat. Mittat manum ſua; ꝛ
me miſerū eripiat de oī āgu
ſtia. Ueni veni: qꝛ ſiñ te nul
la erit quieta dies aut hoꝛa:
quia tu leticia mea: ꝛ ſine te
vacua eſt menſa mea.
Miſer ſum ꝛ quodāmō in
carceratus ꝛ cōpedibus gra
uatus donec luce preſentie
tue me reficias ac libertati
dones: uultūq; amicabilem
demonſtres. Querant alij ꝑ
te aliud quodcūq; libuerit: ꝛ
mihi aliud interim nil placet
nec placebit niſi tu deus me⁹
ſpes mea: ſalus eterna. Non
reticebo nec deprecari ceſſa
bo donec grā tua reuertatur
mihi: ꝑ tu intus loquaris: Ec

te adſum. Ecce ego ad te qꝛ inuocaſti me: lachꝛyme tue ꝛ deſiderium aīe tue humiliatio tua ꝛ cōtritio cordis inclinauerūt me ꝛ adduxerūt ad te. Et dixi dñe iuocaui te ꝛ deſideraui frui te: paratus oīa reſpuere ꝓpter te. Tu eī prior excitaſti me ut quererē te. Sis ergo bñdict⁹ dñe: qui feciſti hāc bonitatem cū ſeruo tuo ſɓm multitudinem miſericordie tue. Quid habet vltra dicere dñe ſeruus tu⁹ coram te niſi ut humiliet ſe valde ante te memor ſꝑ proprie iniqtatis ꝛ vilitatis. Nō enim eſt ſimilis tui ī cunctis mirabilib⁹ celi ꝛ terre. Sūt opa tua bona valde dñe: iudicia vera: ꝛ ꝓuidētia tua regūtur vniuerſa. Laus ergo tibi ꝛ glīa o patris ſapientia: te laudet ꝛ bñdicat os meum: anima mea: ꝛ cuncta creata ſimul.

De recordatione beneficiorum dei multiplicium.

Cap. xxiij.

Aperi dñe cor meum ī lege tua: ꝛ in pceptis tuis doce me ambulare. Da mihi intelligere voluntatē tuam: ꝛ cum magna reuerētia ac diligēti cōſideratione beneficia tua tam in generali ꝙ in ſpeciali memorari: ut digne tibi ex hinc valeā grātias referre. Uerū ſcio ꝛ cōfiteor nec ꝓ minimo puncto me poſſe d̄bitas grāꝫ laudes pſoluere. Minor ego ſum oībus bonis mihi pſtitis: ꝛ cū tuam nobilitatem attendo d̄ficit pre magnitudine illius ſpūs meus. Oīa que in aīa habemus ꝛ in corpore ꝛ quecūqꝫ exterius uel īterius naturaliter uel ſupnaturaliter poſſidemus: tua ſunt beneficia: ꝛ te beneficum piū ac bonū cōmēdāt: a quo bona cūcta accepim⁹. Et ſi ali⁹ plura ali⁹ pauciora accepit: oīa tñ tua ſūt: ꝛ ſiñ te nec minimū haberi poteſt. Ille q maiora accepit nō poteſt merito ſuo gloriari nec ſuꝑ alios extolli nec minori inſultare: qꝛ ille maior ꝛ melior qui ſibi minus aſcribit ꝛ in regratiādo humilior eſt atqꝫ deuotior. Et q oīb⁹ viliorē ſe exiſtimat ꝛ īdigniorē ſe iudicat aptior ē ad percipiendum maiora: Qui autem pauciora accepit cōtriſtari nō debet nec indignāter ferre neqꝫ ditiori īuidere: ſꝫ te poti⁹ attēdere ꝛ tuā bonitatē maxie laudare ꝙ tā

affluenter tā gratis: tā liben ter ſinē pſonarꝫ acceptiōe tua munera largiris. Oīa ex te: ꝛ ideo in oībus es laudādus Tu ſcis quid vnicuiqꝫ dona ri expediat: ꝛ cur iſte minus ꝛ ille amplius habeat nō no ſtrū ſed tuum ē hoc diſcerne re: apud quem ſingulorꝫ dif finita ſūt merita. Unō dn̄e de us ꝓ magno etiā reputo bn̄ ficio nō multa habere: vn̄ ex terius ꝛ ſm hoīes laꝰ ꝛ glīa appareat. Jta ut quis cōſide rata pauptate ꝛ vilitate pſo ne ſue nō mō grauitatē aut triſticiam uel deiectionem i de cōcipiat: ſed potius cōſola tionem ꝛ hilaritatē magnā qꝛ tu deus pauperes ꝛ humi les atqꝫ huic mūdo ōſpectos tibi elegiſti in familiares et domeſticos. Teſtes ſunt ipſi apl̄i tui q̄s prīcipes ſup omnē terr am conſtituiſti: fuerunt tamē ſine querela cōuerſati in mūdo tam humiles ꝛ ſim plices ſine oī malicia ꝛ dolo ut etiam pati cōtumelias ga uderēt ꝓ noīe tuo: ꝛ q̄ mun dus abhorret ipſi amplecte rētur affectu magno. Nihil ergo amatorē tuum ꝛ cogni torem beneficiorꝫ tuorū ita letificare debet ſicut volūtas tua in eo ꝛ bn̄placitum eter ne diſpoſitionis tue: de qua tātum cōtētari debet ꝛ cōſo lari: ut ita libenter velit eſſe minimus ſicut aliquis opta ret eſſe maximꝰ: ꝛ ita pacifi cus ꝛ cōtētus ī nouiſſimo ſi cut in loco primo: atqꝫ ita li bēter deſpicabilis ꝛ abiectꝰ nulliꝰ quoqꝫ noīs ꝛ fame ſicˉ ceteris honorabilior ꝛ maior in mūdo. Nam volūtas tua ꝛ amor honoris tui oīa exce dere debet ꝛ plus eū cōſola ri magiſqꝫ placere q̄ oīa bn̄fi cia ſibi data uel dāda.

De quatuor magnam ipor tātibꝰ pacē. Cap. xxv.

Fili nūc docebo te viā pacis ꝛ vere liberta tis. Fac dn̄e qđ dicis: quia h̄ mihi gratum ē audire. Stu de fili alterius potiꝰ facere voluntatem q̄ tuam. Elige ſemp minꝰ q̄ plus habere. Quere ſemper inferiorē lo cum ꝛ omnibus ſubeſſe. Op ta ſp ꝛ ora ut vuluntas dei ī tegre in te fiat. Ecce talis ho mo ingreditur fines pacis ꝛ quietis. Domine ſermo tuꝰ iſte breuis multum in ſe cō tinet pfectiōis: paruus eſt di ctu: ſed plenus ſenſu ꝛ vber

in fructu. Naʒ ſi poſſet a me
fideliter cuſtodiri: non debe
ret tam facilis in me turba
tio oꝛiri: nam quotiens me ĩ
pacatũ ſentio ⁊ grauatuʒ ab
hac doctrina me receſſiſſe in
uento. Sed tu qui oĩa potes
⁊ aĩe pꝛofectum ſꝑ diligis:
adauge maioꝛem grãm ut
poſſim tuuʒ complere ſermo
nem ⁊ meam perficere ſalu
tem.

Oꝛatio cõtra cogitationes
malas. Cap̃. xxvi.

DOmine deus meus ne
elongeris a me: deus
meus ĩ auxilium meuʒ reſpi
ce: qm̃ inſurrexerunt in me
cogitationes vane ⁊ timoꝛes
magni affligẽtes aĩam meaʒ
Quõ ptrãſibo illeſus: quõ ꝑ
fringam eá. Ego inquit ante
te ibo ⁊ glorioſos terre humi
liabo: aperiam ianuam car
ceris: ⁊ archana ſecretoꝛum
reuelabo tibi. Fac dñe ut lo
queris: ⁊ fugiant a facie tua
omnes inique cogitationes.
Hec ſpes ⁊ vnica conſolatio
mea ad te in omni tribulatõ
ne confugere: tibi confidere
ex intimo inuocare ⁊ patien
ter conſolationem tuam ex
pectare.

Oꝛatio ꝓ illuminatiõe mẽ
tis deuotiſſima. Ca. xxvij

CLarifica me bone ie
ſu claritate eterni lu
minis ⁊ educ de habitaculo
cordis mei tenebras vniuer
ſas. Cohibe euagatiões mul
tas: ⁊ elide vim facientes tẽ
tationes. Pugna foꝛtiter ꝓ
me ⁊ expugna malas beſtias
concupiſcentias dico illece
broſas: ut fiat pax in virtu
te tua ⁊ abundantia laudis
tue reſonet in aula ſancta':
hoc eſt in conſcientia pura.
Impa uentis ⁊ tempeſtatibꝰ
dic mari quieſce: dic aquilo
ni ne flaueris: ⁊ erit trãquil
litas magna. Emitte lucem
tuam ⁊ veritatem tuaʒ ut lu
ceat ſuper terram: quia ter
ra ſum inanis ⁊ vacua dõec
illumines me. Effunde grãʒ
tuam deſuper: perfunde coꝛ
meum grã' celeſti: miniſtra
deuotiõis aquas ad irrigãdã
faciem terre: ad ꝓducẽdum
fructum bonum ⁊ optimuʒ.
Eleua mentem preſſam mo
le pctõꝛum: ⁊ ad celeſtia to
tum deſiderium meum ſuſ
pende ut guſtata ſuauitate
ſuperne felicitatis pigeat:
de terrenis cogitare.

Rape me ꝛ eripe ab oī crea
turarum indurabili conſola
tione: qꝛ nulla res creata ap
petitum meū plenarie valꝫ
quietare ꝛ conſolari. Junge
me tibi inſepabili dilectiōis
vinculo qm̄ tu ſolus amanti
ſufficis: ꝛ abſqꝫ te friuola
ſunt vniuerſa.

De euitatione curioſe inq ſitionis ſuper alteri⁹ vita. Cap. xxviij.

Fili noli eē curioſus:
nec vacuas gerer̄ ſol
licitudines. Quid hoc uel il
lud ad te: tu me ſequere.
Quid enim ad te vtrum ille
ſit talis uel talis: aut iſte ſic
agit uel loquitur. Tu non in
diges reſpondere pro alijs:
ſed pro teipſo ratiōnē reddes
Quid ergo te implicas. Ecce
ego oēs cognoſco: ꝛ cuncta
q̄ ſub ſole fiunt video: ꝛ ſcio
qualiter cum vnoquoqꝫ ſit
quid cogitet: quid velit: ꝛ ad
quem finem tēdat ei⁹ itētio.
Mihi igitur cōmittenda ſūt
omnia: tu vero ſerua te ī bo
na pace ꝛ dimitte agitantem
agitare quātū voluerit. Ue
niet ſuper eum quicquid fe
cerit vel dixerit: quia me fal
lere non poteſt. Non ſit tibi
cure de magni nōis vmbra
ꝛ non de multorum familia
ritate nec ď priuata hoīu dī
lectione. Iſta enim generāt
diſtractōnes ꝛ magnas ī cor
de obſcuritates. Libenter lo
querer tibi verbum meū ꝛ
abſcondita reuelarem: ſi ad
uentum meum diligenter ob
ſeruares ꝛ oſtium cordis mi
hi aperires. Eſto ꝓuidus ꝛ vi
gilia in orōnibus: ꝛ humilia
te in omnibus.

In quibus firma pax cordis ꝛ verus profectus cōſiſtit. Cap. xxix.

Fili ego locutus ſum.
Pacem relinquo vo
bis: pacem meam do uobis:
nō quō mundus dat ego do
vobis. Pacem oēs deſiderāt
ſed que ad veram pacem ꝑti
nent nō oēs curāt. Pax mea
cum humilibus ꝛ māſuetis
corde. Pax tua erit ī multa
patientia. Si me audieris ꝛ
vocem meā ſecutus fueris
poteris multa pace frui Quid
igiť faciam: in oī re attende
tibi quid facias ꝛ qd dicas:
ꝛ omnem intētionem tuam
ad hoc dirige ut mihi ſoli
placeas: ꝛ extra me nihil cu
pias uľ queras: ſꝫ ꝛ de alioꝝ

dictis uel factis nil temere iudices: nec cum reb⁹ tibi ñ cõmiſſis te implices ⁊ poterit fieri ut parum uel raro turberis. Nũq̃ aũt ſentire aliquã turbationẽ nec pati aliquã cordis uel corpis moleſtiam: nõ ẽ preſentis tpis ſ; ſtat⁹ eterne quietis. Non ergo eſtimes te verã pacem inueniſſe: ſi nullã ſenſeris grauitatem: nec tũc totum eſſe bonum ſi neminem pateris aduerſarium: nec hoc eẽ perfectum ſi cũcta fiũt ſm tuũ affectum neq; tũc aliqd magni te reputes aut ſpecialiter dilectum exiſtimes ſi in magna fueris deuotiõe atq; dulcedine: qz in iſtis nõ cognoſcit verus amator virtutis: nec ĩ iſtis cõſiſtit profectus ⁊ pfectio hoĩs. In quo ergo dñe: In offerendo te ex toto corde tuo volũtati diuine: ñ querẽdo q̃ tua ſũt: nec ĩ puo nec in magno: nec in tpe nec in eternitate: ita ut in una equali facie in gratiarũ actione permaneas: inter ꝓſpera ⁊ contraria oĩa equa lance penſando. Si fueris tam fortis ⁊ longanimis in ſpe: ut ſubtracta interiori conſolatione etiam ad ampliora ſuſtinenda cor tuum ꝑpꝰraueris nec te iuſtificaueris ⁊ ſanctũ laudaueris: tunc in uera ⁊ recta uia pacis ãbulaſ ⁊ ſpes indubitata erit ꝙ rurſus in iubilo faciẽ meam ſis uiſurus. Quod ſi ad plenũ tuipſius cõtẽptũ perueneris ſcito ꝙ tunc abundãtia pacis pfrueris ſm poſſibilitatẽ tui incolatus.

De eminentia libere mẽtis ⁊ ꝙ ſuplex orõ magis meretur q̃ lectio. Cap̃.xxx.

Domine hoc opus eſt pfecti uiri nũq̃ ab intẽtione celeſtium animum relaxare: ⁊ inter multas curas quaſi ſine cura tranſire: non more torpentis: ſ; prerogatiua q̃dã libere mentis: nulli creature in ordinata affectione adherẽdo Obſecro te piiſſime deus meus ꝯſerua me a curis huius uite ne nimis implicer a multis neceſſitatibus corpis ne uoluptate capiar: ab uniuerſis aĩe obſtaculis ne moleſtijs fractus õijciar: non dico ab his rebus quas toto affectu ambit uanitas mundana: ſ; ab his miſerijs que animam ſerui tui communi maledicto mortali

tatis penaliter grauant ⁊ re tardant ne i libertatem ſpũs q̃tiẽs libuerit ualeat itroire O deus meus dulcedo ineffa bilis: uerte mihi in amaritu dinem omnẽ conſolationem carnalem ab eternoru; amo re me abſtrahentẽ ⁊ ad ſe in tuitu cuiuſdam boni delecta bilis p̃ſentis male alliciẽtem Non me uincat deus me⁹ nõ uincat caro ⁊ ſanguis: non me decipiat mundus ⁊ bre uis gloria eius: non me ſup plãtet diabolus ⁊ aſtutia illi⁹ Da mihi fortitdinẽ reſiſtendi patientiam tolerãdi, conſtan tiam pſeuerandi. Da ꝓ oĩb⁹ mundi conſolatiõibus ſuauiſ ſimam ſpũs tui unctionem: ⁊ pro carnali amore tui noĩſ infunde amorem: ecce cibus potus: ueſtis ac cetera utenſi lia ad corporis ſuſtẽtaculum pertinentia feruẽti ſpiritui ſunt onerosa. Tribue talib⁹ fomentis tempate uti nõ deſi derio nimio implicari Abijce re oĩa non licet: quia natura ſuſtẽtãda eſt: requirere aũt ſuperflua ⁊ q̃ magis delectãt lex ſcã ꝓhibet nam al's caro aduerſus ſpiritum inſoleſce ret. Inter h͛ queſo man⁹ tua me regat: ⁊ doceat ne quid nimium fiat.

Quod priuatus amor a ſummo bono maxime retardat. Cap. xxxi.

Fili oport; te dare to tum ꝓ toto ⁊ nihil ſui ipſi⁹ eẽ. Scito ꝙ amator tui ipſi⁹ magis nocet ſibi q̃ aliq̃ res mũdi Scõm amorem ⁊ affectum quem geris: queli bet res plus vel min⁹ adhe ret. Si fuerit amor tu⁹ pur⁹ ſimplex ⁊ bñ ordinatus: eriſ ſine captiuitate rerum. Noli cõcupiſcere quod non licet habere. Noli haber̃ quod te põt impedire ⁊ libertate in teriori priuare. Miru; ꝙ nõ ex toto fũdo cordis teipſum mihi cõmittis cum oĩbus q̃ deſiderare potes uel habere Quare vano merore ꝯſume ris: Cur ſuperfluis curis fati garis. Sta ad beneplacitum meum: ⁊ nullum patieris de trimentum. Si queris hoc vel illud ⁊ volueris eẽ ibi ul' ibi ꝑpter tuũ comodũ ⁊ pro prium bñplacitu; magis ha bẽdũ: nũq̃ eris in q̄etudine nec liber a ſollicitudine: q2 i

oĩ repictur aliqs defect⁹: ⁊ ĩ oĩ loco erit qui aduerſet. Juuat igit nõ q̃libet res adepta uel multiplicata exterius: ſ; poti⁹ cõtẽpta ⁊ deciſa ex corde radicit⁹. Quod nõ tm̃ de cenſu eris ⁊ diuitiarũ ĩtelligas: ſ; de honoris etiã ambitu ac uane laudatiõis deſiderio: q̃ oĩa trãſeũt cũ mundo. Munit parũ loc⁹ ſi deẽ ſpũs feruoris. Nec diu ſtabit pax illa q̃ſita forinſec⁹: ſi uacat a uero fundamẽto ſtatus cordis: hoc eſt: niſi ſteteris in me ꝑmutare te potes: ſ; non meliorare. Nã occaſioẽ orta ⁊ accepta inuenies quod fugiſti ⁊ amplius.

Oratio ꝓ purgatioẽ cordis ⁊ celeſti ſapiã. Ca. xxxij.

Confirma me de⁹ per gratiã ſci ſpũs da uirtute; corroborari interiori hoĩe: ⁊ cor meũ ab oĩ inutili ſollicitudine ⁊ angore euacuare nec uarijs deſiderijs trahi cuiuſcũq; rei uilis aut precioſe: ſ; oĩa inſpicere ſicut trãſeũtia ⁊ me pariter cũ illiſ trãſiturũ: q2 nihil ꝑmanẽs ſub ſole niſi oĩa uanitas ⁊ afflictio ſpũs. O q̃ ſapiẽs q ita ↄſiderat. Da mihi dñe celeſtẽ ſapiã; ut diſcã te ſuꝑ oĩa querere ⁊ inuenire: ſuꝑ oĩa ſapere ⁊ diligere: ⁊ cetera ꝺm ordinẽ ſapientie tue ꝓut ſunt ĩtelligere. Da prudẽt declinare blãdientẽ: ⁊ patiẽter ferre aduerſantẽ: q2 hec magna ſapientia nõ moueri oĩ uento uerborũ nec aurẽ male blandienti pbere ſyrene: ſic eñi ĩcepta pergit uia ſecure.

Contra linguas obtrectatorum. Cap. xxxiij.

Fili nõ egre feras ſi qdã de te male ſenſerint ⁊ dixerint qđ non libenter audias. Tu deteriora de te ipſo ſentire debes: ⁊ neminẽ infirmiorẽ te credere. Si ambulas ab intra: nõ multũ põderabis uolãtia uerba. Eſt nõ parua prudentia ſilere ĩ tpe malo: ⁊ introrſus ad me cõuerti nec humano iudicio diſturbari. Nõ ſit pax tua in ore hoĩum ſiue eni; bene ſiue male interpretati fuerint non es igitur alter hõ. Ubi eſt uera pax: ⁊ uera gloria Nonne in me. Et qui nõ appetit hoĩb⁹ placẽ nec diſplicere timet; multa ꝑfruet pace

Ex iordinato amore ⁊ vano timore orit̃ omnis inq̃etudo cordis ⁊ diſtractio ſenſuuꝫ.

Qualiter inſtãte tribulatõne deus inuocandus eſt ⁊ benedicendus.

Cap. xxxiiij.

SIt nomẽ tuum dñe benedictum ĩ ſecula q̃ uoluiſti hãc tentationẽ ⁊ tribulationẽ uenire ſuper me. Nõ poſſum eã effugere: ſꝫ neceſſe habeo ad te cõfugere ut me adiuues ⁊ in bonũ mihi cõuertas. Dñe modo ſum in tribulatioẽ: ⁊ non eſt cordi meo bene ſed multũ uexor a preſenti paſſione. Et nunc pater dilecte quid dicã. Dep̃hẽſus ſum inter anguſtias ſaluifica me ex hora hac. Sꝫ ꝓpterea ueni in hanc horã ut tu clarificeris cum fuero ualde humiliatus ⁊ per te liberatus. Cõplaceat tibi dñe ut eruas me: nã ego pauper q̃d agere poſſum: ⁊ quo ibo ſine te. Da patientiam dñe etiam hac uice. Adiuua me deus meꝰ: ⁊ nõ timebo quã tũ cũqꝫ grauatus fuero. Et nunc inter hec quid dicam. Domine fiat uoluntas tua: ego bene merui tribulari ⁊ grauari: oportet utiqꝫ ut ſuſtineam: ⁊ utinam patienter donec tranſeat tempeſtas et melius fiat. Potens eſt autem omnipotens manus tua etiam hanc tentationem a me auferre ⁊ eius impetum mitigare: ne penitꝰ ſuccũbã: quẽadmoduꝫ ⁊ priꝰ ſepe egiſti mecum deꝰ meꝰ miſericordia mea. Et quãto mihi difficiliꝰ: tanto tibi facilior eſt h̃ mutatio dextere excelſi.

De diuino petendo auxilio ⁊ confidentia recuperãde gratie.

Cap. xxxv.

FIli ego dñs cõfortãs ĩ die tribulatiõis. Uenias ad me cum tibi non fuerit bñ. hoc eſt q̃d maxime impedit conſolationem celeſtem: quia tardius cõuertis te ad orationem. Nam ãteq̃ me intẽte roges: multa interim ſolatia queris ⁊ recreaſ te in externis. Ideoqꝫ fit ut parum omnia proſint donec aduertas quia ego ſum qui eruo ſperantes in me: nec eſt extra me valens conſilium neque vtile: ſed neque durabile remedium.

Sed iam reſumpto ſpũ poſt
tẽpeſtatem reconualeſce in lu
ce miſerationum mearum:
quia prope ſum dicit dñs: ut
reſtaurẽ vniuerſa: nõ ſoluꝫ
integre ſed ⁊ abundanter ⁊
cumulate. Nũquid mihi q̃c-
q̃ eſt difficile: aut ero ſimilis
dicenti ⁊ non facienti. Ubi
eſt fides tua. Sta firmiter ⁊
perſeuerãter. Eſto longani-
mis ⁊ vir fortis: veniet tibi
conſolatio in tpre ſuo expec
ta me expecta: veniam ⁊ cu
rabo te. Tẽtatio eſt que te
vexat: ⁊ formido vana que
te exterret. Quid importat
ſollicitudo de futuris contin
gentibus niſi ut triſticiaꝫ ſu
per triſticiam habeas. Suffi
cit diei malicia ſua. Uanum
eſt ⁊ inutile de futuris cõtur
bari uel gratulari que forte
nũq̃ eueniẽt. Sed humanũ
eſt huiuſmodi imaginationi
bꝰ illudi: ⁊ parui adhuc ani
mi ſignum tam leuiter trahi
a ſuggeſtiõe inimici Ipſe.n.
non curat an veris an falſis
illudat ⁊ decipiat: ⁊ utrum
preſentium amore an futu-
rorum formidine ꝓſternat.
Non ergo turbetur cor tuuꝫ
neq̃ formidet. Crede in me
⁊ in miſericordia mea habe
to fiduciam. Qñ tu te elõga
tum eſtimas a me: ſepe ſum
propinquior. Qñ tu eſtimas
totum ꝑditum: tunc ſepe ma
gis merendi inſtat lucrum.
Non eſt totum ꝑditum quan
do res accidit in contrariuꝫ.
Non debes iudicare ſm̃ pre
ſens ſentire: nec ſi grauitati
alicui vndecũq̃ venienti in
herere ⁊ accipere tãq̃ omnis
ſpes ſit ablata emergendi.
Noli putare te derelictuꝫ ex
toto: q̃uis ad tempus miſerĩ
tibi aliquam tribulationem
ſic enim tranſit ad regnum
celorum. Et hoc ſine dubio
magis expedit tibi ⁊ ceteris
ſeruis meis: ut exercitemini
aduerſis: q̃ ſi cũcta ad libitũ
haberetis. Ego noui cogita
tiones abſconditas: q̃ꝛ mul-
tum expedit pro ſalute tua
ut interdum ſine ſapore relĩ
quaris: ne forte eleueris in
bono ſucceſſu: ⁊ tibiipſi pla
cere velis in eo quod nõ es.
Quod dedi auferre poſſum:
⁊ reſtituere cum mihi placue
rit. Cum dedero meum ẽ: cũ
ſubtraxero tuum non tuli:
quia meum eſt oẽ datum bo
num ⁊ oẽ donum ꝑfectum.
Si tibi admiſero grauitateꝫ
aut q̃lĩbꝫ ꝯtrarietatẽ: non

idigneris necꝫ cōcidat coꝛ tu um: ⁊ ego cito ſubleuare poſ ſum ⁊ oē on⁹ in gaudiū trāſ mutare. Uerūtamē iuſt⁹ ſuꝫ ⁊ recōmēdabit' multū cū ſic facio tecum. Si recte ſapis ⁊ in veritate aſpicis nūqꝫ de bes ꝓpter aduerſa tam de⸗ iecte contriſtari: ſed magis gaudere ⁊ grās agere: imo hoc vnicum reputare gaudi um ꝙ affligēs te doloribꝰ nō parco tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos dixi di lectis diſcipulis meis quos vtiqꝫ nō miſi ad gaudia tem poꝛalia: ſed ad magna certa mina non ad honoꝛes ſed ad deſpectōnes: nō ad ociū: ſed ad laboꝛes non ad requiem: ſed ad afferendum fructum multum in patientia. Hoꝛuꝫ memento fili mi verboꝛum.

De neglectu omnis creatu re ut creatoꝛ poſſit inueni ri. Cap. xxxvi.

Domine mi adhuc be ne īdigeo maioꝛi grā ſi debeam illuc ꝑuenire vbi me nemo poterit nec vlla cr̄ atura impedire. Nam q̄diu res aliq̄ me retinet: non poſ ſum libere ad te volare. Cu piebat libere volare qui dice bat: Quis dabit mihi pēnas ſicut columbe: ⁊ volabo ⁊ requieſcam. Quid ſimplici oculo quieti⁹: ⁊ quid liberi⁹ nil deſiderante in terris. Opoꝛtet igit̄ omnem ꝑtrāſi re creaturam: ⁊ ſeipſum per fecte deſerere ac in exceſſu mentis ſtare ⁊ videre te oīuꝫ cōditoꝛem cuꝫ creaturis nil ſimile habere. Et niſi qs ab oībus creaturis fuerit expe ditus nō poterit libere intē dere diuinis. Ideo enim pau ci inueniunt̄ cōtēplatiui: qꝛ pauci ſciunt ſe a perituris creaturis ad plenum ſeque ſtrari. Ad hoc magna requi ritur grā q̄ animam leuet et ſupꝛa ſeipſam rapiat. Et niſi hō ſit in ſpū eleuat⁹ ⁊ ab oī bꝰ creaturis liberat⁹ ac deo totus vnitus: quicquid ſcit: qcqd etiam habet: non ē ma gni ponderis. Diu puus erit ⁊ in terra iacebit q aliqd ma gni eſtimat niſi ſolum vnuꝫ imenſum eternum bonum. Et qcqnid deus nō eſt: nihil ē ⁊ pꝛo nihilo computari de bet. Eſt qppe magna differē tia ſapīa illuminati ⁊ deuoti viri: ⁊ ſcīa litterati ⁊ ſtudio ſi clerici. Multo nobilioꝛ eſt illa doctrina q̄ de ſurſum ex

dīna īfluētia manet q̄ꝫ q̄ labo
rioſe hūano acqrit̄ īgenio.
Plures repiūt̄ cōtēplationē
ꝯſiderare: ſed q̄ ac eā regrūt̄
nō ſtudēt exercere. Eſt ꝛ ma
gnum impedimentum: qꝛ in
ſignis ꝛ in rebus ſenſibilibꝰ
ſtat̄ ꝛ parū de pfecta morti
ficatōne habetur. Neſcio qd̄
ē ꝛ quo ſpū ducimur ꝛ quid
ꝑtendimus q ſpūales dici vi
demur: ꝙ totum laborem ꝛ
ampliorem ſollicitudinē pro
trāſitorijs ꝛ vilibus rebꝰ agi
mꝰ: ꝛ de interioribus noſtriſ
vix raro plene recollectis ſē
ſibus cogitamꝰ. Prohdolor
ſtatim poſt modicam recolle
ctionē foras erūpimus: nec
opa noſtra diſtricta examina
tione trutinamus. Ubi iacēt
affectꝰ noſtri nō attēdimꝰ: ꝛ
q̄ꝫ impura ſint oīa nr̄a nō de
ploramus. Oīs qppe caro cor
ruperat uiā ſuā ꝛ iō ſequeba
tur diluuiū magnū. Cū ergo
interior affectus noſter cor
ruptꝰ ſit: neceſſe ē ut actio ſe
quēs index carentie interio
ris uigoris corrumpat̄. Ex
puro corde ꝓcedit fructꝰ bo
ne uite. Quantū quis fecerit
querit̄: ſꝫ ex quāta v̄tute agit
nō tā ſtudioſe penſat̄. Si fue
rit fortis: diues: pulcher: ha
bilis uel bonus ſcriptor: bo
bonus cātor bonꝰ laborator
inueſtigator: q̄ꝫ paup ſit ſpū:
q̄ꝫ patiens ꝛ mitis: q̄ꝫ deuotuſ
ꝛ internus a multis tacetur.
Natura exteriora hoīs reſpi
cit: grā ad in teriora ſe con
uertit. Illa frequenter fallit̄
iſta in deo ſperat ut nō deci
piat̄.

De abnegatioē ſui ꝛ abdicatioē oīs cupiditatis.
Cap. xxxvij.

Fili nō potes perfecte
poſſidere libertatem
niſi totaliter abneges temet
ipſū. Compediti ſūt oēs ꝓpri
etarij ꝛ ſui ipſiꝰ amatores:
cupidi: curioſi gyrouagi que
rētes ſemp mollia: nō q̄ iħu
xp̄i: ſꝫ ſepe hoc fingentes ꝛ
cōponētes ꝙ nō ſtabit. Peri
bit eni totū qđ non eſt ex deo
ortū. Tene breue ꝛ cōſuma
tū verbum. Dimitte oīa: ꝛ ī
uenies oīa. Dimitte cupidita
tem ꝛ inuenies requiē. Hoc
mēte ptracta: ꝛ cū ipleueris
oīa intelliges. Dñe h̄ nō eſt
opꝰ uniꝰ diei nec ludꝰ paruu
lorum: imo in hoc breui in
cluditur omnis perfectio re
ligioſorum. Fili non debes
auerti nec ſtatī deijci auditꝭ

via perfectorum ſed magis ad ſublimiora prouocari et ad minus ad hec ex deſiderio ſuſpirare. Utinam ſic tecū eſſet et adhoc perueniſſes ut tuiipſius amator non eſſes ſed ad nutum meū pure ſtares: et eius quem tibi pposui patris tunc mihi valde placeres et tota vita tua cum gaudio et pace tranſiret. Habes adhuc multa ad relinquendū qui niſi mihi ex integro reſignaueris non acquires quid poſtulas. Suadeo tibi a me emere aurum ignitum ut locuplex fias: id eſt: ſapientiam celeſtē omnia infima conculcantem Poſtpone terrenam ſapientiam: omnē humanā complacentiam etiam ppriā Dixi tibi viliora emenda pro precioſis et altis in rebus humanis. Nam vilis et pua ac pene obliuioni tradita uidetur vera celeſtis ſapientia: non ſapiens alta de ſe nec magnificari querens in terra: quam multi oretenus pdicant ſed vita longe diſentiunt: ipſa tamen eſt precioſa margarita a multis abſcondita.

De inſtabilitate cordis et de intentione finali ad deum habenda. Cap. xxxviij.

Fili noli credere affectui tuo: qui nūc eſt cito mutabitur in aliud. Quā diu. n. vixeris mutabilitati ſubiectus eris: etiam nolēs ut modo letus: modo triſtis: modo pacatus: modo turbatus nūc deuotus: nūc indeuotus: nūc ſtudioſus: nūc accidioſus nunc grauis nūc leuis inueniris. Sed ſtat ſuper hec mutabilia ſapiens et bene doctus in ſpū: non attendens quid in ſe ſentiat uel qua pte flet ventus iſtabilitatis: ſed ut tota intentio mentis eius ad debitum et ad optimum proficiat finem. Nam ſic poterit vnus et idem inconcuſſus pmanere ſimplici intentionis oculo per tot varios euētus ad me imptermiſſe directo. Quāto āt purior fuerit intētionis oculus tanto conſtantius iter diuerſas itur procellas Sed in multis caligat oculus intentionis: reſpicit. n. cito in aliquod delectabile quod occurrit: et raro totus liber quis inuenitur a neuo proprie exquiſitionis. Sic iudei olim venerant in betaniam ad marthā et mariam non propter ihm tm: ſed ut lazarum viderēt.

Mūdād⁹ ē ergo itētiōis oculus ut ſimplex ꝛ rect⁹ atq̧ vltra omnia varia media ad me dirigendus.

Quod amāti ſapit deus ſuper omnia ꝛ in omnibus.
Cap .xxxix.

Ecce deus me⁹ ꝛ oīa. Quid volo ampli⁹ et quid felicius deſiderare poſſum: O ſapidum ꝛ dulce verbum: ſed amāti verbuꝫ non mūdum nec ea que in mūdo ſūt. Deus meus ꝛ oīa Intelligenti ſatis dictum eſt: ꝛ ſepe repetere iocūdum ē amāti. Te ſiquidem pñte iocūda ſunt omnia: te autem abſente faſtidiunt cūcta. Tu facis cor trāquillum ꝛ pacem magnam leticiāq̧ feſtiuam: Tu facis bene ſentire de oībus ꝛ in oībus te laudare: nec poteſt aliquid ſine te diu placere: ſed ſi debet gratum eſſe ꝛ bene ſapere: oportet gratiaꝫ tuam adeſſe ꝛ cōdimēto tue ſapīe cōdiri. Cui tu ſapis: qd ei recte non ſapiet ꝛ cui tu ñ ſapis: quid ei ad iocunditatē eſſe poterit. Sed deficiunt in tua ſapīa mūdi ſapientes ꝛ q carnem ſapiūt: qꝛ ibi plurima vanitas ꝛ hic mors inuenit. Qui autem te p cōtēptum mundanorum ꝛ carnis mortificationem ſequūt: vere ſapientes eē cognoſcūtur qꝛ de vanitate ad veritatem de carne ad ſpiritum trāſferūt. Iſtis ſapit de⁹ ꝛ quicquid inuenit in creaturis totum referūt ad laudem ſui cōditoris. Diſſimilis tamen ꝛ multuꝫ diſſimilis ſapor creatoris ꝛ creature: eternitatis ꝛ tp̄ris: lucis increate ꝛ lucis illuminate. O lux ppetua cūcta creata trāſcēdens lumina fulgura coruſcatōnem de ſublimi penetrātem omnia intima cordis mei purifica: letifica: clarifica: ꝛ viuifica ſpiritum meuꝫ cū ſuis potētijs ad īherēdum tibi iubiloſis exceſſib⁹. O qñ veniet hec btā ꝛ deſiderabilis hora ut tua me ſaties p̄ſentia: ut ſis mihi oīa in oīb⁹. Quādiu hoc datum non fuerit: nec plenum gaudium erit. Adhuc ꝓhdolor viuit ī me ver⁹ homo: nō eſt totus crucifixus: nō ē pfecte mortu⁹. Adhuc cōcupiſcit fortiē aduerſus ſpm̄ bella mouet inteſtina nec regnum aīe patitur eſſe quietum. Sed tu q dn̄aris poteſtati maris: ꝛ motuꝫ

fluctuum eius tu mitigas ex
urge adiuua me. Diſſipa gen
tes que bella volũt: contere
eas in uirtute tua: oſtende q̄
ſo magnalia tua ꝛ glorificet̃
dextera tua: quia nō eſt ſpes
alia nec refugium mihi niſi
in te dñe deꝰ meus.

Quod non eſt ſecuritas a tentatione in hac vita. Cap̄. xl.

Fili mi nunq̄ ſecurꝰ
es in hac vita: ſʒ quo
ad uixeris ſp̄ arma ſpũalia
tibi ſũt neceſſaria. Inter ho
ſtes uerſaris a dextris ꝛ a ſi
niſtris inpugnaris. Si ergo
non uteris undiq; ſcuto patiē
tie non eris diu ſine uulnere
Inſuper ſi non ponis cor tuũ
fixe in me cum mera uolūta
te cūcta patiendi propter me
non poteris ardorem iſtum
ſuſtinere nec ad palmā ꝑtin
gere btõrũ. Oportʒ te ergo ui
riliter oīa pertrāſire: ꝛ poten
ti manu uti aduerſus obiec
ta. Nā uincenti datur māna
ꝛ torpenti relinquit̃ multa
miſeria. Si queris in hac ui
ta requiē: quō tunc ꝑuenies
ad eternā. Nō pōas te ad mul
tam requiem: ſʒ ad magnam
patientiam Quere uerā pacē
non in terris ſʒ in celis: non
in hominibꝰ nec in ceteris cre
aturis: ſʒ ī deo ſolo. Pro amo
re dei debes omnia libenter
ſubire: labores ſcʒ ꝛ dolores
tentationes: anxietates: ne
ceſſitates: infirmitates: iniu
rias: oblocutoēs: reprehen
ſiones: humiliationes: cōfu
ſiones: correctiones ꝛ deſpec
tiones hec iuuant ad v̄tutes
hec probant xp̄i tyronē: hec
fabricāt celeſtem coronam.
Ego reddam ei eternam mer
cedem pro breui labore: ꝛ
infinitam gloriam ꝑ trāſito
ria confuſione. Putas quod
ſp̄ habebis pro tua volũtate
conſolationes ſpũales. Scī
mei non habuerunt tales: ſʒ
multas grauitates ꝛ tētatio
nes varias: magnaſq; deſo
latiōes: ſed patiētes ſuſtinue
runt ſe in omnibus: ꝛ magis
ſunt cōfiſi deo q̄ ſibi: ſciētes
qꝛ non ſunt cōdigne paſſiōeſ
huius tp̄is ad futuram glo
riam promerendam. Uis tu
ſtatim habere: quod multi
poſt lachrymas ꝛ magnos la
bores vix obtinuerunt. Ex
pecta dñm viriliter age ꝛ cō
fortare: noli diffidere: noli di
ſcedere: ſed corpꝰ ꝛ aīam ex
pone cōſtanter pro glīa dei.

98

Ego reddā; pleniſſime. Ego tecū ero in omni tribulatiōe

Contra vana hoīum iudicia. Cap̄. xli.

Fili iacta cor tuū firmiter in dn̄o: ⁊ humanum ne metuas iudicium: ubi te conſcientia pium reddit ⁊ inſontem. Bonum eſt ⁊ beatum taliter pati: nec hoc erit graue humili cordi: ⁊ d̄o magis q̄ ſibiipſi confidenti. Multi multa loquntur: ⁊ iō pua fides eſt adhibenda. S; ⁊ oīb' ſatis eſſe non eſt poſſibile. Et ſi paulus oībus ſtuduit in dn̄o placere ⁊ oībus oīa fact' ē: tn̄ etia; pro minimo duxit q̄ ab humano die iudicat' fuerit. Egit ſatis ꝑ aliorum edificatiōe ⁊ ſalute quātum in ſe erat ⁊ poterat ſed ne ab alijs aliquādo iudicaret uel non deſpiceretur cohibere nō potuit: ideo totū deo cōmiſit qui totū nouerat ⁊ patiētia ⁊ humilitate cōtra ora loqētiū iniq̄: ac etiā uana ac mēdoſa cogitātiū atq̄ ꝑ libitu ſuo queq̄ iactātiū ſe defendit. R̄ndit tn̄ interdu; ne infirmis ex ſua taciturnitate generaretur ſcandalum. Quis tu ut timeas a mortali homine. Hodie ē ⁊ cras nō cōparet. Deum time ⁊ hoīu; terrores non expaueſces. Quid poteſt aliquis in te uerbis aut iniurijs. Sibi potius nocet q̄ tibi: nec poterit iudicium dei effugere quicunq̄ eſt ille. Tu habe deum pre oculis ⁊ noli cōtēdere uerbis querulosis. Quod ſi ad p̄ſēs videris ſuccūbi ⁊ confuſionem pati qua; non meruiſti ne indigneris ex hoc neq̄ ꝑ īpatientiam minuas coronā tuam: ſed ad me potius reſpice in celum: qui potens ſum eripere ab omni confuſione ⁊ iniuria ⁊ vnicuiq̄ reddere ſecundum opa ſua.

De pura ⁊ integra reſignatioē ſui ad obtinenda cordis libertatem. Cap̄. xlij.

Fili relinq̄ te ⁊ inuenies me. Sta ſine electioē ⁊ oī proprietate: ⁊ ſp lucraberis Nam ⁊ adijcieť tibi āplior grā: ſtatim ut te reſignaueris nec reſūpſeris. Domine quotiens me reſignabo ⁊ in quibus me relinquam: Semper ⁊ in oī hora ſic ꝑuo ſic ⁊ in magno: nihil excipio ſ; in oībus te nudatū inueniri volo. Alioquin quomō poteris eſſe me' ⁊ ego tu': niſi

fueris ab oī ꝓpria uolūtate intus ⁊ foris ſpoliatꝰ. Quanto celerius hoc agis: tanto melius hābebis: ⁊ quāto plenius ſincerius: tanto plus mihi placebis ampliús lucraberis. Quidā ſe reſignāt ſ; cum aliqua exceptione. Non enim plene deo confidunt iō prouidere ſibi ſatagūt. Quidam etiam primo totum offerūt: ſ; poſtea tentatione pulſante ad propria redeūt: ideo minime in uirtute ꝓficiunt. Hi ad uerā puri cordis libertatem ⁊ iocunde familiaritatis mee grām non ptingēt: niſi integra reſignatione ⁊ quotidiana ſui īmolatione prius facta: ſine q̄ non ſtat nec ſtabit unio fruitiua. Dixi tibi ſepiſſime: ⁊ nunc iterū dico Relinque te: reſigna te ⁊ frueris magna interna pace. Da totū ꝑ toto: nil exquire: nil repete: ſta pure ⁊ inheſitanter in me ⁊ habebis me. Eris liber in corde: ⁊ tenebre non conculcabunt te Ad hoc conare hoc ora: hoc ſtude deſiderare: ut ab omni ꝓprietate poſſis expoliari: ⁊ nudus nudum ihm ſequi: tibi mori: et mihi eternaliter viuere. Tunc deficient oēs uane fantaſie conturbationes inique et cure ſupflue. Tunc etiam recedet immoderatus timō: ⁊ inordinatus amor morietur

De bono regimīe in externis ⁊ recurſu ad deum in piculis Ca. xliij.

Fili ad iſtud diligenter tēdere debes ut in oī loco actione ſeu occupatione externa ſis intimus liber ⁊ tuiipſius potens: ⁊ ſint oīa ſub te ⁊ tu non ſub eis: ut ſis dominus actionum tuarum ⁊ rector non ſeruꝰ nec empticius ſ; magis exēptus: uerusq; hebreus in ſortem ac libertatem tranſiens filiorum dei: qui ſtāt ſuper preſentia ⁊ ſpeculantur eterna: qui tranſitoria intuentur ſiniſtro oculo: et dextro celeſtia: quos temporalia non trahunt ad inherendū: ſ; trahunt ipſi ea magis ad bn̄ ſeruiendum ꝓut ordinata ſūt a deo ⁊ inſtituta a ſūmo opifice qui nil inordinatum reliquit ī ſua creatura. Si etiam in omni euentu ſtas non in apparentia externa: nec oculo carnali luſtras uiſa uel audita: ſ; mox in qualibet cā intras cum moyſe in tabernaculum ad conſulendū dn̄m: audies nō

nūꝙ diuinum reſponſum: ⁊ rediens īſtruct⁹ de multis preſētib⁹ ⁊ futuris. Sꝫ.n.moyſes recurſuꝫ habuit ad tabernaculum pro dubijs ⁊ q̄ſtionibus ſoluendis: fugitq̧ ad orōnis adiutorium ꝓ periculis ⁊ improbitatib⁹ hominuꝫ ſubleuandis. Sic ⁊ tu confugere debes ī cordis tui ſecretarium diuinum intēti⁹ implorando ſuffragium. Propterea nāq̧ ioſue ⁊ filij iſrł a gabaonitis legūtur decepti: q2 os dn̄i non prius īterrogauerunt: ſed nimium creduli dulcib⁹ ſermōib⁹ falſa pietate deluſi ſunt.

Quod homo nō ſit īportun⁹ ī negocijs. Cap. xliiij.

Fili cōmitte mihi ſpcām tuaꝫ ⁊ ego bene diſponam in tpe ſuo. Expecta ordinationeꝫ meam ⁊ ſenties inde profectum Dn̄e ſatis libenter oēs res tibi cōmitto: q2 parum poteſt cogitatio mea ꝑficere. Utinam non multum adhererē futuris euētibus ſed ad bn̄placitum tuum me incūctāter offerrē. Fili mi ſepe homo reꝫ aliquam agitat q̄ deſiderat ſꝫ cum ad eaꝫ peruenerit aliter incipit ſentire: q2 affectiones circa idem non ſunt durabiles ſed magis de vno in aliud nos impellūt. Non ergo minimum etiam in minimis ſe relinquere. Uerus ꝑfectus hominis eſt abnegatio ſuiipſi⁹: ⁊ homo abnegatus valde liber ē ⁊ ſecurus. Sed antiqu⁹ hoſtis omnib⁹ bonis aduerſans a tētatione non ceſſat: ⁊ die noctuq̧ graues molit̄ inſidias: ſi forte ī laqueum deceptionis poſſit precipitare incautum. Uigilate ergo ⁊ orate dicit dn̄s ut non intretis in tētationem.

Quod homo nihil boni ex ſe habet ⁊ de nullo gloriari poteſt. Cap. xlv.

Domīe quid eſt homo q̄ memor ſis ei⁹: aut filius hominis q2 viſitas eū. Quid ꝓmeruit homo ut dares illi grām tuam. Dn̄e qd poſſuꝫ cōqueri ſi deſeris me aut qd iuſte obtēdere poſſuꝫ ſi qđ peto non feceris. Certe hoc in veritate cogitare poſſum ⁊ dicere: Dn̄e nihil ſuꝫ: nihil boni ex me habeo: ſꝫ in oīb⁹ deficio ⁊ ad nihil ſp tēdo. Et niſi a te fuero adiut⁹: ⁊ interi⁹ īformat⁹: tot⁹ efficior

tepidꝰ ⁊ diſſolutꝰ. Tu aũt dñe ſꝑ idem ipſe es ⁊ ꝑmanes in eternũ: ſꝑ bonꝰ iuſtꝰ ⁊ ſcũs bñ: iuſte ac ſcẽ agẽs oĩa ⁊ diſponẽs ĩ ſapiẽtia. Sꝫ ego q ad defectum magis ꝓnus ſum ꝗ̃ ad ꝑfectum nõ ſum ſꝑ in vno ſtatu ꝑdurãs qꝛ ſeptem tẽpora mutãť ſuper me. Uerũtamẽ cito meliꝰ fit cũ tibi placuerit ⁊ manũ porrexeriſ adiutricẽ: qꝛ tu ſolꝰ ſine humano ſuffragio poteris auxiliari: ⁊ in tãtum ꝯfirmari ut vultꝰ meus ampliꝰ ĩ diuerſa nõ muteť: ſꝫ ĩ te vno cor meum ꝯuertať ⁊ qeſcat. Uñ ſi bene ſcirem oẽm humanam cõſolationẽ abijcere: ſiue ꝓpter deuotionem adipiſcẽdã ſiue propter neceſſitatẽ qua cõpellor te q̃rere: qꝛ nõ ẽ hõ q me cõſoleť: tũc merito poſſem de grã ſperare tua: ⁊ de dono noue cõſolationis exultare. Grãs tibi vnde totũ venit quotiẽſcũqꝫ mihi beñ ſuccedit. Ego autem vanitas ⁊ nihilũ ante te: ĩconſtans hõ ⁊ infirmus. Uñ ego poſſum gloriari: aut cur appeto reputari. Nũquid de nihilo et hoc vaniſſimum eſt. Uere ĩanis gloria mala peſtiſ: vanitas maxima: qꝛ a vera trahit glĩa ⁊ celeſti ſpoliat grã Dum enim hõ cõplacet ſibi: diſplicet tibi: duꝫ inhiat laudibꝰ humanis priuať veris v̊tutibus. Eſt auteꝫ vera gloria ⁊ exultatio ſcã: gloriari ĩ te ⁊ non in ſe gaudere in nomĩe tuo non in virtute propria: nec in aliqua creatura delectari niſi propter te. Laudeť nomẽ tuum nõ m eum magnificeť opus tuum non meum benedicať nomẽ ſcm̃ tuum: nihil aũt attribuať mihi de laudibus hominum.

Tu glĩa mea tu exultatõ cordis mei. In te gloriabor ⁊ te exultabo tota die: pro me aũt nihil niſi in infirmitatibus meis. Querãt iudei gloriam q̃ ab inuicem eſt: ego hãc requirã que a ſolo deo ẽ. Oĩs qdem gloria humana: oĩs honor temporalis: oĩs altitudo mũdana eterne glĩe tue cõꝑata vanitas eſt ⁊ ſtulticia. O veritas mea ⁊ miſericordia mea: deus meꝰ trinitas btã tibi ſoli laus v̊tus honor ⁊ gloria per infinita ſeculoꝝ ſecula. Amen.

De cõtẽptu oĩs temporalis honoris. Cap. xlvi.

Fili noli tibi attraher̃
si videas alios hono
rari ⁊ eleuari: te autem deſ
pici ⁊ humiliari. Erige coꝛ
tuum ad me in celum: ⁊ non
cõtriſtabit te cõtemptus ho-
minis in terris. Dñe in cecita
te ſum⁹ ⁊ vanitate cito ſedu
cimur. Si recte me inſpicio:
nũq̄ꝫ mihi facta eſt iniuria
ab aliq̃ creatura: vnde nec
iuſte habeo cõqueri adu̇ſuꝫ
te. Quia autem frequenter
⁊ grauiter peccaui tibi: meri
to armat̃ cõtra me oĩs crea
tura. Mihi igit̃ iuſte debet̃
cõfuſio ⁊ cõtemptus: tibi ãt
la⁹ honoꝛ ⁊ gl'ia. Et niſi me
ad hoc p̄parauero ꝙ velim
libẽter ab oĩ creatura deſpi
ci ⁊ relinqui atq̄ꝫ penitus ni
hil videri: non poſſum inte-
rius pacificari ⁊ ſtabiliri:
nec ſpiritualiter illuminari
neq̄ꝫ plene tibi vniri.

Quod pax non eſt ponẽda in hominib⁹. Cap̃. xlvij.

Fili ſi ponis pacem tu
am cum aliqua perſo
na propter tuuꝫ ſentire ⁊ cõ
uiuere: inſtabilis eris ⁊ im
pacatus. Sed ſi recurſuꝫ ha
bes ad ſemper viuentem et
manentem veritatem nõ cõ
triſtabit te amicus recedens̃
aut moꝛiens. In me debet
amici dilectio ſtare: ⁊ ꝓpter
me diligendus eſt quiſquis
tibi bonus viſus eſt ⁊ multũ
charus ĩ hac vita. Sine me
non ualet nec durabit amici
tia: nec eſt uera ⁊ munda di
lectio quam ego non copulo
Ita moꝛtu⁹ debes eſſe tali-
bus affectionibus dilectoꝛũ
hoĩum: ut quãtum ad te per
tinet ſine omni humano op-
tares eſſes conſoꝛtio. Tanto
homo deo magis appꝛopin-
quat: quãto ab omni ſolatio
terreno longius. Tanto etiã
altius aſcendit ad deum quã
to pꝛofundius in ſe deſcẽdit
⁊ plus ſibiipſi vileſcit. Qui
autem aliquid boni ſibi attri
buit: grãm dei in ſe venire ĩ
pedit: quia gratia ſpiritus ſã
cti coꝛ humile querit ſemꝑ.
Si ſcires te perfecte annihi
lar̃ atq̄ꝫ ab omni creato amo
re euacuare: tunc deberem
in te cum magna gratia ema
nare. Sed quando tu reſpi-
cis ad creaturas: ſubtrahi-
tur tibi aſpectus creatoꝛis.
Diſce te in omnibus prop-
ter creatorem vincere: tunc
ad diuinam valebis cogni
tionem pertingere.

Quātūcūq̧ modicum ſit ſi i-
ordinate diligit̄ ⁊ reſpicitur
retardata a ſūmo vitiat.

Cōtra vanam ⁊ ſeculare;
ſcientiam. Cap̄. xlviij.

Fili nō moueāt te pul
chra ⁊ ſubtilia dicta
hoīum. non enim ē regnum
dei ī ſmone ſed ī virtute. At
tende uerba mea que corda
accendūt ⁊ mētes illumināt
inducūt compūctōnem ⁊ va
riā ingerūt conſolationem.
Nūq̄ ad h legas verbum ut
doctior aut ſapiētior poſſis ui
deri: ſed ſtude mortificatōe;
vitioru; q2 hoc amplius tibi
ꝓderit q̄ noticia multarum
difficilium q̄ſtionum. Cum
multa legeris ⁊ cognoueris:
ad vnum tñ oportet venire
pricipium. Ego ſum q doceo
hoiem ſciam: ⁊ clariore; ītel
ligentiam puulis tribuo: q̄
ab homine poſſit doceri. Cui
ego loquor: cito ſapiens erit
⁊ multum in ſpū proficiet.
Ue illis q multa curioſa ab
hoīb⁹ ingrūt: ⁊ de via mihi
ſuiēdi parꝫ curāt. Ueniet tē-
pus qñ apparebit mgr̄ magi
ſtroꝝ xp̄s dñs angeloru; cūc
toru; auditur⁹ lectiōes: hoc
eſt ſingulorum examiātur⁹
conſcientias: ⁊ tūc ſcrutabi
tur hieruſalem in lucernis:
⁊ manifeſta erūt abſcondita
tenebrarū: tacebūtq̧ argūm
ta linguāꝝ. Ego ſū q humilē
in pūcto eleuo mentē: ut plu
res eterne ueritatis capiat
rōnes q̄ ſi qs decē annis ſtu
duiſſet in ſcholꝰ Ego doceo ſi
ne ſtrepitu verborū ſine con
fuſiōe opinionum: ſine faſtu
honoris: ſine pugnatione ar
gumētoꝝ. Ego ſū q doceo ter
rena deſpicere: p̄ſentia faſti
dire: eterna q̄rere: eterna ſa
pere: honores fugere: ſcāda
la ſufferre: oēm ſpē in me po
nere: extra me nil cupere: ⁊
ſup oīa ardenter me amare.
Nā qdā amādo me ītime di
dicit diuina ⁊ loq̄bat̄ mirabi
lia. Plus ꝓfecit in relinquē
do oīa q̄ in ſtudēdo ſubtilia.
S; alijs loq̄r coīa: alijs ſpeci
alia: aliqb⁹ in ſignis ⁊ figu-
ris dulcit̄ appeo: qbuſdā vō ī
mlto lumīe reuelo myſteria
Una uox librorū: ſ; non oēs
eque informat: quia intus ſū
doctor vitatiſ: cōdis ſcrutatō
cogitationū intellector: actio
nū ꝓmotor: diſtribuēs ſingu
lis ſicē dignū iudicauero.

De non attrahendo ſibi res
exteriores. Cap.xlix.

FIli in multis oportʒ te
eē inſciū: ⁊ eſtimare
te tāq̄ mortuum ſup terram
⁊ cui totus mūd⁹ crucifix⁹
ſit. Multa etiam oportʒ ſur
da aure pertranſire ⁊ q̄ tue
pacis ſunt magis recogitare
Utilius eſt oculos a reb⁹ diſ
plicentibus auertere et uni
cuiq̄ ſuum ſentire relinq̄re
quā contentioſis ſmonib⁹ ō
ſeruire Si bene ſteteris cū
deo ⁊ eius iudicium aſpexe
ris: facilius te uictū portabis
O dn̄e quouſq̄ uenimus: Ec
ce dānum defletur tēporale:
p modico queſtu laboratur
et curritur: ⁊ ſpūale detrimē
tum in obliuionem tranſit: ⁊
uix ſero reditur. Quod parū
uel nihil prodeſt attenditur:
⁊ quod ſūme neceſſarium ē
negligenter preterit. qꝛ tot⁹
hō ad externa defluit: ⁊ niſi
cito reſipiſcat libens in exte
rioribus iacet.

Quod omnibus non eſt cre
denduʒ: ⁊ de facili lapſu uer
borum. Cap.l.

DA mihi auxilium dn̄e
de tribulatione: quia
uana ſal⁹ hoīs. Quā ſepe ibi
non inueni fidem ubi me ha
bē putaui. Quotiēs etiam ibi
reperi: ubi minus p̄ſumpſi.
Uana ergo ſpes in homini
bus: ſalus aūt iuſtorum in te
deus. Benedictus ſis dn̄e de⁹
in oībus q̄ nobis accidunt in
firmi ſumus ⁊ inſtabiles: ci
to fallimur ⁊ permutamur.
Quis eſt hō qui ita caute ⁊
circumſpecte in oībus ſe cu
ſtodire ualet ut aliqn̄ in ali
quam deceptioneʒ uel pplexi
tatem non ueniat. Sʒ qui in
te dn̄e confidit ac ſimplici ex
corde q̄rit: non tā facile labi
tur. Et ſi inciderit aliquam
tribulationem comodocunq̄
ēt fuerit implicatus: citius p
te eruetur aut a te cōſolabit
qꝛ tu n̄ deſeris in te ſperāteʒ
uſq̄ in finem. Rarus fidus
amicus in cūctis amici perſe
uerās preſſuris. Tu domine
tu ſolus es fideliſſimus in oī
bus: ⁊ preter te non eſt alter
talis. O q̄ bn̄ ſapuit illa aīa
ſancta q̄ dixit: mēs mea ſoli
data eſt ⁊ in chriſto fundata
Si ita mecum foret: non taʒ
facile timor human⁹ me ſol
licitaret nec uerborū iacula
mouerent Quis oīa p̄uidere
quis precauere futura mala

ſufficit Si preuiſa etiā ledūt
ſepe: quid improuiſa niſi gra
uiter etiam feriunt. Sꝫ qua
re mihi miſero non melius
ꝓuidi. Cur etiā tā facile alijs
credidi. Sꝫ hoies ſumꝰ: nec
aliud ꝙ̄ fragiles homines ſu
mus: ēt ſi angeliꝰa multis eſti
mamur ⁊ dicimur Cui credā
dn̄e: cui credam niſi tibi. Ue
ritas es q̄ non fallis nec fal
li potes. Et rurſum: Ois hō
mendax: infirmus: inſtabiliſ
⁊ labilis: maxie ī v̄bis ita ut
ſtati uix credi debeat quod
rectum in facie ſonare uidet
Quaꝫ prudenter p̄monuiſti
cauendum ab hom nibus ⁊
quia inimici hoīs domeſtici
eius nec credendū ſiquis di
xerit: ecce hic aut ecce illic.
Doctus ſū dāno: ⁊ utinā ad
cautelam maiorem: non ad
inſipientiā mihi Cautus eſto
quidam ait cautus eſto ſer
ua apud te quod dico. Et
dū ego ſileo ⁊ abſconditum
credo: nec ille ſilere pōt quod
ſilendū petijt: ſed ſtatim pro
dit me ⁊ ſe et abijt. Ab huiuſ
modi fabulis ⁊ incautis hoī
bus ꝓtege me domine: ne in
manus eorum incidam nec
unꝙ̄ talia cōmittā. Uerbum
uerū ⁊ ſtabile da in os meum
⁊ linguam callidam lōge fac
a me. Quod pati nolo: omnī
mode cauere debeo. O ꝙ̄ bo
num ⁊ pacificum de alijs ſile
re nec aliud īdifferenter oīa
credere: neqꝫ de facili vlteri
us effari: paucis ſeipſum re
uelare: te ſꝑ inſpectoreꝫ cor
dis querere: nec oī vento v̄
borum circūferri: ſꝫ oīa inti
ma ⁊ externa ſm̄ tue bn̄pla
citum volūtatis optare ꝑfici
Quā tutū pro cōſeruatiōe ce
leſtis gr̄e humanam fugere
apparētiam: nec appetere q̄
foris admirationem vidētur
p̄bere: ſed ea tota ſedulitate
ſectari que vite emēdationē
dāt ⁊ feruorem. Quā multiſ
nocuit virtus ſcita ac p̄pro
pere laudata: ꝙ̄ ſana ꝓfuit
grā ſilētio ſeruata in hac fra
gili vita que tota tētatio fer
tur ⁊ malicia.

De cōfidētia in deo haben
da qn̄ inſurgūt verborum
iacula. Cap̄. li.

Fili ſta firmiter ⁊ ſpe
ra in me. Quid enim
ſunt verba niſi uerba. Per
aerem volāt: ſed lapidem nō
ledūt. Si reꝰ es cogita ꝙ te
libēter velis emendare. Si
nihil tibi conſcius es: penſa
ꝙ velis libenter pro deo hoc

ſuſtinere. Parum ſatis eſt
ut uel uerba interdum ſuſti
neas qui necdum fortia uer
bera tolerare uales. Et qua
re tã parua tibi ad cor trãſeũt
niſi quia adħ carnalis es: ⁊
hoĩes magis ꝙ oportet atten
dis. Nã quia deſpici metuis:
reprehẽdi ꝓ exceſſibus non
uis: ⁊ excuſationum queris
umbracula. Sꝫ inſpice te me
lius ⁊ agnoſces quia uiuit
adħ in te mundus et uanus
amor placendi hoĩbus. Cum
enim baſſari refugis et con
fundi pro defectibꝰ: conſtat
utiqꝫ ꝙ nec uere humilis ſis
nec uere mundo mortuꝰ nec
tibi mundus crucifixus. Sꝫ
audi uerba mea: ⁊ non cura
bis decem milia hoĩum uer
ba. Ecce ſi cũcta contra te di
cerentur q̃ fingi malicioſiſſi
me poſſent quid tibi noceret
ſi oĩo tranſire ꝑmitteres nec
pluſqꝫ feſtucã perpenderes.
Nunquid uel unũ capillum
tibi extrahere poſſent. Sꝫ q
cor intus non habet nec deũ
pre oculis: faciliter v̄bo mo
uetur uituperatiõis. Qui aũt
in me confidit nec ꝓprio iudi
cio ſtare appetit: abſqꝫ hũano
terrore erit. Ego. n. ſũ iudex
⁊ cognitor oĩum ſecretorum
ego ſcio qualiter res acta eſt
ego iniuriantem noui ⁊ ſuſti
nentem. A me erit uerbum
iſtud me ꝑmittente ħ accidit
ut reuelentur ex multis cor
dibus cogitationes. Ego reũ
et innocentem iudicabo: ſed
occulto iudicio utrumqꝫ ante
ꝓbare uolui. Teſtimonium
hoĩum ſepe fallit: meum iu
dicium uerum ẽ: ſtabit ⁊ nõ
ſubuertetur: latet plerũqꝫ ⁊
paucis ad ſingula patet: nũqꝫ
tamen errat nec errare põt:
etiam ſi oculis inſipiẽtiũ non
rectum uideatur. Ad me er
go recurrendum eſt in oĩ iu
dicio: nec ꝓprio innitendum
arbitrio. Juſtus enim non
conturbabitur qcquid a deo
ei acciderit. Etiam ſi iniuſte
aliquid contra eum ꝓlatum
fuerit non multum curabit.
Sꝫ nec uane exultabit ſi per
alios rationabiliter excuſeẗ.
Penſat namqꝫ quia ego ſum
ſcrutans corda ⁊ renes qui
non iudico ſecundum faciem
et humanam apparentiam.
Nam ſepe in oculis meis re
peritur culpabile: quod ho
minũ iudicio crediẗ laudabi
le. Dñe deꝰ iudex iuſte fortis ⁊

patiēs q̄ hoīum noſti fragilitatem ⁊ prauitatem: eſto robur meū ⁊ tota fiducia mea Nō enim mihi ſufficit cōſciā mea: tu noſti quod ego non noui: ⁊ iō in oī reprehēſione me humiliare debui ⁊ manſuete ſuſtinerē Ignoſce ergo mihi ꝓpiti⁹ quotiens ſic nō egi: ⁊ dona iterum grā; amplioris ſufferentie. Melior ē enim mihi tua copioſa miſericordia ad cōſecutionem indulgētie: ꝗ̄ mea opinata iuſticia ꝑ defenſione latentis cōſciētie. Et ſi nihil mihi cōſcius ſum: tamē in h̄ me iuſtificare nō poſſum: q2 remota miſericordia tua non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuēs.

Quod oīa grauia pro eterna vita ſunt toleranda.
Cap. lij.

Fili nō frāgāt te labores quos aſſumpſiſti ꝓpter me nec tribulatiōes te deijciāt vſquequaq;: ſ; mea ꝓmiſſio in oī euentu te roboret ⁊ cōſolet. Ego ſufficiens ſum ad reddendum ſup̄ oē; modum ⁊ mēſuram. Non h̄ diu laborabis nec ſp̄ grauaberis dolorib⁹. Expecta pauliſper ⁊ videbis celerē finē maloꝝ. Ueniet vna hora qñ ceſſabit oīs labor ⁊ tumult⁹ Modicū eſt ⁊ breue oē quod trāſit cum tp̄e. Age ergo ut agis fideliter: labora ī vinea mea: ego ero merces tua. Scribe: lege: cāta: geme: tace: ora: ſuſtine viriliter contraria: digna eſt his oīb⁹ et maiorib⁹ ꝑlijs vita eterna. Ueniet pax ī die vna q̄ nota ē dño. Nō. n. erit dies l' nox huius ſc; tēporis: ſ; lux ꝑpetua claritas infinita: pax firma: ⁊ requies ſecura. Nō dices tūc: quis me liberabit d̄ corpe mortis huius: nec clamabis heu mihi q2 īcolatus me⁹ ꝓlōgatus: qm̄ ꝑcipitabitur mors ⁊ ſalus erit indefectiua: anxietas nulla: iocūditas btā: ſocietas dulcis ⁊ decora. O ſi vidiſſes ſcōꝝ ī celo coronas ꝑpetuas: quāta quoꝗ̄ nūc exultāt glīa qui huic mūdo olī; cōtēptibiles ⁊ q̄ſi vita ipſi īdigni putabantur: ꝓfecto te ſtatī hūiliares uſq̄ ad terram: ⁊ affectares poti⁹ oīb⁹ ſubeſſe ꝗ̄ vni p̄eſſe: nec huius vite letos dies concupiſceres: ſed magis pro deo tribulari gauderes: ⁊ ꝓ nihilo inter homines com-

putari maximum lucruꝫ du
ceres. O ſi tibi hec ſaperēt et
ꝓfunde ad coꝛ trāſirēt: quō
auderes uel ſemel cōqueri.
Nōne ꝑ vita eterna cuncta
laborioſa ſunt tolerāda. Nō
eſt ꝑuum quid lucrari aut ꝑ
dere regnum dei. Leua igiť
faciem tuā in celo. Ecce ego
⁊ oēs ſci mei mecum q̄ in h
ſeculo magnum habuere cer
tamē: mō gaudēt: mō cōſolā
tur: ⁊ mō ſecuri ſunt: ⁊ mō
requieſcūt ⁊ ſine fine in re
gno patris mei permanebūt
mecum.

De die eternitatis ⁊ huius vite anguſtijs. Cap̄ .liij.

O Supne ciuitatis mā
ſio btiſſima. O dies
eternitatis clariſſima quam
nox non obſcurat: ſed ſūma
veritas ſp irradia: dies ſp le
ta: ſp ſecura: ⁊ nūq̄ ſtatum
mutās in contraria. O vtinā
dies illa illuxiſſet ⁊ cuncta h
tpalia finem accepiſſent. Lu
cet quidem ſcīs ꝑpetua clari
tate ſplēdida: ſed non niſi a
lōge ꝑ ſpeculum ꝑegrinanti
bus in terra Norūt celi ciues
q̄ gaudioſa ſit illa: gemunt
exules filij eue q̄ amara ⁊ te
dioſa ſit iſta Dies huius tē
poris parui ⁊ mali: pleni do
loꝛibus ⁊ anguſtijs: vbi ho
mo multis peccatis inquina
tur: multis paſſionibus irre
titur: multis timoꝛibus ſtrin
gitur: multis curis diſtendi
tur ⁊ multis curioſitatibus
diſtrahitur multis vanitati
bus implicatur: multis erro
ribus circūfunditur: multis
laboꝛibus atteritur: tētatio
nibus grauať: delitijs ener
uatur egeſtate cruciatur.
O quando finis horum mul
toꝛum laboꝛuꝫ q̄n liberabor
a miſera ſeruitute uitiorum
Quando memorabor domi
ne tui ſolius: quando ad ple
num letabor in te. Quando
ero ſine omni impedimento
in uera libertate ſine omni
grauamine mentis ⁊ coꝛpo
ris. Quando erit pax ſolida
pax impturbabilis ⁊ ſecura:
pax intus ⁊ foris: pax ab om
ni parte firma. Jeſu bone
quando ſtabo ad videndum
te: quando cōtemplaboꝛ glo
riam regni tui: quando eris
mihi omnia in omnibus.
O quando ero tecum i regno
tuo quod preparaſti dilectis
tuis ab eterno Relictus ſum
pauper ⁊ exul in terra hoſti

li: ubi bella quotidiana ⁊ in
fortunia maxima. Conſolare
exilium meum: mitiga dolo
rem meum quia ad te ſuſpi
rat oē deſiderium meū. Nā
onus mihi totum ē quicquid
mundus hic offert ad ſolatiū
Deſidero te intime frui: ſ; ne
queo apprehendere. Opto in
herē celeſtibus: ſ; depmunt
res tpales et immortificare
paſſiones. Mente oib⁹ reb⁹
ſupereſſe uolo: carni aūt in
uita ſubeſſe cogor. Sic ego
infelix hō mecum pugno ⁊
factus ſum mihimetipſi gra
uis: dum ſpūs ſurſū ⁊ caro
querit eē deorſū. O quid in
tus patior dum mēte celeſtia
tracto ⁊ mox carnalium tur
ba occurrit oranti. Deus me
us ne elōgeris a me: neq; de
clines in ira a ſeruo tuo Ful
gura coruſcationem tuam ⁊
diſſipa eas: emitte ſagittas
tuas ⁊ conturbentur omnes
fantaſie inimici. Recollige
ſenſus meos ad te. Fac me
obliuiſci oīum mundanorū.
Da cito abiicere ⁊ contēnere
fātaſmata uitiorū. Succurre
mihi eťna ueritas ut nulla
me moueat uanitas. Adueni
celeſtis ſuauitas ⁊ fugiat a
facie tua oīs īpuritas. Igno
ſce quoq; mihi ⁊ miſericor
diter indulge quotiens pre
ter te aliud in orōne reuoluo
Confiteor etenim vere quia
valde diſtracte me habere
conſueui. Nam ibi multotiēſ
non ſu; vbi corporaliter ſto
aut ſedeo: ſed ibi magis ſum
quo cogitationibus feror.
Ibi ſum vbi cogitatō mea ē.
Ubi eſt frequenter cogitatō
mea: ibi ē id quod amo. hoc
mihi cito occurrit quod natu
raliter delectat aut ex vſu
placet. Unde tu ueritas apte
dixiſti: Ubi.n. eſt theſaurus
tuus: ibi ē ⁊ cor tuum. Si ce
lum diligo libenter de celeſti
bus pēſo: ſi mundum amo
felicitatibus mundi cōgau
deo: ⁊ de aduerſitatibus ei⁹
triſtor. Si carne; diligo que
carnis ſunt ſepiſſime imagi
nor. Si ſpm̄ amo: de ſpūali
bus cogitare delector. Que
cūq;.n. diligo de his libenter
loquor ⁊ audio: atq; talium
imagines ad domum mecu;
reporto Sed beatus ille hō q
propter te domine omnibus
creaturis abeūdi licentiam
tribuit: qui nature vim facit
⁊ cōcupiſcentias carnis fer
uore ſpiritus crucifigit: ut ſe
renata conſcientia purā tibi

oꝛonem offerat: dignuſqꝫ ſit angelicis intereſſe choꝛis: omnibus terrenis foꝛis ꝛ intus excluſis.

De deſiderio eterne vite ꝛ quãta ſint certãtibꝰ bona promiſſa. Cap̃.liiij.

Fili mi cuꝫ tibi deſiderium eterne btitudinis deſuper infundi ſentis ꝛ de tabernaculo coꝛpoꝛis exire concupiſcis ut claritatem meaꝫ ſine viciſſitudinis vmbra cõtemplari poſſis: dilata coꝛ tuum ꝛ omni deſiderio hãc ſcã inſpiratõnem ſuſcipe Redde ampliſſimas ſupne bonitati grãs q̃ tecum ſic dignanter agit: clementer viſitat: ardẽter excitat: potẽter ſubleuat ne pꝛopꝛio pondere ad terrena labaris. Neqꝫ.n. hoc cogitatu tuo aut conatu accipis: ſed ſola dignatiõe ſupne gratie ꝛ diuini reſpectus: quatenus in v̾tutibus ꝛ maioꝛi humilitate pficias ꝛ ad futura certamĩa te pꝛepares mihiqꝫ toto coꝛdis affectu adherere ac feruenti voluntate ſtudeas deſeruire. Fili ſepe ignis ardet: ſed ſine fumo flãma non aſcendit. Sic ꝛ aliquoꝛuꝫ deſideria ad celeſtia flagrãt: ꝛ tamẽ a tẽtatiõe carnalis effectus liberi nõ ſunt Idcirco nec oĩo pure p̄ honore dei agũt q̃ tam deſideranter ab eo petũt. Tale eſt ꝛ ſepe tuum deſiderium: quod iſinuaſti foꝛte tã importunũ. Non.n. eſt hoc purum ꝛ perfectum quod pꝛopria cõmoditate eſt infectum. Pete nõ quod tibi eſt delectabile ꝛ cõmodum: ſed quod mihi acceptabile eſt atqꝫ honoꝛificũ q2 ſi recte iudicas meam oꝛdinationem tuo deſiderio ꝛ omni deſiderato pꝛeferre debes ac ſequi Noui deſideriũ tuum ꝛ frequentes gemitus audiui. Iam velles eſſe in libertate gloꝛie filioꝛum dei: iaꝫ te delectat domus eterna ꝛ celeſtis patria gaudio plena: ſed non dum venit hoꝛa iſta: ſed eſt adhuc aliud tempus belli: videlicet tempꝰ laboꝛis ꝛ pꝛobationis. Optas ſũmo repleri bono: ſed nõ potes hoc aſſequi modo. Ego ſuꝫ expecta me dicit dominꝰ donec veniat regnum dei. Pꝛobandus es adhuc in terris ꝛ in multis exercitandus. Conſolatio tibi interdum dabitur ſed copioſa ſatietas non conceditur. Confor-

tare igitur ⁊ eſto robuſtus
tam ī agēdo q̄ȝ in patiēdo na
ture cōtraria. Oportet te no
num īduere hominem ⁊ ī al
terū virum mutari. Oportȝ
te ſepe agere quod non uis:
⁊ qđ vis oportet te relinque
re. Quod alijs placet ꝓceſſū
habebit: quod tibi placet vl
tra non ꝓficiet. Quod alij di
cūt audief: quod tu dicis pro
nihilo computabif. Petent
alij ⁊ accipiēt: tu petes nec ī
petrabis. Erūt alij magni in
ore hominum: de te autēȝ ta
cebif. Alijs hoc uel illud cō
mittef: tu autem ad nihil uti
le iudicaberis. Nam ꝓpter
hoc natura aliquādo contri
ſtabif: ⁊ magnuȝ ſi ſilēs por
taueris. In his ⁊ ſimilibus
multis probari ſolet fidelis
dn̄i ſeruꝰ qualiter ſe abnega
re ⁊ in oībꝰ frāgere quiuerit
Uix eſt aliqd tale in quo tātū
dem mori indiges ſicut non
videri: ⁊ pati que voluntati
tue aduerſa ſūt: maxime āt
cum diſcōueniētia ⁊ que mi
nus vtilia tibi apparent fieri
iubenf. Et quia non audes
reſiſtere altiori poteſtati ſub
dn̄o conſtitutus: iō durum
tibi videf ad nutū alterius
ambulare: ⁊ oē propriuȝ ſen
tire omittere. Sed pēſa fili
horum fructum laborum: ce
lerē finem atq; premium ni
mis magnum: ⁊ non habe-
bis inde grauamen ſed for
tiſſimuȝ patiētie tue ſolamē
Nam ⁊ ꝑ modica hac volū
tate quā nūc ſpōte deſeris:
habebis ſꝑ volūtatem tuaȝ
in celis. Ibi quippe īuenies
omne quod volueris: oē qđ
deſiderare potes. Ibi aderit
tibi totiꝰ facultas boni ſine
timore amittēdi. Ibi volun
tas tua vna ſꝑ mecuȝ nil cu
piet extraneum uel priuatū.
Ibi nullꝰ reſiſtet tibi nemo
de te cōqueref; nemo impe
diet: nil obuiabit: ſed cūcta
deſiderata ſimul erūt preſen
tia: totumq; affectum tuum
reficiēt ⁊ adimplebunt vſq;
ad ſūmum. Ibi reddam glo
riam ꝑ cōtumelia perpeſſa
palliū laudis ꝓ merore: pro
loco nouiſſimo ſedem regni
in ſecula. Ibi apparebit fru
ctus obediētie: gaudebit la-
bor penitētie: ⁊ humilis ſub
iectio coronabitur glorioſe.
Nūc ergo te inclina humilr̄
ſub oīum manibus: nec ſit
cure quis hoc dixerit uel iuſ
ſerit: ſed hoc magnope cura
to ut ſiue prelatꝰ ſiue minor

ſui equalis aliquid e te expo
ſcerit uel inuenerit: pꝛo bono
totum accipias ⁊ ſincera vo
luntate ſtudeas adimplere.
Querat alius hoc: aliꝰ illud:
gloꝛiet̃ ille in illo: ⁊ iſte ĩ iſto
laudeturq; milies mille: tu aũt
nec in iſto nec in illo ſ; tui ip
ſius gaude ↄtemptu: ⁊ ĩ mei
ſoliꝰ beneplacito ac honore:
hoc optãdum eſt tibi: ut ſiue
per vitam ſiue per moꝛtem:
deus ſp̃ in te gloꝛificet̃.

Qualiter homo deſolatus
debeat in manus dei ſe of
ferre. Cap̃.lv.

Domine deus ſc̃e pater
ſis nunc ⁊ in eternũ
benedictus: qꝛ ſicut uis fac
tum eſt: ⁊ quod facis bonũ
eſt: Letet̃ in te ſeruus tuus
non in ſe nec in aliquo alio:
qꝛ tu ſolus leticia vera: tu
ſpes mea ⁊ coꝛona mea: tu
gaudium meum ⁊ honoꝛ me
us domine. Quid habet ſer
uus tuus niſi quod a te acce
pit etiam ſine merito ſuo.
Tua ſunt omnia que dediſti
⁊ que feciſti. Pauper ſum ⁊
in laboꝛibus meis a iuuuẽtu
te mea: ⁊ contriſtat̃ aĩa mea
nõnũq; vſq; ad lachrymas:
quãdoq; etiam conturbat̃ ad
ſe propter imminentes paſſio
nes. Deſidero pacis gaudiũ
pacem filioꝛum tuoꝛum flagĩ
to qui in lumine conſolatiõis
a te paſcunt̃. Si das pacem:
ſi gaudium ſanctum ĩfundis
erit aĩa ſerui tui plena modu
latione ⁊ deuota ĩ laude tua.
Sed ſi te ſubtraxeris ſicut ſe
piſſime ſoles non poterit cur
rere viam mãdatoꝛum tuoꝝ
ſed magis ad tundendũ pec
tus genua incuruantur: qꝛ
non eſt illi ſicut heri ⁊ nudiꝰ
tertiꝰ quãdo ſplẽdebat lucer
na tua ſuper caput eiꝰ ⁊ ſub
vmbꝛa alarum tuarum ꝓte
gebatur a tẽtatiõibus irruẽ
tibus. Pater iuſte ⁊ ſp̃ laudã
de venit hoꝛa ut pꝛobet̃ ſuꝰ
tuus. Pater amãde dignum
eſt ut hoꝛa hac patiat̃ pro te
aliquid ſeruus tuus. Pater
ꝑpetue venerãde venit hoꝛa
quã ab eterno pꝛeſciebas af
futurã: ut ad modicum tem
pus ſuccũbat foꝛis ſeruꝰ tuꝰ
viuat vero ſemper apud te
intꝰ: paululum vilipendatur
humilietur ⁊ deficiat coꝛam
hominibꝰ: paſſionibus cõte
rat̃ ⁊ languoꝛibus: ut iterũ
tecum in auroꝛa noue lucis
reſurgat ⁊ in celeſtibus clari
ficetur. Pr̃ ſc̃e tu ſic oꝛdinaſti

⁊ ſic uoluiſti: ⁊ hoc factum ē
quod ipſe precepiſti. hoc eſt
enim gratia ad amicum tuū
pati ⁊ tribulari in mūdo pro
amore tuo quotienſcūq: a q̄
cūq: ⁊ quomodocūq id pmi
ſeris fieri. Sine cōſilio ⁊ pro
uidētia tua ⁊ ſine cā nihil fit
in terra. Bonū mihi dñe ꝙ
humiliaſti me ut diſcam iu
ſtificationes tuas ⁊ omnes
elatiōes cordis atq pſūptio-
nis abijciā. Utile mihi ꝙ cō
fuſio cooperuit faciem meam
ut te potius q̄ hoīes ad cōſo
lādum reqram. Didici etiam
ex hoc inſcrutabile iudiciū
tuū expaueſcere qui affligis
iuſtum cū impio: ſed nō ſine
equitate ⁊ iuſticia. Gratias
tibi q2 non peperciſti malis
meis: ſed attriuiſti me uerbe
ribus amoris infligens dolo
res: ⁊ īmitēs anguſtias foriſ
⁊ intus. Non eſt qui me cōſo
let ex oībus que ſub celo ſūt
niſi tu domine deus me9: ce
leſtis medic9 animarū: q pcu
tis ⁊ ſanas deducis ad infe-
ros ⁊ reducis diſciplina tua
ſup me: ⁊ virga tua ipſa me
docebit. Ecce pater dilecte ī
manib9 tuis ego ſū: ſub vir
ga correctiōis tue me īclino:
percute dorſum meū ⁊ collū
meum ut incuruē ad volūta
tem tuam tortuoſitatem me
am. Fac me pium ⁊ humilē
diſcipulum: ſicut bene facer
cōſueuiſti ut ambulē ad oē
nutū tuum. Tibi me ⁊ oīa
mea ad corrigēdum commē
do: meli9 eſt hic corripi q̄ in
futuro. Tu ſcis oīa ⁊ ſingu
la ⁊ nl te latet in humana ꝯ
ſcientia. Anteq̄ fiant noſti
ventura: ⁊ non opus eſt tibi
ut quis te doceat aut admo
neat de his que gerunt ī ter
ra. Tu ſcis quid expedit ad
profectum meum: ⁊ quātū
deſeruit tribulatio ad rubi
ginem vitiorum purgādam
Fac mecum deſideratum be
neplacitum tuum ⁊ ne deſpi
cias peccaminoſam vitā me
am: nulli melius nec clari9
q̄ tibi ſoli notam. Da mihi
dñe ſcire quod ſciēdum eſt:
amare qd amādum eſt: hoc
laudare quod tibi ſūme pla
cet: hoc reputare quod tibi p̄
cioſum apparet: hoc vitupe
rare quod oculis tuis ſorde
ſcit. Non me ſinas ſm viſio
nem oculorum exteriorum
iudicare: neq ſecundum au
ditum auriū hominum im-
peritorum ſentētiare: ſed in
iudicio vero de viſibilibus ⁊

106

ſpūalibus diſcernere: atq; ſuper oīa voluntatem beneplaciti tui ſp inquirere. Falluntur ſepe hominum ſenſus in iudicando: falluntur ⁊ amatores ſeculi viſibilia tantummodo amando. Quid eſt homo inde melior quia reputatur ab homie maior. Fallax fallacem: vanus vanum: cecus cecum: infirmus infirmum decipit dum exaltat: ⁊ veraciter magis confundit dum inaniter laudat. Nam quātum vnuſquiſq; eſt ī oculis tuis: tantū eſt ⁊ non amplius: ait humilis ſanctus franciſcus.

Quod humilibus inſiſtendum eſt operibus cum deficitur a ſummis. Cap. lvi

FIli non vales ſp in feruentiori deſiderio virtutum ſtare: nec in altiori gradu cōtemplatiōis: ſ; neceſſe habes iterdum ob originalem corruptelam ad īferiora deſcendere ⁊ onus corruptibilis vite etiam ī vite ⁊ cum tedio portare. Quādiu mortale corpus geris: tediū ſenties ⁊ grauamen cordis. Oportet ergo ſepe in carne de carnis onere gemere eo quod non vales ſpiritualib⁹ ſtudijs ⁊ diuine cōtēplatiōni indeſinēter inherere. Tunc expedit tibi ad humilia ⁊ exteriora opa confugere ⁊ ī bonis te actibus recreare: aduentum meum ⁊ ſupnam viſitationem firma cōfidentia expectare: exilium tuū ⁊ ariditatem mentis patiēter ſufferre: donec iterum a me viſiteris ⁊ ab omnibus anxietatibus libereris. Nam faciam te laborum obliuiſci ⁊ ī terna quiete perfrui. Expandam coram te prata ſcripturarum ut dilatato corde currere incipias viam mādatorum meorum ⁊ dices: Non ſunt cōdigne paſſiones hui⁹ tpris ad futuram gl'iam que reuelabit̃ in nobis.

Quod homo non reputet ſe cōſolatione dignū: ſed magis verberibus reum'. Cap. lvij.

DOmine non ſū dign⁹ conſolatione tua nec aliq̄ ſpūali viſitatione: ⁊ ideo iuſte mecum agis quādo me inopem ⁊ deſolatū relinqs Si enim ad inſtar maris lachrymas fundere poſſem: adhuc conſolatione tua:

dignus non eſſem. Uñ nihil dignus ſum ꝙ flagellari ꝛ puniri qꝛ grauiꝰ ꝛ ſepe te offendi ꝛ in multis ualde deliqui: Ergo vera penſata ratione nec minima ſum dignꝰ conſolatiõe: ſed tu clemẽs ꝛ miſericors qui nõ vis perire opa tua: ad oſtendẽdum diuitias bonitatis tue in vaſa miſericordie tue: etiam preter oẽ ꝓprium meritum dignaris cõſolari ſeruum tuum ſup̃ humanũ modũ. Tue enim cõſolationes nõ ſunt ſicut humane cõfabulationes. Quid egi dñe ut mihi cõferres aliquã celeſtem cõſolationem. Ego nihil boni me egiſſe recolo: ſed ſp ad vitia pronũ: ꝛ ad emendationem pigrũ fuiſſe. Uerum eſt ꝛ negare nõ poſſum Si aliꝰ dicerem: tu ſtares contra me ꝛ non eſſet q defenderet Quid merui pro peccatis meis niſi infernum ꝛ ignẽ eternum. In veritate confiteor qm̃ dignus ſum oĩ ludibrio ꝛ cõtẽptu nec decet me ĩter deuotos tuos cõmorari. Et licet hoc egre audiã tñ aduerſuꝫ me pro veritate pctã mea arguã: ut faciliꝰ miſericordiam tuã mereã impetrare. Quid dicam reꝰ ꝛ oĩ cõfuſiõe plenus. Nõ habeo os loquendi niſi hoc tm̃ verbũ: peccaui dñe peccaui: miſerere mei: ignoſce mihi. Sine me paululum ut plãgã dolorem meum añꝙ vadã ad terram tenebroſam ꝛ optam mortis caligine. Et quid taꝫ maxie a reo ꝛ miſero peccatore requiris niſi ut conteraꝰ ꝛ humiliet ſe pro delictis ſuis. In vera cõtritiõe ꝛ cordis humiliatione naſciꝰ ſpes uenie: recõciliaꝰ ꝑturbata conſcientia: reparaꝰ grã ꝑdita tueꝰ hõ a futura ira: ꝛ occurrunt ſibi mutuo in oſculo ſcõ deus et penitẽs aĩa. humulis pctõrũ cõtritio acceptabile tibi ẽ domine ſacrificium: longe ſua uiꝰ odorãs ia cõſpectu tuo ꝙ thuris incenſuꝫ. hoc eſt gratum etiam vnguentuꝫ quod ſacris pedibꝰ tuis ĩfundi voluiſti: qꝛ cor cõtritum ꝛ hũiliatum nũꝙ deſpexiſti. Ibi ẽ locus refugij a facie ire inimici: ibi emendatur ꝛ abluitur quicquid aliũde contractuꝫ eſt ꝛ inquinatum.

De grã que nõ miſceꝰ terrena ſapiẽtibꝰ. Cap. lviij.

Fili ꝓcioſa ẽ grã mea nõ patiꝰ ſe miſceri eẋ

neis rebus nec cõſolatiõib⁹
terrenis. Abijcere ergo opor
tet omnia impedimenta gra
tie: ſi optas eius infuſionẽ
ſuſcipere. Pete ſecretum ti
bi ama ſolus habitare tecum
nullius require confabula
tionem ſ; magis ad deũ deuo
tam effunde precẽ ut cõpunc
tam teneas mentem ⁊ purã
conſcientia;. Totum mundũ
nihil eſtima: dei uacationem
oĩbus exterioribus antepo
ne. Non.n. poteris mihi ua
care ⁊ in tranſitorijs pariter
delectari. A notis ⁊ a charis
amicis oport; elongari: ⁊ ab
oĩ tẽporali ſolatio mentem te
nere priuatam. Sic obſecrat
btũs apoſtolus petrus: ut tã
ꝙ aduenas ⁊ peregrinos in
hoc mundo ſe contineant xp̃i
fideles. O quãta fiducia erit
morituro quem nullius rei
effectus detinet in mundo.
S; ſic ſegregatum cor habe
re ab omnib⁹: eger necdum
capit animus: nec aĩalis hõ
nouit interni hoĩs libertatẽ
Attamẽ ſi uere uelit eſſe ſpũ
alis oportet eum renunciare
tã remotis ꝙ propinquis: ⁊ a
nemine magis cauere ꝙ a ſe
ipſo. Si temetipſum perfecte
uiceris: cetera facilli⁹ ſubiu
gabis. Perfecta nãq; uicto
ria eſt de ſemetipſo triũphare
Qui enim ſemetipſum ſubi
ectum tenet: ut ſenſualitas
ratiõi ⁊ ratio in cunctis obe
diat mihi: hic uere uictor eſt
ſui ⁊ dñs mundi. Si ad hunc
apicem ſcãdẽ gliſcis: oport;
uiriliter incipere ⁊ ſecuri;
ad radicem ponere ut euellas
⁊ deſtruas occultã ⁊ inordia
tam inclinationem ad teipſũ
⁊ ad oẽ priuatum ⁊ mañale
bonũ. Et h uitio quod hõ ſe
metipſum nimis inordinate
diligit: pene totum pendet qc
quid radicaliter uincẽdũ eſt
Quo deuicto ⁊ ſbacto malo:
pax magna ⁊ tranquillitas
erit continuo. S; quia pauci
ſibipſis perfecte mori labo
rant nec plene extra ſe ten
dũt: propterea in ſe ĩplicati
remanent: nec ſupra ſe in
ſpũ eleuari poſſunt. Qui ãt li
bere mecum ambulare deſi
derat: neceſſe ẽ ut oẽs prauas
et inordinatas affectioẽs ſu
as mortificet: atq; nulli crea
ture priuato amore concupi
ſcenter inhereat.

De diuerſis motib⁹ nature ⁊ gratie. Cap. lix.

Fili diligenter aduer
te mot⁹ nature ⁊ grẽ

q̄ꝛ ualdē cōtraria ⁊ ſubtiliter
mouent̄ ⁊ uix niſi a ſpūali ⁊
intimo illuīato hoīe diſcernū
tur. Oēs qdē bonū appetūt:
⁊ aliquid boni in ſuis dictis
uł factis ꝑtendūt: iō ſub ſpe
cie boni multi fallunt̄. Natu
ra callida eſt ⁊ multos trahit
illaqueat ⁊ decipit: et ſe ſp̱ ꝓ
fine habet. Sed gratia ſim
pliciter ambulat: ab oī ſpecie
mala declinat: fallacias non
pretēdit: ⁊ oīa pure ꝓpter dū
agit: in quo ⁊ finalr̄ requieſ
cit. Natura inuite uult mori
nec ꝑmi nec ſup̱ari: nec ſubeſ
ſe: nec ſponte ſubiugari. Gra
tia vo ſtudet mortificatiōi ꝓ
prie: reſiſtit ſenſualitati q̄rit
ſubijci: appetit uinci: nec pro
pria uult libertate fūgi ſub
ciplina amat teneri nec alicui
cupit dn̄ari: ſꝫ ſub deo ſp̱ ui
uere ſtare ⁊ eſſe: atqꝫ ꝓpter
deū oī humane creature hu-
militer parata eſt inclinari.
Natura ꝓ ſuo comodo labo
rat ⁊ quid lucri ex alio ſibi ꝓ
ueniat attēdit. Gratia autem
nō quid ſibi utile ⁊ comodo
ſū ſit ſꝫ qđ multis ꝓficiat ma
gis cōſiderat. Natura libent̄
honorē ⁊ reuerentiā accipit.
Grā vo omnē honorē ⁊ glo-
riā deo fideliter attribuit. Na
tura cōfuſionē timet ⁊ contē
ptū. Grā aūt gaudet ꝓ noīe
ihu cōtumeliā pati. Natura
ociū amat ⁊ quietē corporalē
Gratia aūt vacua eſſe nō pōt
ſed libēter amplectit̄ laborē
Natura q̄rit curioſa habere
⁊ pulchra: ⁊ abhorret vilia ⁊
groſſa. Grā uero ſimplicib⁹
delectat̄ ⁊ humilib⁹: aſpera
non aſpernat̄: nec uetuſtis
refugit indui pānis. Natura
reſpicit tp̱alia: gaudet ad lu
cra terrena: triſtat̄ de dāno:
irritatur leui iniurie uerbo.
Sed grā attēdit eterna: nō in
heret temporalib⁹: nec in ꝑ-
ditione rerū turbatur: neqꝫ
uerbis durioribus acerbat̄
q̄ꝛ theſaurum ſuum ⁊ gaudi
um in celo vbi nil perit cōſti
tuit. Natura cupida eſt ⁊ li-
bēti⁹ accipit q̄ꝫ donat: amat
propria ⁊ priuata. Grā autē
pia eſt ⁊ cōmunis: vitat ſin
gularia: cōtētatur paucis be
atius iudicat dare q̄ꝫ accipe̅
Natura iclinat ad creaturas
ad carnem propriam: ad va
nitatem ⁊ diſcurſus. Sꝫ grā
trahit ad deum ⁊ ad uirtutes
renūciat creaturis: fugit mū
dum: odit carnis deſideria ⁊
reſtringit euagationes: eru
beſcit in publico appare-

re. Natura libenter aliquod ſolatium habet externum in quo delectetur ad ſenſum. Sed gratia ĩ ſolo deo querit conſolari ⁊ in ſūmo bono ſuper omnia viſibilia delectari Natura totum agit propter lucrum ⁊ comodum propriū nihil gratis facere poteſt: ſʒ aut equale aut meliꝰ aut laudem uel fauorem pro bene factis conſequi ſperat ⁊ multum pōderari ſua geſta ⁊ dona concupiſcit. Gratia vero nil tpꝛale querit nec aliud p̄mium ꝙ deum ſoluʒ pro mercede poſtulat nec ampliꝰ de tpꝛalibus neceſſarijs deſiderat niſi quantum hec ſibi ad aſſecutionem eternorum ualeant deſeruire. Natura gaudet de amicis multis ⁊ ꝓpinquis: gloriatur ꝺ nobili loco ⁊ oꝛtu generis: arridet potentibus: blanditur diuitibꝰ: applaudet ſibi ſimilibꝰ. Gratia autem ⁊ inimicos diligit nec de amicoꝛum turba extollit: nec locum nec ortum natalium reputat niſi virtꝰ maior ibi fuerit fauet magis pauperi ꝙ diuiti: compatitur plus innocēti ꝙ potēti: cōgaudet veraci non fallaci: exhoꝛtat̄ ſꝑ bonos melioꝛa cariſmata emulari ⁊ filio ꝺi ꝑ virtutes aſſimulari. Natura de defectu ⁊ moleſtia cito cōquerit̄. Grã conſtāter fert inopiam. Natura oīa ad ſe reflectit: ꝓ ſe certat ⁊ arguit. Grã auteʒ ad deum cūcta reducit: vnde oꝛigīaliter emanat nihil boni ſibi aſcribit nec arrogāter preſumit: non ꝯtēdit nec ſuā ſententiam alijs prefert: ſed ĩ omni ſenſu ⁊ intellectu eterne ſapīe ac diuino examī ſe ſb mittit. Natura appetit ſcire: ⁊ noua ſecreta audire: vult exterius apparere ⁊ multa ꝑ ſenſus experiri: deſiderat agnoſci: ⁊ agē vnde laus et admiratio procedit. Sed gratia non curat noua nec curioſa percipere: quia totuʒ h̄ de vetuſtate coꝛruptionis eſt oꝛtum: cum nihil nouum ⁊ durabile ſit ſuper terram. Docet itaqꝫ ſenſus reſtringere: vanam complacentiam ⁊ oſtentationem deuitare: laudanda ⁊ digne miranda humiliter abſcondere: ⁊ de omni re ⁊ de omni ſcientia vtilitatis fructum: atque dei laudem et honorem

q̄rere. Non vult ſe nec ſua p̄
dicari: ſed deum in donis ſu
is optat benedici: q̄ cūcta ex
mera charitate largit̄. Hec
grā ſupnaturale lumē ⁊ qd̄
dam dei ſpeciale donum ē ⁊
pꝛopꝛie electoꝛum ſignaculū
⁊ pign⁹ ſalutis eterne: q̄ ho
minē de terrenis ad celeſtia
amāda ſuſtollit: ⁊ de carnali
ſpūalē efficit. Quāto igitur
natura amplius p̄mit̄ ⁊ vin
citur: tanto maioꝛ grā infun
dit̄: ⁊ quotidie nouis viſita
tionibus interioꝛ homo ſecū
dū imaginem dei refoꝛmat̄.

De coꝛruptione nature et efficacia gratie diuine. Cap̄. lx.

Domine deus me⁹ qui
me creaſti ad ima
ginem ⁊ ſimilitudinem tuam:
concede mihi hāc grām quā
oſtēdiſti mihi tā magnam et
neceſſariam ad ſalutem vt
vincā peſſimam naturā me
am trahētē ad pctā ⁊ in per
ditionem. Sentio enim ī car
ne mea legem peccati contra
dicentē legi mētis mee ⁊ cap
tiuū me ducētem ad obediē
dum ſenſualitati in multis:
nec poſſum reſiſtere paſſioni
bus ei⁹ niſi aſſiſtat tua ſctiſſi
ma grā coꝛdi meo ardenter
infuſa. Opus eſt grā tua et
magna grā ut vincat̄ natura
ad malum ſēp pꝛona ab adole
ſcentia ſua. Nam per pꝛimū
hoīem adam lapſa ⁊ vitiata
per peccatum: in omnes ho
mines pena huius macule d̄
ſcēdit ut ipſa natura q̄ bona
⁊ recta a te cōdita fuit: p̄ vi
tio iam ⁊ infirmitate coꝛrup
te natur̄ ponatur eo q̄ mot⁹
eius ſibi relictus ad malum
⁊ inferioꝛa trahat. Nā mo
dica vis que remanſit ē tāq̄
ſcintilla quedam latēs in ci
nere. Hec eſt ipſa ratio natu
ralis circūfuſa magna caligi
ne adhuc iudicium habēs boni
⁊ mali: veri falſiq̄ diſtātiā
licet impotēs ſit adimplere
oē quod appꝛobat: nec pleno
iam lumīe veritatis nec ſani
tate affectionum ſuarum po
tiat̄. Hinc eſt deus meus q̄
delectoꝛ legi tue ſc̄z interioꝛē
hominem: ſciens mādatū tu
um foꝛe bonum: iuſtū ⁊ ſan
ctum: arguens etiam oē ma
lum ⁊ pctm̄ fugiēdum. carne
autem ſeruio legi peccati dū
magis ſenſualitati obedio q̄
ratiōi. Hinc ē qd̄ velle bonū
mihi adiacet: pficere aūt nō
inuenio. Hinc ſepe multa bo

na ꝓpono: ſed qꝛ gr̄a deeſt ad adiuuādum infirmitatē meam ex leui reſiſtentia reſilio ꝛ deficio. Hinc accidit ꝙ viam ꝑfectionis agnoſco: et qualiter agere debeam claꝛe ſatis video: ſed proprie corruptionis pōdere preſſus ad ꝑfectiora non aſſurgo. O ꝙ̃ maxime ē mihi neceſſaria domine gr̄a tua ad inchoādum bonum ad proficiēdum ꝛ ad ꝑficiēdum. Naꝫ ſine ea nihil poſſum facere: oīa āt poſſum in te: confortante me gr̄a. O vere celeſtis gratia ſine qua nulla ſunt propria merita: nulla quoqꝫ dona nature pōderanda. Nihil artes: nihil diuitie: nihil pulchritudo uł fortitudo nihil ingenium uel eloquentia valet apud te domine ſine gr̄a. Naꝫ dona nature bonis ꝛ malis ſūt cōmunia: electorum āt ꝓpriuꝫ donuꝫ eſt gr̄a ſiue dilectio qua inſigniti digni habent̄ vita eterna. Tantum eminet hec gr̄a ut nec donum prophetie nec ſignoꝝ opatio: nec quātalibet alta ſpeculatio aliquid eſtimetur ſine ea. Sed neqꝫ fides neqꝫ ſpes: neqꝫ alie v̄tutes tibi accepte ſūt ſine charitate ꝛ gr̄a. O btiſſima gr̄a q̄ paupem ſpū v̄tutib⁹ diuitē facis: ꝛ diuitē multis bōis humilem corde reddis: veni deſcēde ad me reple me mane cōſolatione tua: ne deficiat pre laſſitudine ꝛ ariditate mētis gr̄a mea. Obſecro dn̄e ut inueniam gr̄aꝫ in oculis tuis: ſufficit. n. mihi gr̄a tua: ceteris non obtentis q̄ deſiderat natura. Si fuero tētat⁹ ꝛ vexatus tribulatōnibus multis n̄ timebo mala dum mecū fuerit gratia tua Ipſa fortitudo mea: ipſa cōſilium confert ꝛ auxiliuꝫ. Cūctis hoſtibus potētior ē ꝛ ſapiētior vniuerſis ſapiētib⁹. Magiſtra eſt veritatis: doctrix diſcipline: lum̄ cordis: ſolamē preſſure: fugatrix triſticie: ablatrix timoris: nutrix deuotionis: ꝓductrix lachrymarū. Quid ſum ſine ea niſi aridum lignum ꝛ ſtips inutilis ad eijciendum. Tua ergo me dn̄e gr̄a ſꝑ preueniat ꝛ ſequatur: ac bonis operibus iugiter p̄ſtet eſſe intētum: per ihm chriſtum filium tuum. Amen.

Quod nos ipſos abnegare ꝛ xp̄m imitari debem⁹ per crucem. Cap. lvi.

F Jli quãtum a te vales
exire: tãtum in me po
teris trãſire. Sicut nihil fo
ris concupiſcere iternam pa
cem facit: ſic ſe interius reli
quere deo cõiũgit. Uolo te
addiſcere perfectam abnega
tionem tui in volũtate mea ſi
ne cõtradictione ꝛ querela.
Sequere me: ego ſu; via ve
ritas ꝛ vita Sine via nõ itur
ſine vitate non cognoſcit: ſi
ne vita nõ viuitur. Ego ſum
via quã ſequi debes: veritas
cui credere debes: vita qua;
perare debes. Ego ſum via
inuiolabilis: veritas infalli
bilis: vita itermiabil. Ego
ſum via rectiſſima veritas
ſupma: vita vera: uita beata
vita increata. Si mãſeris in
via mea cognoſces ueritatẽ:
ꝛ ueritas liberabit te et apphẽdes vita eternam. Si vis
vitam ingredi ſerua manda
ta. Si vis veritatem cogno
ſcere: crede mihi. Si uis ꝑ
fect⁹ eſſe: vende oĩa. Si uis
eſſe diſcipulus meus: abne
ga temetipſum. Si vis beatã
vitam poſſidere: preſentem
vitam ɔtẽne. Si vis exaltari
in celo: humilia te in mũdo.
Si vis regnare mecum: por
ta crucem mecum. Soli eni;
ſerui crucis inueniunt viam
btitudinis ꝛ uere lucis. Dñe
ihu xp̃e qꝛ arta eſt via tua et
mundo deſpectã: dona mihi
tecum mũdi deſpectum imi
tari. Nõ. n. maior eſt ſeruus
dño ſuo: nec diſcipulus ſup
magiſtrum Exerceat ſeruus
tuus in vita tua qꝛ ibi ẽ ſalus
mea ꝛ ſcitas vera.
Quicquid extra eã lego uel
audio non me recreat nec de
lectat plene. Fili qꝛ h ſcis et
legiſti oĩa beatus eris ſi fece
ris ea. Qui habet mandata
mea ꝛ ſeruat ea: ipſe ẽ qui di
ligit me ꝛ ego diligam eum ꝛ
manifeſtabo ei me ipſum: et
faciam eum cõſedere mecu;
in regno patris mei. Domine
igitur ſicut dixiſti ꝛ pmiſiſti
ſic utiq mihi promereri con
tingat. Suſcepi de manu tua
crucem: portabo ea; uſq ad
mortem ſic impoſuiſti mihi.
Uere uita boni monachi cr
ux eſt: ſ; dux paradiſi. Incep
tum eſt retro abire non licet
nec relinquere oportem. Eya
frẽs pergamus ſimul ihs erit
nobiſcum: Propter ihm ſuſ
cepimus hãc crucem: ꝑpter
ihm perſeueremus in cruce.
Erit adiutor nr̃ qui eſt dux
noſter ꝛ preceſſor. En rex no

ſter ingreditur an̄ nos: qui pugnabit pro nobis. Sequamur viriliter: nemo metuat terrores. Simus parati mori fortiter i bello: nec inferam⁹ crimen glīe noſtre ut fugiamus a cruce.

Quod homo non ſit nimis deiectus qn̄ in aliquos labitur defect⁹. Cap. lxij.

Fili magis placent mihi patientia ⁊ humilitas in aduerſis q̄ multa cōſolatio ⁊ deuotio in proſperis. Ut quid te contriſtat puum factum ꝯtra te dictū. Si amplius fuiſſet cōmoueri nō debuiſſes: ſed nūc dimitte tranſire: non eſt primum nec nouum: nec ultimum erit ſi diu vixeris. Satis uirilis es: q̄ diu nil obuiat aduerſi: bene etiam conſulis: ⁊ alios noſti roborare uerbis: ſ; cum ad ianuam tuā uenit repentina tribulatio: deficis conſilio et robore. Attende magnā fragilitatem tuā quā ſepius experiris in modicis obiectis: tn̄ ꝑ ſalute tua iſta fiunt Cum hec ⁊ ſimilia contingūt. Pone ut melius noſti ex corde: ⁊ ſi te tetigit non tn̄ deijciat nec diu implicet. Ad minus ſuſtine patienter: ſi nō potes gaudenter. Etiam ſi minus libenter audis ⁊ indignationem ſentis Reprime te nec patiaris aliquid inordinatū ex ore tuo exire unde paruuli ſcāſcandalicentur. Cito conquieſcet cōmotio excitata et dolor internus reuertēte grā dulcorabitur. Adħ uiuo ego dicit dominus iuuare te paratus ⁊ ſolito amplius conſolari ſi confiſus fueris mihi ⁊ deuote inuocaueris. Aniquior eſto ⁊ ad maiore; ſuſtinentiam accingē. Nō eſt totū fruſtratum ſi te ſepius percipis tribulatum uel grauiter tentatum. Hō es ⁊ non deus caro es et non angel⁹. Quō tu poſſes ſp̄ in eodem ſtatu v̄tutis permanere qn̄ hoc defuit angelo in celo ⁊ primo hoī in paradiſo: q̄ non diu ſteterunt Ego ſum q̄ merētes erigo ſoſpitate: ⁊ ſuam cognoſcētes īfirmitatem ad meā proueho diuinitatem. Dn̄e benedictū ſit uerbum tuum: dulce ſuꝑ mel ⁊ fauum ori meo. Quid facerem in tantis tribulationibus ⁊ anguſtijs meis niſi me confortares tuis ſanctis ſermonib⁹. dūmō tādē ad portū

ſalutis ꝑueniam: qd cure eſt q̄ ꝛ quāta paſſus fuero. Da finem bonum da felicem ex h mūdo trāſitum. Memēto mei deus meus: ꝛ dirige me recto itinere in regnum tuum. Amen.

De altiorib⁹ rebus ꝛ occultis iudicijs dei non ſcrutādis. Cap. lxiij.

Fili caueas diſputare de altis materijs ꝛ de occultis dei iudicijs. Cur iſte ſic relinquit̄: ꝛ ille ad tātam grām aſſumit̄: cur etiā iſte tātum affligit̄ ꝛ ille tam eximie exaltat̄. Iſta omnē humanam facultatem excedūt nec ad inueſtigādum iudiciū dīuinum vlla rō ꝓualet vl' diſputatō. Qñ ergo h tibi ſuggerit inimic⁹ uel etiam qdā curioſi inquirūt hoīes reſpōde illud ꝓphete: Juſtus es dñe ꝛ rectum iudicium tuum. Et illud: Judicia dñi vera iuſtificata in ſemetipſa. Judicia mea metuēda ſunt nō diſcutienda: qꝛ humano intellectui ſūt incōprehēſibilia. Noli etiam inquirere uel diſputare de meritis ſcōꝝ quis alio ſanctior aut quis maior fuerit in regno celorum. Talia generāt ſepe lites ꝛ cōtentiones inutiles: nutriūt quoq̄ ſupbiam ꝛ vanam gloriā vñ oriūtur inuidie ꝛ diſſenſiones: dum iſte illum ſcm̄ ꝛ alius alium conat̄ ſupbe preferre. Talia autem velle ſcir̄ ꝛ inueſtigare: nullum fructum afferūt: ſed mag's ſcis diſplicēt: qꝛ non ſum de⁹ diſſenſiōis ſed pacis: q̄ pax magis in humilitate vera q̄ȝ in propria exaltatione cōſiſtit. Quidam zelo dilectionis trahūtur ad hos vl' ad illos āpliori affectu: ſed humano potius q̄ȝ diuino. Ego ſum qui cūctos cōdidi ſcōs: ego donaui grām ego ꝑſtiti gloriam. ego noui ſingulorum merita ego ꝑueni eos in benedictiōibus dulcedinis mee: ego preſciui dilectos añ ſecula: ego eos elegi de mundo non ipſi me ꝑelegerūt: ego vocaui ꝑ grām: attraxi per miſericordiam: ego perduxi eos per tētationes varias: ego infundi conſolationes magnificas: ego dedi perſeuerantiā: ego coronaui eorū patiētiam: ego primū ꝛ nouiſſimum agnoſco: ego oēs ïeſtimabili dilectione amplector: ego laudandus ſum in oībus ſcīs meis

ego ſuper oīa bñdicēdus ſū ꝛ
honorandus in ſingul' ꝙs ſic
gl'ioſe magnificaui ꝛ preōſti
naui ſine ullis precedētibus
proprijs meritis. Qui ergo
unum de minimis meis con
tēpſerit: nec magnum hono
rat: quia puſillum ꝛ magnū
ego feci. Et qui derogat ali
cui ſcōꝝ derogat mihi ꝛ cete
ris oībus in regno celorum.
Oēs unum ſūt per charitatis
uinculum: idem ſentiunt: idē
uolūt: ꝛ oēs in unum ſe dili
gunt. Adhuc aūt quod mul
to alti⁹ eſt plus me ꝙ̄ ſe ꝛ ſua
merita diligunt. Nā ſupra ſe
rapti ꝛ extra propriam dilec
tionem tracti: toti in amorē
mei pergunt in quo ꝛ fruiti
ue quieſcunt. Nihil eſt quod
eos auertere poſſit aut depri
mere. quippe qui eterna ueri
tate pleni igne ardeſcūt inex
tinguibilis charitatis. Tace
ant igitur carnales ꝛ aīales
homines de ſcōꝝ ſtatu diſſe
rere: qui non norunt niſi pri
uata gaudia diligere. De
munt ꝛ addūt pro ſua īclina
tione: non prout placet eter
ne ueritati. In multis ē igno
rantia eorum maxime ꝗ paꝝ
illuminati raro aliquē ꝑfecta
dilectione ſpūali diligere no
ſcūt. Multi adhuc naturali af
fectu ꝛ humana amicitia ad
hos uel ad illos trahūtur: et
ſicut in inferiorib⁹ ſe habēt ita
et de celeſtibus imaginātur
Sꝫ ē diſtantia incōparabilis
que in perfecti cogitāt ꝛ que
illuīati uiri per reuelatōnem
ſupernam ſpeculantur. Ca
ue ergo fili de iſtis curioſe
tractare que tuam ſciam ex
cedunt: ſꝫ hoc magis ſatage
et intende ut uel minimus in
regno dei queas inueniri. Et
ſi quiſpiam ſciret quis alio
ſanctior eſſet uel maior habe
retur in regno celorum quid
ei hec noticia ꝓdeſſet niſi ſe
ex hac cognitionem coram
me hūiliaret: ꝛ in maiorem
nominis mei laudem exurge
ret. Multo acceptius deo fa
cit: qui de pctōꝝ ſuorum
magnitudine ꝛ uirtutū ſuaꝝ
paruitate cogitat ꝛ ꝙ̄ longe a
ſcōꝝ ꝑfectione diſtat: ꝙ̄ is ꝗ
de eorum maioritate uel par
uitate diſputet. Melius eſt
ſcōs deuotis ꝓcibus ꝛ lachri
mis exorare ꝛ eorum glorio
ſa ſuffragia humili mente im
plorare: ꝙ̄ coꝝ ſecreta uana
inquiſitioē ꝑſcrutari. Illi be
ne ꝛ optime ꝯtentāt: ſi hoīes
ſcirēt ꝯtentari ꝛ uaniloquis

ſua cõpeſcere. Non gloriãtur de proprijs meritis: quippe q ſibi nil bonitatis aſcribunt: ſ; totum mihi: qm̄ ipſis cuncta ex infinita charitate mea donaui. Tanto amore diuinitatis ꝛ gaudio ſuper effluẽti replentur: ut nihil eis deſit glorie: nihil ꝙ poſſit de eſſe felicitatis. Oẽs ſcī quanto altiores in gloria tanto hũiliores in ſeipſis ꝛ mihi uiciniores ꝛ dilectiores exiſtũt. Jde oꝗ̃ habes ſcriptum: qꝛ mittebant coronas ſuas ante deũ et ceciderunt in facies ſuas coram agno ꝛ adorauerunt uiuentem in ſecula ſeculorũ Multi quidem querũt quis maior ſit in regno dei: q ignorãt an cum minimis erũt digni cõputari. Magnum ẽ uel minimũ eſſe in celo ubi oẽs magni ſunt: quia oẽs filij dei uocabuntur ꝛ erũt. Minim⁹ erit in mille ꝛ peccator centũ annorũ morietur. Cum eni quererẽt diſcipuli quis maior eẽt in regno celorũ: tale audierunt reſponſũ: Niſi cõuerſi fueritis ꝛ efficiamini ſic̃ puuli: non intrabitis in regnũ celorũ. Quicũqꝫ ergo humiliauerit ſe ſic̃ paruulus iſte: hic maior eſt in regno celorũ

Ue eis qui cũ paruulis humiliare ſe ſpõte dedignant: qm̄ humilis ianua regni celeſtis eos nõ admittet intrare. Ue etiã diuitib⁹ qui habent hic cõſolationes ſuas: qꝛ paupibus intrãtibus in regnũ dei ipſi ſtabũt foras eiulantes. Gaudete humiles ꝛ exultate pauperes: qꝛ veſtrum eſt regnum dei: ſi tamẽ in veritate ambulatis.

Quod omnis ſpes ꝛ fiducia in ſolo deo eſt figenda. Cap. lxiiij.

Domine que ẽ fiducia mea quam ī hac vita habeo aut qđ maius ſolatiũ meum ex oĩbus apparẽtibus ſub celo. Nõne tu dñe deus meus cui⁹ miſericordie non eſt numer⁹. Ubi mihi bñ fuit ſine te: aut qñ male eẽ potuit pñte te. Malo paup eſſe ꝓpter te ꝙ̃ diues ſine te. Eligo poti⁹ tecum in terra pegrinari ꝙ̃ ſine te celum poſſidere. Ubi tu ibi celum: atqꝫ ibi mors ꝛ infern⁹ vbi tu nõ es Tu mihi ī deſiderio es: ꝛ iõ poſt te gemere ꝛ clamare et exorare neceſſe eſt. Jn nullo deniqꝫ poſſum plene cõfidere qui in neceſſitatibus auxilietur opportunis niſi in te ſolo

deo meo. Tu es ſpes mea et fiducia mea: tu conſolator meus et fideliſſimus in oīb⁹ Oēs que ſua ſunt querūt: tu ſalutem meam et profectum meū ſolūmodo pretendis ꝛ omnia ī bonum mihi ꝯuertiſ etiam uarijs tētationibus ꝛ aduerſitatibu⁹ exponas. hoc totum ad utilitatem meam ordinas: qui mille modis di lectos tuos ꝓbare conſueui ſti. Ju q̄ probatioꝫ non min⁹ diligi debes ꝛ laudari: quam ſi celeſtibus conſolatiōibus me repleres. Jn te ergo dn̄e deus pono totam ſpem meā ꝛ refugium: in te oēm tribu lationem ꝛ anguſtiam meam conſtituo: qꝛ totū infirmū ꝛ inſtabile inuenio: quicqd ex tra te conſpicio. Non. n. pro derunt multi amici: neqꝫ for tes auxiliarij adiuuare pote runt: neqꝫ prudenres conſili arij rn̄ſū utile dare: neque li ber doctorum conſolari. nec aliqua p̄cioſa ſubſtantia libe rare: nec locus aliqs ſecret⁹ contutari ſi tu ipſe nō aſſiſtas iuues: cōfortes: cōſoleris in ſtruas: ꝛ cuſtodias. Omnia namqꝫ q̄ ad pacem uidentur eē ꝛ felicit atem habendam te abſente nihil ſūt: nihilqꝫ felicitatis in ueritate cōferūt Finis ergo oīum bonorum ꝛ altitudo uite ꝛ profunditas eloquiorū tu es ꝛ in te ſuper omnia ſperare fortiſſimū ſo latium ſeruoꝝ tuorum Ad te ſunt oculi mei: in te confido deus meus miſericordiarum pater Bn̄dic ꝛ ſcīfica aīam meam benedictione celeſti: ut fiat hītatio ſancta tua ꝛ ſe des eterne glorie tue: nihilqꝫ in templo tue dignitatis īue niatur quod oculos tue maie ſtatis offendat. Secūdū ma gnitudinem bonitatis tue ꝛ multitudinem miſerationuꝫ tuarum reſpice in me ꝛ exau di orōnem pauperis ſerui tui longe exultātis in regiōe vm bre mortis. Protege ꝛ ꝯſua animam ſeruuli tui inter tot diſcrimīa uite corruptibilis: ac comitante grā tua dirige per uiam pacis ad patriam ꝑ petue claritatis.

Explicit liber tertius.
Jncipit quartus.
Deuota exhortatio ad ſacraꝫ corpis chriſti cōmunionē.
Uox chriſti.

v Enite ad me oēs
q laboratis ⁊ one
rati eſtis ⁊ ego re
ficiā vos dicit do
minus Panis quem ego da
bo caro mea eſt pro mūdi vi
ta. Accipite ⁊ comedite h̄ eſt
corpus meum qđ pro vobis
tradet. hoc facite in meā cō
memorationem Qui mandu
cat carnem meā ⁊ bibit me
um ſanguinē: in me manet
⁊ ego in illo. Uerba que ego
locutus ſum vobis ſpūs ⁊ vi
ta ſunt.

Cum quāta reuerentia xp̄s
ſit ſuſcipiendus. Cap̄. i.

h Ec ſūt verba tua chri
ſte veritas eterna: q̄
uis non vno tp̄e prolata nec
vno loco cōſcripta. Quia er
go tua ſunt verba gratanter
mihi ⁊ fideliter cūcta ſunt ac
cipienda. Tua ſunt ⁊ tu ea p
tuliſti: ⁊ mea quoq ſunt q̄
pro ſalute mea edidiſti Libē
ter ſuſcipio ea ex ore tuo ut
arti⁹ inſerāt cordi meo. Ex-
citant me uerba tāte pietatiſ
plena dulcedinis ⁊ dilectiōis
ſed terrēt me delicta propria
⁊ ad capienda tāta myſteria
me reuerberat impura cōſci
entia. Prouocat me dulcedo
verborum tuorum: ſed one
rat me multitudo vitiorum
meorum. Jubes ut fiduciali
ter ad te accedam ſi tecū ve
lim habere partem: ut īmor
talitatis accipiam alimoniā
ſi eternam cupiam obtinere
vitam ⁊ gl̄iam. Uenite inq̄s
ad me omnes qui laboratis
⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā
vos O dulce ⁊ amicabile uer
bum in aure pctōris: q tu do
mine deus me⁹ egenū ⁊ pau
perem inuitas ad cōionem
tui ſanctiſſimi corporis. Sed
quis ego ſum dn̄e ut ad te p̄
ſumam accedere. Ecce celi
celorum te non capiunt: ⁊ tu
dicis: venite ad me omnes.
Quid ſibi vult iſta pijſſima
dignatio ⁊ tam amicabilis in
uitatio. Quō auſus ero veni
re q nihil boni mihi conſcius
ſum. Unde poſſum p̄ſumere
Quō te ītroducam in domū
meam: qui ſepi⁹ offendi beni
gniſſimam faciē tuam. Re
uerentur angeli ⁊ archāge
li: metuunt ſc̄i ⁊ iuſti: ⁊ tu di
cis venite ad me omnes. Ni
ſi tu domine hoc diceres q̄s
verum eē crederet: ⁊ niſi tu
iuberes: quis accedere atten
taret. Ecce noe vir iuſtus in
arche fabrica cētum annis

laborauit ut cum paucis ſal
uaret: ꝛ ego quomodo me
potero vna hora preparare
ut mūdi fabricatorem cum
reuerentia ſumam. Moyſes
famulus tuuſ magnus ꝛ ſpe
cialis amicꝰ tuꝰ archā ex li-
gnis imputribilibꝰ fecit: quā
ꝛ mundiſſimo veſtiuit auro
ut tabulas legis in eis repo
neret ꝛ ego putrida creatura
audebo te conditorem legis
ac vite datorem tam faci-
le ſuſcipere. Salomon ſa-
pientiſſimus regum iſrl' ma
gnificum templum ſepteꝫ an
nis in laudeꝫ nominis tui edi
ficauit: ꝛ octo diebus feſtuꝫ
dedicatiōis eius celebrauit:
mille hoſtias pacificas obtu
lit: ꝛ archam federis clango
re buccine ꝛ iubilo in locum
ſibi ꝑpatuꝫ ſolēniter colloca
uit: ꝛ ego infelix ꝛ pauprimꝰ
hoīum quō te in domum me
am introducaꝫ: q vix mediā
expēdere deuote noui horam
ꝛ vtinam uel ſemel digne fe
re mediam. O mi deus quā
tum illi ad placēduꝫ tibi age
re ſtuduerūt. heu q̄ puſilluꝫ
eſt qd̄ ago: q̄ breue expleo
tempus cum me ad coīcādū
diſpono: raro totus collectꝰ
rariſſime ab omni diſtractio
ne purgatus. Et certe in tua
ſalutari deitatis p̄ſentia nul
la deberet occurrere indecēſ
cogitatio: nulla etiam occu-
pare creatura: qꝛ nō angelū
ſed angelorum dn̄m ſuſcep-
turus ſum hoſpitio. Eſt tam̄
valde magna diſtantia inter
archam federis cum ſuis re
liquijs: ꝛ mundiſſimum cor
pus tuum cum ſuis ineffabi
libus virtutibus inter lega
lia illa ſacrificia futurorum
p̄figuratiua: ꝛ veram tui cor
poris hoſtiam oīum antiquo
rum ſacrificioruꝫ cōpletiuā.
Quare igiṫ non magis ad tu
am venerabilem inardeſco
preſentiam: cur non maiori
me p̄paro ſollicitudīe ad tua
ſcā ſumēda: qn̄ illi antiq ſcī
patriarche ꝛ prophete regeſ
quoq ꝛ prīcipes cuꝫ vniuer
ſo ppl'o tantum deuotiōis de
monſtrarūt affectum erga
cultum diuinuꝫ. Saltauit de
uotiſſimus rex dauid coram
archa dei totis viribus: re-
colens beneficia olim indul
ta patribus: fecit diuerſi ge-
neris organa: pſalmoſ edidit
ꝛ cātari inſtituit: cum leticia
cecinit: ꝛ ipſe frequenter in
cithara ſpūs ſcī afflatus gr̄a
docuit ppl'm iſrl' toto corde

deum laudare ꝛ ore cõſono dieb⁹ ſingulis benedicere ꝛ predicare. Si tanta agebat̃ tũc deuotio ac diuine laudis extitit recordatio coram archa teſtamenti: quanta nũc mihi ꝛ omni pplo xp̃iano habenda eſt reuerentia ꝛ deuotio in p̃ſentia ſacramenti in ſumptiõe excellentiſſimi corporis xp̃i. Currũt multi ad diuerſa loca pro viſitandis reliquijs ſcõrum ꝛ mirant̃ auditis geſtis eorum: ampla edificia templorum inſpiciunt ꝛ oſculant̃ ſericis ꝛ auro inuoluta ſacra oſſa ip̃orum. Et ecce tu p̃ſens es hic apud me i altari deus meus ſcũs ſcõrũ creator oium ꝛ dñs angeloꝝ Sepe in talib⁹ videndis ẽ curioſitas hoium ꝛ nouitas inuiſorũ ꝛ modicus reportatur emẽdationis fructus: maxie vbi ẽ tam leuis ſine uera cõtritiõe diſcurſus. Hic autem in ſacramento altaris totus p̃ſens es deus meus hõ xp̃s ih̃s: vbi ꝛ copioſus pcipitur eterne ſalutis fructus q̃tieſcũqꝫ fueris digne ac deuote ſuſceptus. Ad iſtud vero nõ trahit leuitas aliqua nec curioſitas aut ſenſualitas: ſed firma fides: deuota ſpes: ꝛ ſincera charitas. O inuiſibilis conditor mũdi deus q̃ mirabiliter agis nobiſcum: q̃ ſuauiter ꝛ gratioſe cum electis tuis diſponis: quibus temetipſum i ſacramẽto ſumẽdum pponis. Hoc nãqꝫ oẽm itellectum ſupat: hoc ſpecialiter deuotorum corda trahit ꝛ accẽdit affectum. Ipſi eniꝫ veri fideles tui qui totam uitam ſuam ad emẽdationem diſponũt: ex hoc digniſſimo ſacramento magnam deuotionis grãm ꝛ v̓tutis amoreꝫ frequẽter recipiũt. O ãmirabilis ꝛ abſcondita grã ſacramenti quam norũt tm̃ xp̃i fideles: infideles aũt ꝛ pctis ſ̃uientes experiri non pñt. In hoc ſacramento cõfert̃ ſpũalis grã ꝛ reparat̃ in aĩa virtus amiſſa: ꝛ ꝑ pctm̃ d̃formata redit pulchritudo. Tanta eſt aliqñ hec grã: ut ex plenitudine collate deuotionis nõ tm̃ mẽs ſed ꝛ debile corpus vires ſibi p̃ſtitas ſentiat ampliores. Dolẽdum tam̃ ualde ꝛ miſerãdum ſuper tepiditate ꝛ negligentia noſtra q̃ nõ maiori affectu trahimur ad xp̃m ſumendũ: i quo tota ſpes ſaluãdorum conſiſtit ꝛ meritum. Ipſe. n. ẽ ſcificatio

114

noſtra ꝛ redemptio: ipſe con ſolatio viatorum ꝛ ſcõrum eterna fruitio. Dolẽdum itaq̃ valde q̃ multi tam parum hoc ſalutare myſterium adũtunt: qđ celū letificat ꝛ mũdum cõſeruat vniuerſum. Heu cecitas ꝛ duricia cordis humani: tã ineffabile donũ non magis attẽdere ꝛ ex quotidiano vſu etiã ad inaduertẽtiam defluere. Si.n.h ſciſſimum ſacramentum i vno tm̃ celebraret loco ꝛ ab vno tãtum cõſecraret ſacerdote in mundo: quãto putas deſiderio ad illum locum ꝛ tale deí ſacerdotem hoĩes afficerent: ut dĩna myſteria celebrare audirẽt. Nunc autem multi facti ſunt ſacerdotes ꝛ ĩ multis locis offert xp̃us ut tãto maior appareat gr̃a ꝛ dilectio dei ad hoĩem: quãto latius ẽ ſacra cõmunio diffuſa per orbem Gr̃as tibi bone ieſu paſtor eterne qui nos pauperes ꝛ exules dignatus es p̃cioſo corpe ꝛ ſanguine tuo reficere: ꝛ ad h myſteria percipienda etiam proprij oris tui alloquio inuitare dicendo. Uenite ad me omnes qui laboratis ꝛ onerati eſtis ꝛ ego reficiam uos.

Quod magna bonitas ꝛ charitas dei in ſacramẽto erhibet hoĩ. Cap. ij.

SUper bonitate tua et magna miſericordia tua domine cõfiſus accedo eger ad ſaluatorem: eſuriẽs ꝛ ſitiẽs ad fontem vite: egenus ad regem celi: ſeruus ad dominum: creatura ad creatorem: deſolatus ad meum pium cõſolatorem. Sz vnde mihi h ut vẽias ad me. Quis ego ſum ut p̃ſtes mihi teipſũ Qũo audet petõr corã te apparere. Et qũo tu digneris ad peccatorẽ venire. Tu noſti ſeruum tuum ꝛ ſcis q2 nil boni in ſe habet vnde hoc illi preſtes. Confiteor igitur vilitatem meam: agnoſco bonitatem tuam: laudo pietatem ꝛ gr̃as ago propter nimiam charitatem. Propter temet ipſum.n.h facis: nõ propter mea merita: ut bonitas tua mihi magis innoteſcat: charitas amplior ingerat: ꝛ humilitas perfecti9 cõmendet. Quia ergo tibi hoc placet et ſic fieri iuſſiſti: placet ꝛ mihi dignatio tua: ꝛ vtinam

iniquitas mea non obſiſtat.
O dulciſſime ⁊ benigniſſime
iħu quanta tibi reuerentia ⁊
gratiarum actio cum ꝑpetua
laude pro ſuſceptione ſacri
corpis tui debetur cuiꝰ digni
tatem nullus hominum ex
plicare potẽs inuenitur. Sꝫ
quid cogitabo in hac cõmu
nione: i acceſſu ad dñm meū
quem debite uenerari neq̃o
et tñ deuote ſuſcipere deſide
ro. Quid cogitabo melius et
ſalubrius niſi meipſam tota
liter humiliando coram te
et tuam infinitam bonitatem
exultando ſupra me. Laudo
te deus meus ⁊ exalto in eter
num. Deſpicio me et ſubijcio
tibi in profundum uilitatis
mee. Ecce tu ſcūs ſcõrum: et
ego ſordes peccatorum ⁊ tu
inclinas te ad me: qui non ſū
dignus ad te reſpicere. Ecce
tu uenis ad me tu uis eſſe me
cum: tu inuitas ad cõuiuiū
tuum: tu mihi dare uis cele
ſtem cibum: ⁊ panem ange
lorum ad manducandū non
alium ſane q̃ teipſum panẽ
uiuū: qui de celo deſcendiſti
et das uitam mundo. Ecce
unde dilectio ꝓcedit: qualis
dignatio illuceſcit: q̃ magne
grãrū actiones ⁊ laudes tibi
ꝓ his debentur. O quã ſalu
tare ⁊ utile conſilium tuum
cum iſtud inſtituiſti: q̃ ſuaue
et iocundū conuiuiū cū teip
ſum in cibum donaſti. O quã
admirabilis operatio tua dñe
quam potẽs uirtus tua: quã
infallibilis ueritas tua. Dixi
ſti .n. ⁊ facta ſunt omnia: et
hoc factum eſt quod ipſe iuſ
ſiſti. Mira res ⁊ fide digna
ac humanum uincens intel
lectum quod tu domine deus
meus uerus deus ⁊ homo ſb
modica ſpecie panis ⁊ uini ĩ
teger contineris et ſine con
ſumptione a ſumente mãdu
caris. Tu domine uniuerſoꝝ
qui nullius habes indigen
tiam: noluiſti per ſacramen
tum tuum habitare in nobis
conſerua cor meum ⁊ corpꝰ
meum immaculatuꝫ: ut leta
et pura conſcientia ſepius ua
leam tua celebrare myſteria
⁊ ad meam perpetuam acci
pere ſalutem: q̃ ad tuum pre
cipue honorem ⁊ memoriale
ꝑhẽne ſãxiſti ⁊ ĩſtituiſti. Leta
re aĩa mea ⁊ grãs age đo ꝓ tã
nobili mūere ⁊ ſolatio ſingu
lari in hac lachrymarū ualle
tibi relicto. Nam quotiens
hoc miſterium recolis et xp̃i
corpus accipis: totiens tue

redēptionis opus agis: ⁊ parti ceps oīum meritorum christi efficeris. Charitas etenim christi nūq̄ minuitur: ⁊ magnitudo propiciationis eius nūquam exhauritur. Ideo noua sp mentis renouatione ad hoc diſponere te debes et magnum ſalutis myſterium attēta cōſideratione penſare Ita magnum nouum ⁊ iocūdum tibi videri debet cū ce lebras aut miſſam audis ac ſi eodem die chriſtus primū in vterum virginis deſcēdēs homo factus eſſet: aut ī cruce pendens pro ſalute hominum pateret̄ ⁊ moreretur.

Quod utile ſit ſepe cōmunicare. Cap. iij.

Ecce ego venio ad te domine ut bene mihi ſit ex ex munere tuo ⁊ letificer in cōuiuio ſcō tuo qd̄ parasti in dulcedine tua paupi deus. Ecce in te ē totum qd̄ deſiderare poſſum ⁊ debeo: tu ſalus mea ⁊ redemptio: ſpes ⁊ fortitudo: decus ⁊ gloria Letifica ergo hodie aīam ſerui tui qm̄ ad te dn̄e ihu animam meā leuaui. Deſidero te nūc deuote ac reuerenter ſuſcipe: cupio te in domum meam ītroducere: q̄ten⁹ cū zacheo merear a te benedici ac īter filios abrahe computari. Aīa mea corpus tuum cōcupiſcit: cor meum tecum vniri deſiderat Trade te mihi ⁊ ſufficit. Nam preter te nulla cōſolatio valet: ſine te eſſe nequeo: ⁊ ſine viſitatione tua viuere non ualeo. Iō q̄ oportet me frequenter ad te accedere ⁊ in remedium ſalutis mee recipe ne forte d̄ficiam in via ſi fuero celeſti fraudat⁹ alimonia. Sic. n. tu miſericordiſſime ihu p̄dicās pp̄lis ⁊ varios curās languores aliqn̄ dixiſti. Nolo eos ieiunos dimittere in domum ſuā ne deficiant in uia. Age igitur h̄ mō mecum q te pro fidelium cōſolatōne in ſacramento reliquiſti. Tu es. n. ſuauis refectio aīe: ⁊ qui te digne manducauerit particeps ⁊ heres erit eterne glorie Neceſſarium quidem mihi ē qui tā ſepe laboro ⁊ pecco: tā cito torpeſco ⁊ deficio ut per frequentes or̄ones et ↄfeſſiones ⁊ ſacrā tui corporis perceptionē me renouē mundē ⁊ accēdā ne forte diutius abſtinendo a ſancto propoſito defluā. Proni. n. ſūt

ſenſus hominis ad malum ab adoleſcētia ſua: ⁊ niſi ſuccurrat diuina medicina. labitur hō mox ad peiora. Retrahit ergo ſcā cōmunio a malo ⁊ cōfortat in bono Si.n.mō tā ſepe negligēs ū ⁊ tepid⁹ qñ cōmunico aut celebro qd fieret ſi medelam non ſumerem ⁊ tā grande iuuamē non quererem. Et licȝ oī die non ſim aptus nec ad celebrandū bene diſpoſitus: dabo tñ operam congruis tēpibus dīna percipere myſteria ac tante grē participem me exhibere Nā hec eſt una principalis fidel' aīe conſolatio q̄diu pegrinatur a te īmortali corpe ut ſit ſepius memor dei ſui: dilectum ſuū deuota ſuſcipiat mente. O mira circa nos tue pietatis dignatō q̄ tu dñe de⁹ creator ⁊ uiuificatō oīuȝ ſpirituum ad pauperculam dignaris uenire aīam ⁊ cum tota deitate tua ac hūanitate eius inpīguare eſuriē. O felix mēs ⁊ btā aīa que te dñm deum ſuum meretur deuote ſuſcipere ⁊ in tua ſuſceptioē ſpiritali gaudio repleri. O q̄ magnum ſuſcipit dñȝ: q̄ dilectum inducit hoſpitem: quā iocundum recipit ſocium: q̄ fidelem acceptat amicum: q̄ ſpecioſum ⁊ nobilem āplectitur ſpōſum: pre oībus dilectis ⁊ ſuper oīa deſiderabilia amāduȝ. Sileant a facie tua dulciſſime dilecte me⁹ celuȝ ⁊ terra ⁊ oīs ornat⁹ eorum: qm̄ qcquid laudis habent ac decoris ex dignatione tue eſt largitatis: nec ad decorē tui perueniēt nominis: cuius ſapiētie nō eſt numer⁹.

Quod multa bona preſtantur deuote cōmunicātib⁹. Cap. iiij.

Domine de⁹ me⁹ preueni ſuum tuum in bñdictiōibus dulcedinis tue ut ad tuum magnificum ſacramentum digne ac deuote merear accedere. Excita cor meum in te: ⁊ a graui torpore exue me. Uiſita me in ſalutari tuo ad guſtā dum in ſpū tuam ſuauitateȝ: q̄ in hoc ſacramento tāq̄ in fonte plenarie latet Illuīa quoq̄ oculos meos ad ītuēdum tātum myſterium: ⁊ ad credēdū illud idubitata fide me robora. Eſt.n opatio tua nō humana potētia: tua ſacra inſtitutio non hoīs adinuēto. Nō.n. ad hec

cōpiēda ꝛ intelligēda aliquis
idone⁹ ꝑ ſe repit̃ q̄ angelica;
etiam ſubtilitatem trāſcēdūt
Quid ergo ego pctōꝛ īdign⁹
terra ꝛ cinis de tā alto ſacro
ſecreto potero inueſtigare ꝛ
capere. Dn̄e in ſimplicitate
cordis: in bona firma fide ꝛ
in tua iuſſione ad te cum ſpe
ꝛ reuerentia accedo: ꝛ vere
credo qꝛ tu pſens es hic ī ſa
cramēto de⁹ ꝛ hō. Uis ergo
ut te ſuſcipiā ꝛ meipſum tibi
in charitate vniā. Uñ tuam
ꝑcoꝛ clementiam ꝛ ſpālē; ad
hoc inploro mihi donari gra
tiam ut totus in te liqueſiā ꝛ
amore pfluam: atq; de nulla
aliena ꝯſolatiōe amplius me
ītromittam. Eſt.n.hoc altiſ
ſimum ꝛ digniſſimum ſacra
mētu; ſalus aīe ꝛ corpis: me
dicina oīs ſpūalis languoris
ī quo vitia mea curant̃: paſ
ſiōes frenāt̃: tētatiōnes vin
cūt̃ ac minuūt̃ gratia maior
infundit̃: virt⁹ incepta auge
tur: firmat̃ fides: ſpes robo
rat̃: ꝛ charitas igneſcit ac di
latat̃. Multa nāq; bona lar
git⁹ es ꝛ adhuc ſep⁹ largiriſ
in ſacramento dilectis tuis ꝺ
uote cōicātibus deus meus
ſuſceptor aīe mee: repator in
firmitatis hūane ꝛ totius da
tor cōſolationis interne. Nā
multā ipſis ꝯſolationem ad⁹
ſus varias tribulationes in
fundis ꝛ de imo deiectionis
ꝓprie ad ſpem tue ꝓtectiōis
erigis atq; noua quadam gra
tia eos intus recreas ꝛ illu
ſtras: ut qui anxij primum ꝛ
ſine affectione ſe ante cōmu
nionem ſenſerant: poſtea re
fecti cibo potuq; celeſti in me
lius ſe mutatos inueniant.
Quod idcirco cum electis tu
is ita diſpēſanter agis ut ve
raciter agnoſcant ꝛ patenter
experiant̃ q̄ nihil ex ſemetipſis
habeant ꝛ quid bonitatis ac
gratie ex te conſequāt̃: quia
ex ſemetipſis frigidi duri ac ī
deuoti: ex te autem feruētes
alacres ꝛ deuoti eſſe meren
tur. Quis.n. ad fontem ſua-
uitatis humiliter accedens
nō modicum ſuauitatis inde
r̄portat. Aut quis iuxta ignē
copioſum ſtans non parum
caloris inde percipit. Et tu
fons es ſemper plenus ꝛ ſu
perabundans ignis iugiter
ardēs ꝛ nūq̄ deficiens. Un
de ſi mihi nō licet haurire de
plenitudine fontis nec vſq;
ad ſatietate; potare: apponā

tñ os meum ad foramē cele/
ſtis fiſtule ut ſaltē īde guttu
lā modicā capiā ad refocillā
dum ſitim meam ut nō peni
t⁹ exareſcā. Et ſi needū tot⁹
celeſtis ⁊ tam ignit⁹ ut ſera
phin ⁊ cherubin eſſe poſſū;:
conabor tñ deuotiōi inſiſtere
⁊ cor meum ꝑpare ut uł mo
dicam diui incēdij flāmā ex
humili ſūmptione viuifici ſa
cramenti conquirā. Quicqd
aūt mihi deeſt bone ihu ſal/
uator ſciſſime: tu ꝓ me ſup
ple benigne ac gratioſe: qui
omnes ad te dignatus es vo
care dicēs. Uenite ad me oēſ
q laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊
ego reficiam vos. Ego qdem
laboro in ſudore vultus mei
dolore cordis torqueor: pctīs
oneror: tētatiōib⁹ ingetor:
multis malis paſſionibus ī
plicor ⁊ ꝑmor: ⁊ non ē q adiu
uet: non ē q liberet ⁊ ſaluum
faciat niſi tu dñe deus ſalua
tor me⁹ cui cōmitto me ⁊ oīa
mea ut me cuſtodias ⁊ ꝑdu/
cas in vitā; eternam. Suſci
pe me in laude; ⁊ glīa; noīs
tui q corpus tuū; ⁊ ſanguinē
in cibū ⁊ potū; mihi paraſti.
Preſta dñe de⁹ ſalutaris me
us: ut cum frequētatiōe my
ſterij tui creſcat mee deuotō
nis affectus.

De dignitate ſacramenti ⁊
ſtatu ſacerdotali. Cap. v

SI haberes angelicam
puritatem ⁊ ſci iohis
baptiſte ſcitatem: nō eſſes di
gnus hoc ſacramentum acci
pere nec tractare. Nō. n. hoc
meritis debetur hoīū; ꝙ hō
conſecret ⁊ tractet xpī ſacra
mētum ⁊ ſumat in cibum pa
nem āgelorū;. Grāde myſte
riū; ⁊ magna dignitas ſacer
dotum: quibus datum ē qđ
angelis nō eſt cōceſſum. So
li nāq; ſacerdotes in ecclīa
rite ordinati poteſtatem ha/
bent celebrādi ⁊ corpus xpī
cōſecrandi. Sacerdos qdem
miniſter eſt dei vtens verbo
dei per iuſſionem ⁊ inſtitutio
nem dei. Deus autem ibi pri
cipalis eſt auctor ⁊ inuiſibił
opator cui ſubeſt oīne quod
voluerit: ⁊ paret omne quod
iuſſerit. Plus ergo credere
debes deo omnipotenti ī hoc
excellētiſſimo ſacramento q̄
proprio ſenſui aut alicui ſi
gno uiſibili Ideoq; cum timo
re ⁊ reuerentia ad hoc opus
ē accedendū. Attēde igitur ⁊
uide cuius miniſterium tibi
traditū eſt per impoſitionem

manus epiſcopi. Ecce ſacer
dos factus es ꝛ ad celebran
dum cōſecratus: uide nunc
ut fideliter et deuote in ſuo
tp̄e deo ſacrificium offeras ꝛ
teipſum irrep̄hēſibilem ex
hibeas. Non alleuiaſti onus
tuum: ſ; artiori iā alligatus
es uinculo diſcipline: et ad
maiorem teneris ꝑfectionem
ſcitatis. Sacerdos omnibus
v̄tutib' debet eē ornatus: et
alijs bone uite exemplū p̄be
re. Eius conuerſatio non cū
popularibus ꝛ coībus hoīu;
vijs: ſ; cum angelis in celo
aut cum perfectis uiris i ter
ra. Sacerdos ſacris ueſtib⁹
indut⁹ xp̄i uices gerit: ut dn̄ū
pro ſe ꝛ pro omni populo ſup
pliciter ꝛ humiliter roget.
Habet namq; ante ſe ꝛ retro
dominice crucis ſignum ad
memorandam iugit̄ xp̄i paſſi
onem. Ante ſe crucem in ca
ſula protat ut chriſti ueſtigia
diligentur inſpiciat ꝛ ſequi
feruentur ſtudeat. poſt ſe cru
ce ſignatus eſt ut ad uerſa q̄
libet illata ab alij clementer
pro deo toleret. Ante ſe cru
cem gerit ut propria pctā
lugeat poſt ſe: ut aliorū etiā
cōmiſſa per cōpaſſionem de
fleat: et ſe medium inter deū
et peccatorem conſtitutum
eſſe ſciat: nec ab oratōne nec
ab oblatione ſancta torpeſ
cat: donec grām ꝛ miſericor
diam impetrare mereatur
Quando ſacerdos celebrat:
deum honorat: angelos letifi
cat: eccleſiam edificat: uiuoſ
adiuuat: defunctis requiem
preſtat ꝛ ſeſe oīum bonorū
perticipem efficit.

Interrogatio de exercitio
ante coīonē. Cap̄. vi.

QUā tuā dignitatē dn̄e
ꝛ meam utilitatē; pē
ſo: valde contremiſco ꝛ in
meipſo confundor. Si enim
non accedo: vitam fugio: ꝛ ſi
indigne me ingeſſero offen
ſā icurro. Quid ergo faciam
deus meus auxiliator meus
ꝛ cōſiliator in neceſſitatib⁹.
Tu doce me viam rectam ꝑ
pone breue aliquod exerciti
um ſacre communioni con
gruū. Utile eſt. n. ſcire qua
liter ſcilicet deuote ac reue
renter tibi preparare debeam
cor meū ad ſcipiēdū ſalubri
ter tuum ſacramentum ſeu
etiam celebrādum tā magnū
ꝛ diuinum ſacrificium.

De diſcuſſione ꝑprie ꝯſcie
ꝛ emēdatōis ꝑpoſito. C. vij.

SUper oīa cum ſūma humilitate cordis et ſupplici reuerentia: cum plena fide ⁊ pia intētione honoris dei ad hoc ſacramentum celebrādum tractādum ⁊ ſumendum opoꝛtꝫ dei acceder̄ ſaceꝛdotem. Diligēter examina ꝯſciam tuam ⁊ pꝛo poſſe tuo vera ꝯtritiōe ⁊ humili cōfeſſione eaꝫ nuda ⁊ clarifica ita ut nil graue habeas aut ſcias qđ te remoꝛdeat ⁊ liberū acceſſum impediat. Habeas diſplicētiam oīum pctōꝝ tuoꝛum in generali ⁊ ꝑ quotidianis exceſſibus magis in ſpeciali doleas ⁊ gemas. Et ſi tempus patit̄: deo in ſecreto coꝛdis cūctas cōfitere paſſionum tuarū miſerias. Ingemiſce ⁊ dole ꝙ adħ ita carnalis ſis ⁊ mūdan⁹: taꝫ īmortificat⁹ a paſſionib⁹: tā plen⁹ cōcupiſcentiarū motib⁹: taꝫ incuſtoditus in ſenſibus exterioꝛibus: tam ſepe multis vanis fantaſijs implicatus: tam multum inclinatus ad exterioꝛa: tam negligēs ad interioꝛa: tā leuis ad riſum et diſſolutionem: tā durus ad fletum ⁊ cōpunctionem: taꝫ ꝓmptus ad laxioꝛa ⁊ carnis comoda: tā ſegnis ad rigoꝛeꝫ ⁊ feruoꝛem: taꝫ curioſus ad noua audienda ⁊ pulchꝛa intuēda: taꝫ remiſſus ad humilia ⁊ abiecta amplectenda: tā cupid⁹ ad multa habenda ⁊ tā parcus ad dandum tam tenax ad retinēdum: tā inconſiderat⁹ in loquendo: tam incōtinens ad tacēdum: tā icōpoſitus in moꝛib⁹: tā impoꝛtun⁹ i actibus: tā effuſus ſuꝑ cibū: tā ſurd⁹ ad dei verbuꝫ tā velox ad getē: tā tard⁹ ad laboꝛem: tā vigilās ad fabulas: tā ſōnolētus ad vigilias ſacras: tā feſtin⁹ ad finē: taꝫ vag⁹ ad attēdēdum: tā negligēs in hoꝛis pſoluēdis: tā tepid⁹ in celebrādo: tā arid⁹ in coīcando: tā cito diſtractus: tā raro tibi bene collect⁹: taꝫ ſubito cōmot⁹ ad irā: tā facilis ad alteri⁹ diſplicētiam: tā ꝓnus ad iudicādum tam rigid⁹ ad arguēdum: tā let⁹ ad ꝓſpa: tā debilis in aduerſis: tā ſepe multa bona ꝓponēs ⁊ modicum ad effectum ꝑducēs: his ⁊ alijs defectib⁹ tuis cuꝫ dolore ⁊ magna diſplicentia ꝓprie infirmitatis cōfeſſis ac deploꝛatis ſirmū ſtatue propoſitum ſꝑ emēdādi vitam tuam ⁊ in melius proficiendi. Deinde cum ple

 118

na reſignatione ꝛ itegra volũtate offer teipſum in honorem nominis mei in ara cordis tui holocauſtum ꝑpetuũ corpus tuum ſcȝ ꝛ aiaȝ mihi fideliter cõmittẽdo: qͣtenus ſic digne merearis ad offerẽdum deo ſacrificium accedere ꝛ ſacramentum corporis mei ſalubriter ſuſcipere. Non eſt.n.oblatio dignior ꝛ ſatiſfactio maior ꝓ peccatis diluendis ꝗ̃ ſe ipſum pure ꝛ integre cum oblatione corpis xp̄i in miſſa ꝛ in cõmunione deo offerre. Si hõ fecerit quod in ſe eſt ꝛ uere penituerit quotienſcuꝫ pro uenia ꝛ grã ad me acceſſerit: uiuo ego dicit dominus: qꝛ nolo mortẽ pctõris ſȝ magis ut conuertatur ꝛ uiuat: qm̄ pctõrum ſuorũ non recordabor amplius ſed cũcta ſibi indulta erunt.

De oblatione xp̄i in cruce ꝛ propria reſignatione. Cap̄.viij.

Sicut ego meipſum expanſis in cruce manibus ꝛ nudo corpe pro pctis tuis deo patri ſpõte obtuli ita ut nihil in me remaneret qn totum in ſacrificium diuine placationis tranſiret: ita debes ꝛ tu teipſum mihi uoluntarie in oblationem puram ꝛ ſcãm quotidie in miſſa cum oĩbus uiribus ꝛ affectibus tuis quanto intimius uales offerre. Quid magis a te requiro ꝗ̃ ut te ſtudeas mihi ex integro reſignare. Quicquid p̄ter teipſum das nihil curo: qꝛ non quero datum tuum ſȝ te. Sic̄ non ſufficeret tibi omnibus habitis preter me: ita nec mihi placẽ poterit quicquid dederis te non oblato. Offer te mihi ꝛ da te totum pro deo ꝛ erit accepta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri pro te: dedi etiam totum corpus meũ ꝛ ſanguinem in cibum ut totus tuꝰ eſſem ꝛ tu meus permaneres. Si aũt in teipſo ſteteris nec ſponte te ad uoluntatem meam obtuleris: non eſt plena oblatio nec integra erit inter nos unio. Jõ omnia opera tua precedere debȝ ſpõtanea tuipſius in manus dei oblatio ſi libertatẽ ꝯſequi uis ꝛ grãm. Jõ tam pauci illuminati ꝛ liberi intꝰ efficiunt̃ qa ſeipſos ex toto abnegare neſciũt. Eſt firma ſentẽtia mea niſi qs renũciauerit oĩbꝰ nõ põt meꝰ eẽ diſcipulꝰ tu ergo ſi

optas meus eſſe diſcipulus: offer teipſum mihi cũ oĩbus affectibus tuis.

Quod nos ⁊ omnia noſtra deo debem⁹ offerre ⁊ ꝓ oĩbus orare. Cap. ix.

Domine: oĩa tua ſũt q̃ ĩ celo ſũt ⁊ in terra. De ſidero meipſum tibi ĩ ſpõtaneã oblationẽ offerre ⁊ tuus ꝑpetue ꝑmanere Dñe in ſimplicitate cordis mei offero me ipſum tibi hodie ĩ ſuũ ſempiternũ: ĩ obſequiũ ⁊ ſacrificiũ laudis perpetue. Suſcipe me cuꝫ hac ſcã oblatiõe tui p̃cioſi corporis quã tibi hodie ĩ p̃ſentia angelorum inuiſibiliter aſſiſtentium offero: ut ſit ꝓ me ⁊ cũcto ppl'o tuo ĩ ſalutẽ. Dñe offero tibi oĩa pctã ⁊ delicta mea q̃ cõmiſi coram te ⁊ ſcis ãgelis tuis a die q̃ p̃mũ peccare potuit vſq; ad diem hanc ſuꝑ placabili altari tuo ut tu oĩa pariẽ incẽdas ⁊ cõburas igne charitatis tue: ⁊ deleas vniuerſas maculas pctõrum meorum: ⁊ ↄſcĩam meam ab oĩ delicto emũdes: ⁊ reſtituas mihi grãm tuam quã peccãdo amiſi: oĩa mihi plene indulgendo ⁊ ĩ oſculũ pacis me miſericorditer aſſumẽdo. Quid poſſum agere ꝓ pctis meis niſi hũilr ea cõfitendo ⁊ lamẽtãdo ⁊ tuam ꝓpitiationem inceſſanter dep̃cãdo. Dep̃cor te exaudi me ꝓpitius vbi aſto coram te de⁹ meus Oĩa peccata mea mihi maxĩe diſplicẽt. Nolo ea vnq̃ꝫ ãpli⁹ ꝑpetrare ſꝫ ꝓ eis doleo ⁊ dolebo q̃diu vixero: paratus penitentiã agẽ ⁊ ꝓ poſſe ſatiſfacere. Dimitte mihi deus dimitte mihi pctã mea ꝑꝑ nomẽ ſãctum tuũ ſalua aĩaꝫ meam quã p̃cioſo ſanguine tuo redemiſti. Ecce cõmitto me miſericordie tue: reſigno me in manib⁹ tuis: age mecũ ſm bonitatẽ tuam nõ ſꝫ meam maliciam ⁊ iniquitatem Offero etiam tibi oĩa bona mea q̃uis valde pauca ⁊ imꝑfecta ut tu ea emẽdes ⁊ ſcificces ut ea grata habeas ⁊ accepta tibi faciaſ ⁊ ſp ad meliora trahas: nec ñ ad bũñ ⁊ laudabilẽ finẽ me pigꝝ ⁊ inutilẽ homũtionẽ ꝑducas. Offero quoq; tibi oĩa ↄ̃ſideria deuotoꝝ: neceſſitates parentũ: amicoꝝ frũꝫ ſororꝝ oĩuꝫq; charoꝝ meoꝝ ⁊ corũ q mihi l' aliis ꝑꝑ amorẽ tuũ bñ fecerũt ⁊ q orõnes ⁊ miſſas ꝓ ſe ſuiſq; oĩb⁹ dici a me deſiderauerũt ⁊ petierũt ſiue in carne

adhuc viuāt: ſiue iam ſeculo defuncti ſint: ut omnes ſibi auxilium grē tue opē ꝯſolatiōis protectionem a piculis: liberatōnem a penis aduenire ſentiāt: ⁊ ut ab oib⁹ malis erepti grās tibi magnificas leti perſoluāt. Offero etiam tibi preces ⁊ hoſtias placationis pro illis ſpāliter q me in aliquo leſerūt: ꝯtriſtauerūt aut vitupauerūt: uel aliquod dānū uel grauamē intulerunt pro bis quoqꝫ oib⁹ quos aliqñ cōtriſtaui: cōturbaui: grauaui ⁊ ſcādalizaui: vbis factis: ſcienter ⁊ ignorāter: ut nob oībus piter indulgeas pctā noſtra ⁊ mutuas offenſiones. Aufer dñe a cordibus nrīs oēm ſuſpitionem: indignationem iram: ⁊ diſceptationem ⁊ qcquid pōt charitatem ledere ⁊ freternā dilectionem minuere: Miſerere miſere dñe miſicordiam tuaꝫ poſcētibus: da grām idigētibus. ⁊ fac nos tales exiſtere ut ſim⁹ digni grā tua pfrui ⁊ ad vitā proficiam⁹ eternā. Amē.

Quod ſacra cōio de facili nō eſt reliquenda. Ca. x.

Frequēter recurrēdū ē ad fontē grē ⁊ diuine miſericordie: ad fonteꝫ bonitatis ⁊ totius puritatis quatenꝰ a paſſionibus tuis ⁊ vitijs curari ualeas ⁊ ꝯtra uniuerſas tētationes ⁊ fallacias diaboli fortior atqꝫ vigilātior effici merearis. Inimic⁹ ſciēs fructum ⁊ remedium maximum in ſacra coīone poſituꝫ oīmō ⁊ occaſiōe nitiẜ fideles ⁊ deuotos quātum preualet retrahere ⁊ impedire. Cum .n. qdā ſacre coīoni ſe aptaẜ diſponūt peiores ſathane immiſſiōes patiūẜ. Ipſe .n. nequā ſpūs ut in Job ſcribitur venit iter filios dei ut ſolita ei⁹ nequitia pturbet aut timidos nimium reddat ⁊ pplexos quatenuſ affectū eoꝝ minuat uł fidē ipugnando auferat: ſi forte aut oīo coīonē reliquāt aut cū tēpore accedāt ſꝫ nō eſt qcqꝫ curādū de vſutijs ⁊ fantaſijs illi⁹ qꝫtūlibet turpib⁹ ⁊ horridis ſꝫ cūcta fātaſmata in caput eiu⁹ ſt retorquēda. Cōtenēd⁹ ē miſer ⁊ deridend⁹ nec pter iſult⁹ eius ⁊ cōmotioēs qs ſuſcitat ſacra ē omittēda coīo. Sepe ēt ipedit nimia ſolicitudo p deuotione habenda et anxietas qdā d ꝯfeſſiōe faciēda. Age ẜꝫ ꝯſiliū ſapiētū ⁊ depone anxie

tateꝫ ꝛ ſcrupulū: qꝛ grāꝫ dei
impedit ꝛ ↄuotionē mēti de
ſtruit. Propter aliquā paruā
tribulationē uel grauitatē: ſa
crā ne dimittas coīonē: ſꝫ ua
decit⁹ ↄfiteri ꝛ oēs offēſiōes
alijs libēter īdulge. Si vō tu
aliquē offēdiſti: ueniā hūilit
ꝑcare ꝛ de⁹ libēt īdulgebit t
Quid ꝓdeſt diu tardare con
feſſionē aut ſacra differre coī
onē. Ex purga te cū primis:
expue ueloci uenenū: feſtina
accipe remediū: ꝛ ſēties meli
us q̄ ſi diu diſtuleris. Si ho
die ꝓpter iſtud dimittis: cras
forſitā illud magis eueniet:
ꝛ ſic diu poſſes a coīone īpedi
ri ꝛ magis īept⁹ fieri. Quāto
ergo citius uales a preſenti
grauitate ꝛ inertia te excuti
as quia nihil īportat diu an
xiari: diu cum turbatione trā
ſire ꝛ ob quotidiana obſtacu
la ſe a diuinis ſeq̄ſtrare imo
plurimū nocet diu coīonē ꝓ
telare: nā ꝛ grauē torporē cō
ſueuit inducere. Proh dolor
q̄dā tepidi ꝛ diſſoluti moras
cōfitēdi libent accipiūt ꝛ coī
onē ſacrā idcirco differre cu
piūt ne ad maiorē ſui cuſtodi
am ſe dare teneant heu quā
modicā charitatē et debilē de
uotiōem habēt qui ſacrā coī
onem tā faciliter poſtponūt.
Quā felix ille ꝛ deo accept⁹
habetur qui ſic viuit ꝛ tali
puritate ↄſcientiam ſuam cu
ſtodit ut etiam oī die cōicari
paratus ꝛ bene affectat⁹ eēt
ſi ei licere ꝛ ſine nota agere
poſſet. Si quis īterduꝫ abſti
net humilitatis grā aut legi
tima īpediēte cā: laudād⁹ eſt
de reuerētia. Si aūt torpor
obrepſerit ſe ipſum excitare
debet ꝛ facere qđ in ſe eſt ꝛ
dn̄s aderit deſiderio ſuo pro
bona uolūtate quam ſpālitez
reſpicit. Cum uero legitime
ꝑpeditus eſt: hēbit ſꝑ bonam
volūtatem ꝛ piam ītētioneꝫ
coīcandi: ꝛ ſic non carebit
fructu ſacramenti. Pōt eniꝫ
quelibet deuotus oī die ꝛ oī
hora ad ſpūalem xp̄i coīoneꝫ
ſalubriter ꝛ ſine prohibitiōe
accedere: ꝛ tn̄ certis diebus
ꝛ ſtatuto tpe corp⁹ ſui redēp
toris cum affectuoſa reuerē
tia ſacramētaliter debet ſu-
ſcipe ꝛ magis laudem dei et
honorem pretēdere q̄ ſuam
cōſolationem querere. Nam
totiens myſtice coīcat ꝛ inui
ſibiliter reficit quotiens in-
carnationis chriſti myſteriū
paſſionemq̄ deuote recolit ꝛ
in amore eius accenditur:

Qui aliter ſe non preparat niſi iſtâte feſto uel cõſuetudi ne compellente: ſepius impa rat⁹ erit: Beatus qui ſe dño i holocauſtum offert quotiês celebrat aut cõmunicat. Nõ ſis in celebrando nimis ꝓli xus aut feſtinus ſed ſerua bo num cõmunem modum cu; quibus viuis. Non debes ali is generare moleſtiam ꝛ tedi um: ſ; cõmunē ſerua uiá ſꝫm maiorū inſtitutionem ꝛ poti us aliorum ſeruire utilitati quam proprie deuotioni uel affectui.

Quod corpus xpi ꝛ ſacra ſcri ptura maxie ſint aíe fideli ne ceſſaria. Cap. xi.

O Dulciſſime dñe ihu q̃nta ē dulcedo deuo te aíe tecū epulantis in cõui uio tuo ubi ei non alius cib⁹ man ducãdus ꝓponit̃ niſi tu unicus dilectus eius ſuper oía deſideria cordis eius de ſiderabilis. Et mihi quidem dulce foret in preſentia tua ex ītimo affectu lachrymas fun dere: ꝛ cum pia magdalena pedes tuos lachrymis irriga re. Sed ubi eſt hec deuotio vbi lachrymarum ſcárum coploſa effuſſio Certe in cõſ pectu tuo ꝛ ſcõꝝū angeloꝝū tuoꝝū totū coꝛ meum ardere deberet ꝛ ex gaudio flere. Ha beo enim te in ſacramentis uere preſentem: q̃uis aliena ſpecie occultatum. Ná in pro pria ꝛ diuina claritate te cõſ picere oculi mei ferre nõ poſ ſent: ſed neq₃ totus mundus in fulgore gl'ie maieſtatis tue ſubſiſteret In hoc ergo imbecillitati mee cõſulis ꝙ te ſub ſacramento ab ſcõdis habeo uere ꝛ adoro quē an geli adorant in celo: ſed ego adhuc interim in fide: illi aūt in ſpecie ꝛ ſine uelamie. Me oportet contētum eſſe ī lumi ne uere fidei ꝛ in ea ambula re donec aſpiret dies eterne claritatis ꝛ umbre figuraꝝū inclinentur. Cū aūt uenerit quod perfectu; eſt: ceſſabit vſus ſacramentorum: quia beati in gloria celeſti non egent medicamie ſacramen tali: gaudent enim ſine fi ne in preſentia dei: facie ad faciem gloriam eius ſpe culantes ꝛ de claritate in claritatem abyſſalis deitatis deitatis tranſformari guſtāt uerbum dei carnem factum ſicut fuit ab initio et manet ī eternum. Memor horum

mirabilium graue mihi fit
tediuȝ etiam quodlibet ſpūa
le ſolatium: qꝛ q̄diu dn̄m me
um aperte i ſua gl'ia non ui
deo: pro nihilo duco oē quod
in mūdo cōſpicio ꝛ audio Te
ſtis es tu mihi deus ꝙ nulla
poteſt me res cōſolari: nulla
creatura quietare niſi tu de
us meus: quem deſidero eter
naliter cōtemplari Sed non
eſt hoc poſſibile durante me
i hac mortalitate. Ideo opor
tet ut me ponam ad magnaȝ
patiētiam: ꝛ meipſum in oī
deſiderio tibi ſubmittaȝ. Nā
ꝛ ſci tui dn̄e q̄ tecum iam in
in regno celorum exultant: i
fide ꝛ patientia magna dum
viuerent aduētum gl'ie tue
expectabant. Quod illi credi
derūt ego credo: quod illi ſpe
rauerunt ego ſpero: quo illi
ꝑuenerūt per gr̄am tuaȝ me
venturum confido. Ambu-
labo interī in fide exemplis
cōfortatus ſcōruȝ. habeo ēt
libros ſcōs pro ſolatō ꝛ vite
ſpeculo: atqꝫ ſuper hec oīa
ſanctiſſimum corpus tuum
pro ſingulari remedio ꝛ re
fugio Duo nāqꝫ mihi neceſſa
ria ꝑmaxime ſentio in hac vi
ta: ſine quibus mihi īportabi
lis foret iſta miſerabilis uita

In carcere corporis huiꝰ de
tētus duobus me egere fate
or: cibo ſcȝ ꝛ lumine Dediſti
itaqꝫ mihi infirmo ſacruȝ cor
pus tuum ad refectionē mē
tis ꝛ corpis: ꝛ poſuiſti lucer
nam pedibus meis verbum
tuum. ſine his duobus bene
viuere non poſſem. nam ver
bum dei lux aīe mee ꝛ ſacra
mētum tuuȝ panis vite. hec
poſſunt etiam dici mēſe due
hinc ꝛ inde i gazophilatio ſā
cte eccl'ie poſite. Una mēſa
eſt ſacri altaris habēs panē
ſanctum id eſt corpus xp̄i ꝑ
cioſum. Altera eſt diuine le
gis cōtinēs doctrinam ſcām
erudiens fidem rectam ꝛ fir
miter vſqꝫ ad interiora vela
minis ubi ſunt ſcā ſcōrum ꝑ
ducens. Gr̄as tibi dn̄e ieſu
lux lucis eterne pro doctrine
ſacre menſa quā nobis ꝑ ſer
uos tuos ꝓph̄as ꝛ apl'os ali
oſqꝫ doctores miniſtraſti.
Gr̄as tibi creator ꝛ redemp-
tor hoīum q ad declarādam
toti mūdo charitatem tuam
cenam paraſti magnam: i q̄
nō agnū typicū ſȝ tuuȝ ſciſſi
mum corpus ꝛ ſanguinem ꝑ
poſuiſti manducādum: letifi
cans omnes fideles cōuiuio
ſacro ꝛ calice inebriās ſalu

tari: ĩ quo ſunt oẽs delitie pa
radiſi: ⁊ epulantur nobiſ
cum angeli ſcĩ: ſed ſuauitate
feliciori. O quam magnum
⁊ honorabile eſt officium ſa
cerdotum quibus datum eſt
dñꝫ maieſtatis uerbis ſacris
cõſecrare: labijs benedicere
manibus tenere: ore proprio
ſumere: ⁊ ceteris miniſtrar̃.
O q̈ mũde debẽt eſſe manus
ille: q̈ purũ os: q̈ ſcm̃ corp⁹:
q̈ immaculatum erit cor ſa
cerdotis: ad quem totiens in
greditur auctor puritatis. Ex
ore ſacerdotis nihil niſi ſcm̃
nihil niſi honeſtum ⁊ vtile ꝓ
cedere debet verbum qui tã
ſepe chriſti accipit ſacramen
tum. Oculi eius ſimplices ⁊
pudici: qui chriſti corpus ſo
lẽt intueri. Manus pure ⁊ ĩ
celum eleuate q̃ creatorẽ ce
li ⁊ terre ſolẽt ꝯtrectare. Sa
cerdotibus ſpãliter in lege di
citur. Sãcti eſtote qm̃ ego ſã
ctus ſum dñs deus veſter.
Adiuuet nos gratia tua oĩpo
tẽs deus: ut qui officiũ ſacer
dotale ſuſcepim⁹ digne ac de
uote tibi in oĩ puritate ⁊ con
ſciẽtia bona famulari valea
mus Et ſi non poſſum⁹ ĩ tan
ta innocẽtia vite conuerſari
ut debemus: concede nobis
tamẽ digne flere mala q̃ geſſi
mus ut in ſpũ humilitatis ac
bone volũtatis ꝓpoſito tibi
feruentius de cetero deſerui
re valeamus.

Quod magna diligentia ſe
debeat cõmunicatur⁹ xp̃o
preparare. Cap̃. xij.

Ego ſũ puritatis ama
tor ⁊ dator oĩs ſcĩtatiſ
Ego cor purum q̃ro: ⁊ ibi eſt
locus requietionis mee. Pa
ra mihi cenaculum grande
ſtratum: ⁊ faciam apud te
paſca cũ diſcipulis meis. Si
uis ueniam ad te et apud te
maneam: expurga uetus fer
mentum ⁊ munda cordis tui
habitaculum. Exclude totũ
ſeculum ⁊ omnem uitiorum
tumultum ſede tanq̃ paſſer
ſolitarius in tecto ⁊ cogita ex
ceſſus tuos in amaritudine
anime tue. Oĩs namq; amãs
ſuo dilecto amatori optimũ ⁊
pulcherimum ꝑparat locum
quia in hoc cognoſcitur af-
fectus ſuſcipientis dilec-
tum. Scito tamen te non poſ
ſe ſatiſfacere huic ꝑpatiõi
ex merito tue actionis etiam
ſi per integrum annũ te pre
parares ⁊ nihil aliud in mẽte
haberes. Sꝫ ex ſola pietate

⁊ grã mea permitteris ad mẽ ſam meam accedere: ac ſi mẽ dicus ad prandium uocareť diuitis: ⁊ ille nihil aliud ha beat ad retribuendum bñfi cij eius niſi ſe humiliando ⁊ regratiando. Fac quod in te eſt ⁊ diligenter facito non ex conſuetudine non ex ne- ceſſitate: ſed cum timore ⁊ reuerentia ⁊ affectu accipe corpus dilecti dñi tui dignan tis ad te uenire. Ego ſum q uocaui: ego iuſſi fieri: ego ſupplebo quod tibi de eſt: ue ni ⁊ ſuſcipe me Cum grãm d̄ uotionibus tribuo: grãs age deo tuo: non quia dignus es ſed quia tui miſertus ſum. Si non habes ſed magis ari dum te ſentis: inſiſte oṙoni: ingemiſce ⁊ pulſa: nec deſi ſtas donec merearis micam aut guttam gr̄e ſalutaris ac cipere. Tu mei indiges non ego tui indigeo Nec tu me ſci ficare ⁊ meliorare uenis. Tu uenis ut ex me ſcificeris et mihi uniaris ut meam grã; recipias ⁊ de nouo ad emẽda tionem accendaris. Noli ne gligere hãc grãm: ſꝫ prepara cum oĩ diligentia cor tuum ⁊ introduc ad te dilectum tuũ. Oportet ãt ut non ſolum te ꝑpes ad deuotionem añ coĩo nem: ſ; ut ẽt te ſollicite con ſerues in ea poſt ſacramenti pceptionem. Nec mĩor cuſto dia poſt exigitur ꝙ̃ deuota ꝑ patio prius: nam bona poſt modum cuſtodia optĩa iterũ ẽ prepatio ad maiorem grã; ꝯſequẽdam Ex eo quippe val de indiſpoſit⁹ qs reddiť ſi ſta tim fuerit nimis effuſ⁹ ad ex teriora ſolatia. Caue a multi logo: mane in ſecreto ⁊ frue re deo tuo. Jp̄um enim hẽs quem totus mũd⁹ tibi aufer re nõ põt. Ego ſum cui te to tum dare debes: ita ut iam ul tra ñ ĩ te ſ; ĩ me abſq; oĩ ſolli citudine viuas.

Quod toto corde aĩa deuo ta chriſti vnione; in ſacra mento affectare debet.

Cap̄. xiij.

Quis mihi det dñe ut ĩ ueniam te ſolum et aperiam tibi totum cor meũ: ⁊ fruar te ſicut deſiderat aĩa mea: ⁊ iam me nemo deſpici at nec vlla creatura me mo ueat uel reſpiciat: ſed tu ſol⁹ mihi loquaris ⁊ ego tibi: ſiċ ſolet dilectus ad dilectum lo qui: ⁊ amicus cum amico cõ uiuari. hoc oro: hoc deſidero ut tibi totus vniar ⁊ cor meũ

122

ab omnibus creatis reb⁹ ab ſtrahã: magiſq₃ p̱ ſacram cõ munionem ac frequẽtem ce lebratione; celeſtia ⁊ eterna ſapere diſcã Ah dñe deus qñ ero tecum totus vnitus ⁊ ab ſorţ⁹: meiq₃ totaliter oblit⁹: Tu in me ⁊ ego ĩ te: ⁊ ſic nos pariter in vnum manere cõ cede. Uere tu es dilectus me us electus ex milib⁹ ĩ quo cõ placuit aĩe mee habitare om nibus diebus vite ſue. Uere tu pacificus meus ĩ quo pax ſũma ⁊ requies vera extra quem labor ⁊ dolor ⁊ infini ta miſeria. Uere tu es deus abſconditus ⁊ conſiliu; tuũ non eſt cum impijs ſed cum humilibus ⁊ ſimplicibus ſer mo tu⁹. O quã ſuauiſ eſt dñe ſpũs tuus: qui ut dulcedine; tuam in filios demonſtrares pane ſuauiſſimo de celo dſcẽ dente illos reficere dignaris Uere non eſt alia natio tam grandis que habeat deos ap propinquantes ſibi ſicut tu deus noſter ades vniuerſis fidelib⁹ tuis: quibus ob quo tidianum ſolatium ⁊ cor eri gẽdum in celu; te tribuis ad edendum ⁊ fruendum. Que eſt enim alia gẽs tam inclyta ſicut plebs xp̄iana: aut que creatura ſub celo ta; dilecta ut anima deuota ad quam in greditur deus ut paſcat eam carne ſua glorioſa. O ineffa bilis gratia: o ãmirabilis di gnatio: o amor ĩmenſus ho mini ſingulariter impenſus Sed quid retribuam dño p̱ gratia iſta: pro charitate ta; eximia. Non eſt aliud quod grati⁹ donare queã q̃₃ ut cor meum deo meo totaliter tri buã ⁊ intime cõiungã. Tunc exultabũt oĩa interiora mea cum p̱fecte fuerit unita deo aĩa mea. Tunc dicet mihi ſi tu uis eſſe mecum: ego uolo eẽ tecum Et ego reſpondebo illi. Dignare domine manere mecum: ego uolo libenter eẽ tecum. hoc eſt totum deſide rium meũ ut cor meũ tibi ſit unitum.

De quorũdam deuotorum ardenti deſiderio ad corp⁹ chriſti. Cap. xiiij.

O Quã magna multitu do dulcedinis tue dñe quam ab ſcondiſti timenti bus te. Quando recordor de uotorum aliquorũ ad ſacra mentum tuum dñe ut cũ ma xĩa deuotioẽ ⁊ affectu accedẽ tiũ: tũc ſepi⁹ ĩ meipſo ꝯfũdor

⁊erubeſco ꝙ ad altare tuuȝ
⁊ ſacre coīonis mēſaȝ tā tepi
de ⁊ frigide accedo: ꝙ ita ari
dus ⁊ ſine affectione cordis
maneo: ⁊ ꝙ non ſum totalit̄
accenſus coram te deo meo:
nec ita vehemēter attract⁹ ⁊
affectus ſicut multi deuoti
fuerūt: qui pre nimio deſide
rio coīonis ⁊ ſenſibili cordis
amore a fletu ſe nō potuerūt
cōtinere: ſed ore cordis ⁊ cor
poris pariter ad te deū fontē
viuuȝ medullit⁹ inhiabant: ſ
ſuaȝ eſuriē nō valētes aliter
tēperare nec ſatiare niſi cor
pus tuum cum oī iocūditate
⁊ ſpūali auiditate accepiſſēt.
O vera ardēs fides: eorūȝ ꝓ
babile exiſtens argumentuȝ
ſacre preſentie tue Iſti.n.ue
raciter cognoſcunt dn̄m ſuū
in fractiōe panis: quorū cor
tam ualide ardet ī eis de ihū
ambulante cum eis. Longe
eſt a me ſepe talis affectus ⁊
deuotio: tā uehemens amor
et ardor. Eſto mihi ꝓpitius
ihū bone dulcis ⁊ benigne ⁊
concede pauperi mēdico tuo
uel īterdum modicum ō cor
diali affectu amoris tui in ſa
cra coīone ſentire ut fides
mea magis conualeſcat: ſpeſ
in bonitate tua proficiat: et
charitas ſemel perfecte accē
ſa ⁊ celeſt: māna experta nū
ꝗ̄ deficiat. Potens eſt autē
miſericordia tua etiam grāȝ
deſideratam mihi preſtare:
⁊ in ſpū ardoris cū dies bn̄
placiti tui aduenerit me cle
mentiſſime uiſitare. Etenim
licȝ tanto deſiderio tā ſpecia
lium deuotorū tuorū non ar
deo: tn̄ ō gratia tua illius ma
gni inflāmati deſiderij deſide
rium habeo orās ⁊ deſiderās
oīum talium feruidorū ama
torum tuorum ꝑticipē me fie
ri: ac eorum ſcō conſortio an
numerari.

Quod grā deuotionis hu
militate ⁊ ſuiipſius abnega
tione acquiritur.

Cap. xv.

OPortet te deuotionis
gratiā inſtāter q̄rere
indeſinenter petere: patiēter
⁊ fiducialiter expectare: gra
tanter recipere hūiliter con
ſeruare: ſtudioſe cum ea op
ari: ac deo tempus ⁊ modum
ſuperne uiſitationis donec
ueniat cōmittere. Humiliare
ꝑcipue te debes cū paruȝ aut
nihil deuotionis interius ſen
tis: ſed non nimium deiici:
nec inordinate contriſtari.
Dat ſepe deus in uno breui

momēto quod lōgo negauit
tpre. Dat etiam qñqȝ in fine
qḋ in pricipio orationis largi
re distulit. Si ſp cito gr̃a da
ref ꝛ ꝑ voto adeſſet: nō eēt
infirmo hoī bene portabile.
Propterea in bona ſpe ꝛ hu
mili patientia expectanda eſt
deuotōis gr̃a. Tibi tñ ꝛ pctis
tuis imputa cum non datur
uel etiam occulte tollitur.
Modicum qñqȝ eſt qḋ gr̃am
ĩpedit ꝛ abſcōdit ſi tñ modi
cum ꝛ non poti⁹ grande dici
debeat qḋ tātum bonuȝ ꝓhi
bet. Et ſi h̄ ipm modicum uł
grāde amoueris ꝛ perfecte
viceris erit quod petiſti. Sta
tim nāqȝ ut te deo ex toto cor
de tradideris: nec hoc uel il
lud ꝑ tuo libito ſeu velle q̄
ſieris ſed integre te in ipſo
poſueris vnitum te inuenieſ
ꝛ pacatum: qꝛ nil ita bene ſa
piet ꝛ placebit ſicut benepla
citū diuine voluntatis. Quiſ
quis ergo intētionem ſuam
ſimplici corde ſurſum ad de
um leuauerit ſeqȝ ab omni ĩ
ordinato amore ſeu diſplicē
tia cuiuſlibet rei create eua
cuauerit: aptiſſimus gratie
ꝑcipiende ac dignus deuotio
nis munere erit. Dat enīȝ do
minus ibi bñdictionem ſuaȝ
vbi uaſa vacua inuenerit. Et
quāto ꝑfecti⁹ quis infimis
renūciauerit ꝛ magis ſibiipſi
ꝑ cōtemptum ſui morif: tāto
gr̃a celerius venit copioſius
intrat ꝛ altius liberum cor e
leuat. Tunc uidebit ꝛ afflu
et ꝛ mirabitur ꝛ dilatabitur
cor eius in ipſo quia manus
dñi cum eo: ꝛ ipſe ſe poſuit to
taliter in manu eius uſqȝ in
ſeculum. Ecce ſic benediceſ
homo qui querit deū in toto
corde ſuo nec in uanum acci
pit aīam ſuam. Hic in accipiē
do ſacram euchariſtiaȝ ma
gnam promereſ diuine vnio
nis gratiam: quia non reſpi
cit ad propriam deuotionem
ꝛ conſolationem: ſed ad dei
gloriam ꝛ honorem.

Quod neceſſitates noſtraſ chriſto aperire ꝛ eius gratiam poſtulare debemus. Cap. xvi.

O Dulciſſime atqȝ amā
tiſſime dñe queȝ nūc
deuote deſidero ſuſcipere tu
ſcis infirmitatem meam et
neceſſitatem quā patior: in
quātis malis ꝛ vitijs iaceo:
qꝫ ſepe ſum grauatus: tenta
tus: turbatus: ꝛ inquinat⁹.
Pro remedio ad te venio:

pꝛo conſolatione ⁊ ſubleua-
mine te deprecoꝛ. Ad omnia
ſcientem loquoꝛ cui manife
ſta ſunt omnia īteriora mea
⁊ qui ſolus potes me perfec
te conſolari ⁊ adiuuare.
Tu ſcis quibus bonis indi
geo pꝛe omnibus: ⁊ quam pa
uper ſum in uirtutibus. Ec
ce ſto ante te pauper ⁊ nuduſ
gratiam poſtulans ⁊ miſeri
coꝛdiam imploꝛās. Refice
eſurientem mendicum tuum
accende frigiditatem meam
igne amoris tui illumina ce
citatem meam claritate pꝛe
ſētie tue. Uerte mihi omnia
terrena in amaritudinem
omnia grauia ⁊ contraria ī
patientiam: omnia infima ⁊
creata in cōtemptum ⁊ obli
uionem. Erige coꝛ meum ad
te in celum: ⁊ ne dimittas
me uagari ſuper terram. Tu
ſolus mihi ex hoc iam dulce-
ſcas uſque in ſeculum: quia
tu ſolus cibus ⁊ potus meus
amoꝛ meus ⁊ gaudium meū
dulcedo mea ⁊ totum bonū
meum. Utinam me totaliter
ex tua preſentia accendas:
cōburas: ⁊ in te tranſmuteſ
ut unus tecum efficiar ſpiri
tus per gratiam īterne unio-
nis ⁊ liquefactionem arden
tis amoris. Ne patiaris me
ieiunū ⁊ aridū a te recedere
ſed operare mecuꝫ miſericoꝛ
diter ſicut ſepius opatus es
cum ſcīs tuis mirabiliter.
Quid mirum ſi totus ex te
igneſcerē ⁊ in meipſo defice
rem cum tu ſis ignis ſemper
ardēs ⁊ nūq̄ deficiens amor
coꝛda puꝛificans ⁊ intellectū
illuminans.

De ardenti amoꝛe ⁊ vehe
menti affectu ſuſcipiēdi chri
ſtū. Uox diſcipuli. Cap̄. xvij.

CUm ſūma deuotione
⁊ ardenti amoꝛe: cuꝫ
toto coꝛdis affectu ⁊ feruore
deſidero te domine ſuſcipere
quemadmoduꝫ multi ſancti
⁊ deuote peꝛſone ī cōmnicā
do te deſiderauerūt qui tibi
maxime in ſanctitate vite pla
cuerunt: ⁊ in ardentiſſima d
uotione fuerūt. O deus meꝰ
amoꝛ eternus totum bonum
meum: felicitas intermīabi
lis: cupio te ſuſcipere cuꝫ ve
hementiſſimo deſiderio ⁊ di
gniſſima reuerentia q̄ aliqs
ſanctoꝛuꝫ vnq̄ habuit ⁊ ſen
tire potuit. Et licet indignus
ſim omnia illa ſentimenta
deuotionis habere tamen of
fero tibi totum coꝛdis mei

affectum ac ſi omnia illa gratiſſime inflāmata deſideria ſolus haberem. Sed ⁊ q̄cunq; poteſt pia mens concipere ⁊ deſiderare: hec omnia tibi cum ſūma reuerentia: veneratione ac intimo fauore prebeo ⁊ offero. Nihil opto mihi reſeruare ſed me ⁊ oīa mea tibi ſponte ⁊ libētiſſime immolare. Domine deus meꝰ creator ⁊ meus ⁊ redemptor meus cum tali affectu: reuerentia laude: ⁊ honore cum tali gratitudine: dignitate ⁊ amore cum tali fide ſpe ⁊ puritate te affecto hodie ſuſcipere ſic̄ te ſuſcepit ⁊ deſiderauit ſanctiſſima mater tua glīoſa uirgo Maria quādo angelo euāgelizanti ſibi incarnationis myſterium: humiliter ⁊ deuote reſpondit: Ecce ancilla domini: fiat mihi ſecundū verbum tuum. Et ſicut btūs precurſor tuus excellentiſſimus ſanctoru; Johānes baptiſta in preſentia tua letabundus exultauit in gaudio ſpūs ſcī dum adhuc maternis clauderetur viſceribus: ⁊ poſtmodum cernens inter homines ihm ambulante; valde ſe humiliās deuoto cum affectu dicebat. Amicus autem ſponſi qui ſtat ⁊ audit eum: gaudio gaudet propter vocem ſpōſi ſic ⁊ ego magnis ⁊ ſacris deſiderijs opto inflāmari ⁊ tibi ex toto corde meipſum p̄ſentare. Unde ⁊ omnium deuotorum cordium iubilationes ardentes affectus: mentales exceſſus ac ſupernales illuminationes ⁊ celicas viſiōes tibi offero ⁊ exhibeo cu; omnibus virtutibus ⁊ laudibꝰ ab omni creatura in celo ⁊ i terra celebratis ⁊ celebrandis pro me ⁊ omnibus mihi in oratione commendatus: quatenꝰ ab omnibus digne lauderis ⁊ in perpetuum glorificeris. Accipe vota mea domine deus meus ⁊ deſideria infinite laudationis ⁊ immenſe benedictōnis que tibi ſecundum multitudinem ineffabilis magnitudinis tue iure debentur. Hec tibi reddo ⁊ reddere deſidero per ſingulos dies ⁊ momenta tēporum: atq; ad reddendum mecum tibi gratias ⁊ laudes oēs celeſtes ſpiriꝰ ⁊ cūctos fideles tuos precibus ⁊ affectibus inuito ⁊ exoro. Laudēt te vniuerſi populi tribus

ꝛ lingue: ꝛ ſcm̄ ac melliflnū
nomen tuum cuꝫ ſūma iubi
latione ꝛ ardēti deuotiōe ma
gnificēt Et quicūq; reueren
ter ac deuote altiſſimum ſa-
cramētum tuum celebrāt et
plena fide recipiūt: grām et
miſcordiam apud te inueni
re mereanť ꝛ pro me pctōre
ſuppliciter exorent. Cūq; op
tata deuotiōe ac fruibili vni
one potiti fuerit ꝛ bene con
ſolati ac mirifice refecti ꝛ de
ſacra menſa celeſti abſceſſe
rint: mei pauperis recordari
dignentur.

Quod hō non ſit curioſus
ſcrutator ſacramenti: ſed
humilis imitator xp̄i: ſub
dendo ſenſum ſuum ſacre
fidei. Cap. xviij

Cauēdum eſt tibi a cu
rioſa ꝛ inutili pſcru
tatione huius profundiſſimi
ſacramēti: ſi nō vis in dubi
tationis pfundum demergi
Qui ſcrutator eſt maieſtatis
opprimeť a gloria. Plus va
let de⁹ operari q̄ȝ hō intelligere
poteſt. Tolerabilis pia ꝛ vti
lis inquiſitio veritatis: para
ta ſp̄ doceri ꝛ per ſanas pa-
trū ſententias ſtudēs ambu
lare. Btā ſimplicitas que dif
ficiles queſtionum relinquit
uias ꝛ plana ac firma pergit
ſemita mandatorū dei. Mul
ti deuotionem pdiderunt dū
altiora ſcrutari uoluerunt.
Fides a te exigitur ꝛ ſincera
vita: nō altitudo intellectus
neq; profunditas myſterioꝝ
dei. Si non intelligis nec ca
pis q̄ infra te ſunt: quō com
prehēdes ea que ſupra te ſūt
Subde te deo ꝛ humilia ſen
ſum tuum fidei: ꝛ dabitur ti
bi ſcientie lumen prout tibi
fuerit vtile ac neceſſarium.
Quidam grauiter tentantur
de fide ac ſacramento: ſed
non eſt hoc ipſis imputandū
ſed potius inimico. Noli cu
rare noli diſputare cum cogi
tationibus tuis nec ad īmiſ
ſas a diabolo dubitationes
reſponde: ſed crede uerbis
dei crede ſāctis ei⁹ ꝛ pphetis
ꝛ fugiet a te nequā inimicus
Sepe multum pdeſt ꝙ talia
ſuſtinet dei ſeru⁹. Nā infide
les et pctōꝛes non tentat q̄s
ſecure iā poſſidet: fideles aūt
deuotos uarijs modis tentat
ꝛ uexat. Perge ergo cū ſim
plici ꝛ indubitata fide: ꝛ cū
ſimplici reuerentia ad ſacra
mentum accede. Quicquid
intelligere non uales deo oī
potenti ſecure cōmitte. Non

fallit te deus: fallitur qui ſibi nimium credit. Graditur deus cum ſimplicibus: reuelat ſe humilibus: dat intellectum paruulis: aperit ſenſum puris mentibus: ⁊ abſcōdit grā; curioſis ⁊ ſuperbis Ratio humana debilis eſt ⁊ falli pōt: fides aūt uera falli non pōt. Oīs ratio ⁊ naturalꝰ inueſtigatio fidem ſequi debꝫ non precedere nec infringere. Nam fides ⁊ amor ibi marie precellunt ⁊ oculūs modis ī hꝫ ſāctiſſimo ⁊ ſuperexcellentiſſimo ſacramento opantur. Deus eternus ⁊ immenſus infiniteqꝫ potentie facit magna ⁊ inſcrutabilia in celo ⁊ in terra: nec eſt inueſtigatio mirabilium operū eiꝰ. Si talia eſſent opera dei ut facile ab hūana rōne capēt non eēnt mirabilia dicenda

Explicit liber quartus ⁊ ultimus de ſacramento altaris.

Incipit tractatus de meditatione cordis Johis Gerſon Cap. primū.

Editatio cordis mei in conſpectu tuo ſp. Felix certe qui cum ꝓpha poteſt ex ſentētia dicere vbum iſtud deo. Sed videamus in primis quid ſit meditatō cordis: non pro carnali ſolo ſed ſpūali corde. Eſt autē meditatio vehemens cordis applicatio ad aliquid inueſtigādū ⁊ inueniendum. Et hec applicatio fortis habet difficultatem que quandoqꝫ maior ē quandoqꝫ minor. Quod ut ītelligatur preſupponatur ex creditis: ⁊ ab experiētia: cor noſtrum cōditum eſſe ⁊ tres hēre ſpecieꝰ oculoꝝ: mētales oculos rationales oculos ſenſuales. Et ex illis eſt utrobique unus oculus cognitione alius in affectione. Fundatꝰ hec diſtinctio in altera qua dicimus hominem habere portionem ſeu faciem ratiōis duplicem quarum ſuperior uertitur ad leges eternas: altera ad tēporales. Neutra tamen in actu ſuo dependet ab organo corporeo Subiſtis ē ratio demerſa corpori: que ſenſualitas appellatꝰ. Primꝰ oculorum uocatur ab alijs oculus mentis: alter oculus rationis: tertius oculus carnis.

Cap. ij.

Querat ab initio bene condite rationalis nature talis ordo ordiniſq; trāquillitas: q ad nutum et merum imperium: ſenſualitas rationi inferiori: et inferior ratio ſuperiori ſeruiebat: et erat ab inferioribus ad ſuperna pronus et facilis aſcēſus: faciente hoc leuitate originalis iuſticie ſubleuantis ſurſum corda: quemadmodum naturaliter ignis ſua leuitate ſurſum fertur. At vero poſtq̄ aduerſus dominum ſupremum ingrata proditio demeruit auferri iuſticiam hanc originalem ſubintroijt pondus grauiſſimum concomitās peccatum: quod miſeram et captiuatam animam trahere non ceſſat ad īfima tāq̄ circūligata ſit funibus cathenis et compedibus vincta in mēdicitate et ferro Sicq; mirabili: imo miſerabili confuſione facta eſt ordinis prioris peruerſſio: q i homine ſic merſo tenebris et carcere ceco conturbatus ē in ira triplex vtrinq; oculus per imperfectionē in ſenſualitate: per obnubilationem in inferiori rationis perfectione et per quandam exceca tionem in ſuperiori rationis portione.

Cap. iij.

Habemus ecce cauſaz primam difficultatis quam in meditatione ſentimus: quaz in habendis ſemper ad dominum oculis experimur. Facit hoc penalis illa gaudio deorſum iugiter impellens: quemadmodum videre eſt ſenſibiliter in aqueductu: que tota facilitate defluit in ima. Continetur autem uel ſurſum leuatur: nō niſi cum violentia. Non aliter cor ad infima pronum leuiter effluit: hac illacq; velut ſine retinaculo uel labore quoniam facilis deſcenſus euerni. Ait poeta: Sed reuocare gradum ſuperaſq; euadere ad auras: hoc opus: hic labor eſt.

Cap. iiij.

Perſcrutemur conſequenter ex predictis naturam ſeu proprietatem meditationis: quoniam ex

hoc ipſo q̄ neceſſaria nobis ad deum tendentibus exiſtat uidebimus Diximus aūt ⁊ reperimus: quod meditatio eſt uehemens applicatio uel attentio animi ad aliquid inueſtigandum uel inueniendum fructuoſe. Addimus fructuoſe: ne meditatio uergat aut i ſuperſtitionem aut aut in curioſitatem aut in melancolicam ſtoliditatem. Dicamus ergo complentes q̄ meditatio eſt uehemens ⁊ ſalubris animi applicatio ad quid inueſtigandum uel experimentaliter cognoſcendū Ponimus hoc ultimum ꝓpter naturam ipſius affectiōiſ que diuerſa ſortitur nomina proportionaliter ad conditionem cognitionis. Non poteſt aliter affectio cognoſci quam experimentaliter ab eo qui per eam afficitur Quam experimentalem affectionis cognitionem non poteſt eam habens in alterum uerbis quibuſlibet infundere: niſi ſimiliter affectus ſit alter ille Quoniam ſolus nouit: prout in apocalypſi ſcribitur: qui accipit. Propterea uocatur manna abſconditum. Exemplum eſt perſpicuum in illo q nouit dulcedinem melliſſolum per doctrinam: ſicut medicus ſanus infirmitatis dolorem. Hec aūt dulcedo a guſtante: hic dolor ab egrotante aliter ⁊ longe cognoſcuntur.

Cap. v.

Perpendamus ex his quam profunde ſenſerit propheta naturam meditationis dum ait In meditatione mea exardeſcet igniſ Utrumque enim complexus eſt lumen intellectu: ⁊ ardorem in affectu. Quam uero ſit difficile quod ignis deuotionis ſpiritualis exardeſcat flatu meditationis fiet notum conſiderantibus ignez materialem: dum queritur a lignis aquoſis viridibus luto reſperſis elici. Suffla quantum potes: iterum atque iterum multo conatu reſuffla: emerget plurimus ab initio fumus: ab initio conturbans oculos. Uis emicabit ſcintilla: que mox euaneſcet. Diſperges forſitan iratus congeſta prius li

gna: ſi non in longanimitate
perſtiteris. Quam longani-
mitatem appellamur hic me
ditationem aut meditationi
cōiungendam.

Cap. vi.

M Eminimus aliquas
ſcripſiſſe doctrinas
uel induſtrias nedum latino
ſed gallico ſermone ſup ha
benda meditatione tali: licet
foꝛtaſſis vteremur alijs ter
minis in tractaculo de myſti
ca theologia parte ſecunda
que praxim eius docet: ꝛ ī al
tero de moꝛte cōtemplatiōis
edito in altero rurſum ꝺ mē
dicitate ſpirituali cōpilato.
Deniqꝫ tanta reperit difficul
tas: tanta pro diuerſitate ho
minum varietas in practicā
do doctrinam vere ſancteqꝫ
meditationis: ꝙ an ſilere: uꝉ
aliquid ſcribere conſultius
ſit: videoꝛ egomet mihiipſi
quādoqꝫ ſub dubio fluctuās.

Cap. vij.

C Um enim recogito: ꝙ
abſqꝫ meditatōnis ex
ercitio nullus ſecluſo dei mi
raculo ſpeciali: ad perfectio
nem cōtemplationis dirigit
aut peruenit: nullus ad rec-
tiſſimā chꝛiſtiane religionis
noꝛmā vix ſe cōponit audeo
ꝯclās: ardeoqꝫ ſtudiuꝫ ſancte
meditationis ſuadere. At ue
ro dum totiens expertus pe
ricula ſedulus recogito diffi
cultatem ꝛ arduā raritateꝫ
perueniendi quo trahere me
ditatō nitit: ego quaſi toꝛpēſ
ꝛ ſtupidꝰ efficioꝛ. Queſierit
aliquis quo pacto ſic venit:
quia nimium frequenter ex
pertum eſt ſtudium medita
tionis cōuerti dilabiqꝫ ī moꝛ
bum melancolice paſſionis
pꝛopteꝛ immoderationem uꝉ
pꝛopter ſuperbiam dari in re
probum ſenſum diabolice il
luſionis.

Cap. viij.

M Anducamus exem-
plis id quod dicimus
Scimus vinum in iocundi
tate ꝛ hominis ſalute condi
tum eſſe. Sic eniꝫ ſcriptura:
ſic ratio loquitur. Uidemus
tamen ex abuſu potantium:
preſertim dum febrium diſ
craſia laboꝛant ꝙ potus vini
alioquin ſalubris cauſat uel
egritudinis augmentum:
uel maniam ꝛ furoꝛem: aut
quandoque moꝛtem. Nos

aũt filios oẽs adam: qs egro
tos quis febricitãtes eſſe peſ
ſimus aĩe febribus negaue-
rit: quibus vertunt in nau
ſeam ꝛ amaritudinem optĩa
diuinorum eloquiorum ver
ba: quibus ĩ fel cõuertit ſua
uiſſim⁹ diuini uerbi panis:
heu miſeros nos heu quã ex
intima cõſideratiõe talis mi
ſerie cõclamauit apoſtolus:
Infelix ego hõ quis me libe
rabit de corpore mortis hui⁹
Subiungit. Gratia dei per ie
ſum chriſtum.

Cap. ix.

Quid agimus ergo.
Quid abim⁹ p̄ ipiteſ
p abrupta vitiorum: Ibim⁹
ne poſt deſideria cordis nr̄i:
ꝛ in adinuẽtionibus noſtris
peſſimis: deſperati ſine lege
ſine freno: ſine ordine: Nun
quid ſufficient nobis cogita
tõnes inſtabiles: ſordide: flu
xe: ſomnioq; ſimillime: que
nõ cõſolationem uel edifica-
tionem allature ſunt ſ; deſo
lationem: meſticiã ꝛ ruinam
oblectantibus ſe in eiſdem.
Reſpondebimus nequaquã
id fieri debere: ſed adſit diſ-
cretio moderatrix ĩ omnib⁹
qua non ſecurius habere p⁹
diuinam grãm poterim⁹ q̃
per ſedulum ꝛ ſecurum alte
rius expti noſq; diligentis ꝛ
agnoſcentis conſilium.

Cap. x.

Clamat Ariſtoteles uo
ce; experiẽtie loquẽs
ꝙ ars ꝛ virtus ſunt circa dif
ficilia ut ars pigẽdi: ars ſcri
bendi: ars cytharizãdi: virt⁹
caſtitatis: virt⁹ fortitudinis:
virtus ſobrietatis: hoc vero
ſic intelligendu; eſt ꝙ ab ini
tio virtus ꝛ ars multas ĩ ac
quiſitione ſua patiũtur diffi
cultates: dum vero fuerint
conquiſite facilia ſũt eis om
nia. Pingit faciliter pictor ex
ercitatus in arte: ſic de ſcrip
tore: ſic de citharizante vide
mus: ita ut dixerit idem Ari
ſtoteles ꝙ perfecta non deli
berat tam ſibi facilis eſt ac-
tus ſuus.

Cap. xi.

Stamur iſta compatio
ne dum de meditatio
ne loquimur. Attendamus
ꝙ in trahendo paſſim lineas
picture uel ſcripture difficul
tas nulla eſt ſicut nec in diſ-
curſione digitorũ per cithare
chordas. Inuenimus ſimili
ter in cogitatione. Non eni;
difficulter aut laborioſe nũc

hoc: nunc illud prout occur rerit cogitatur: ſed ꝙ null⁹ inde reſultet effectus: vides i ſic pin gente: ſic ſcribente: ⁊ ſic citharizante: ita neq̧ ꝑ ſus in ſic cogitante: imo cuꝫ ſe talibus cogitationibus va gis oblectauerit: ut dicit Se neca: triſtis remanebit. Por ro laborioſe: ſtudioſe ⁊ atten tiſſime cum mira tarditate pingendo: ſcribendo: ⁊ citha rizādo: fit quādoq̧ ut bene ⁊ celeriter iſta fiāt.

Cap. xij.

Quorſuꝫ iſta. Nimirū ut oſtendam⁹ quem admoduꝫ de cogitatione nul la vnq̄ ꝓficiet aut emerget ī meditationem: quāto minus in cōtemplationem. Ex me ditatione vero que ſummeꝫ habet difficultatem: ſi bona fide ſimplici ⁊ diſcreta dilligē ter exerceatur: perueniem⁹ ad hanc perfectionem ꝙ abſ q̧ vlla difficultate fiet apud nos fructuoſe: quod ſummo meditationis ſtudio cōquire re voluim⁹. Ita deniq̧ trāſi bit meditatio in cōtemplatio nem. Non .n. differt contem platio a meditatione niſi pe nes facile ⁊ difficile: quoniā utrobiq̧ ē fruct⁹ aliter q̄ in cogitatione.

Cap. xiij.

Deſcribit autem con templatio ꝙ eſt liber ⁊ expedit⁹ mentis intuitus in res perſpiciendas vſq̧quaq̧ diffuſus. Et hoc quo ad cōtē plationem que reſpicit intel lectuꝫ. Porro quo ad cōtem plationem que conſiſtit in af fectu: ⁊ in praxi deſcribit eā hugo: ꝙ eſt per ſubleuate mē tis iubilum: mors quedā car nalium deſideriorū. Hoc eſt guſtar̄ q̄ ſuauis eſt dn̄s: quē guſtum ſequitur alia lōge co gnitio: q̄ fuerit intellectualiſ ſolum viſio uel quedam au ditio per fidem aut per ſcrip turam.

Cap. xiiij.

Meditabit ecce aliqs gemens ⁊ ſuſpirans ut colūba: dicet cum ꝓpheta meditatus ſum nocte cuꝫ cor de meo exercitabar: ⁊ ſcope bam ſpiritum meū facit hoc

anxie: difficulter: laborioſe:
recogitando nunc omnes an
nos ſuos in amaritudine ani
me ſue: nunc iudicia dei que
ſunt abyſſus multa in celo
ſurſum ꝛ in abyſſis deorſum
ꝛ ita de reliquis circa que
verſatur meditantis attentō
vehemens: ut ea que medita
tur uel cogitat lympidius uł
firmius in affectum ſuū tra
hat. Efficiet tandem ut hec
omnia tanta felicitate reco
gitet ꝛ ſapiat: ꝙ facilis eſt ip
ſa cogitatio Docēt nos exem
pla predicta ſi dubitamus.
Non enim plus laboris ha-
bent ſcriptor: pictor cithari-
ſta bene agēdo quod optime
didicerint: quā vagus ꝛ ua
nus aliquis ab initio diſcur
rens ſine arte ꝛ ordine per li
neas picture: uel ſcripture:
aut per cithare chordas.

Cap.xv.

ADdendū eſt ad p̄miſſa
nihilominus ꝙ vix ē
aliquis ita perfectus in arte
ſua quin aſſidue poſſit ad ali
qua uel cognoſcenda uel agē
da proficere qualia neceſſe ē
ut non habeat cum labore.
Multo magis hoc uerum eſt
in ipſa de qua loquimur me-
ditatione: que nouos ueri ta
tis aut deuotionis fetus iugi
ter parere ſtudet: ſed non de
eſt perturitionis dolor prop
ter illud maledictum ſpiritū
aliter intelectum: In dolere
paries filios tuos. Non me
minit tn̄ preſſure propter ga
udium quia natus eſt ſibi no
uus cognitionis ꝛ affectionis
ſante fetus in animi ſui mun
dum.

Cap.xvi.

EUenit autem ab ini
tio frequentius ut dū
aliquis nundum purgatus a
uitiis ſatagit meditari ut co
lumba: meditatur quaſi ue
tus ſimia dolos odia. Medi
tatur ſicut canis rabioſa ſilē
tia rodens iuxta uerbum ſa
tirici. Meditatur quaſi ſordi
da ſus: dum fetiſſimas in ani
mo uerſat reuerſatꝗ cogita
tiones. Quid porro de blaſ
phemie ſpū: ꝙ abhominabi
lis: quam horridus. Non-
nunquam reſurgit terri-
tans meditantem loquens

aduerſus deum ſanctos ſcãſ
ꝙ ingentia que nec fari licet
Jaciunt infidelitatis iacula
baratrũ deſperationis aperi
tur: experimentũ quoqꝫ ma
nifeſtat: ꝙ recte iuſſerit ſapi
ens: fili accedens ad ſeruitu
tem d i: prepara animam tu
am ad tentationem. Sequit
preſidium certiſſimum: ſta ĩ
timore. Beatus enim vir q
ſemp eſt pauidus.

Cap. xvij.

Pauidus vo ſemp quo
modo beatus queret
aliquis dum timor additur ti
mori: ſcrupulus ſcrupulis:
puſillanimitas puſillanimi
tati: preſertim cũ non adeſt
aſſidue cõſiliator: dux ꝛ pre
mõſtrator itineris arti ꝛ rec
tis. Si uero talis qui rarus ẽ
inuentus forte fuerit cũ ocio
nouum meditantem inſtruẽ
di quantũ libuerit: felix qui
dem erit ipſe nouus tyro: ſi
tamẽ protinus abſqꝫ vlla tre
pidatione paratus eſt crede
re conſilio. Sed o quotiens
bone ihu: quotiens heſitabit
ꝛ idem repetet iterũ iterũ:
que quaſi falli reformidans
queret idem. Deniqꝫ non ute
tur erga dantem ſibi conſili
um doctrina iacobi que eſt
ut poſtulet in fide nihil heſi
tans. Scripſi quedam ſuper
huiuſmodi ſcrupulis in trac
taculo de preparatiõe ad miſ
ſam: aliqua ſimiliter de cau
telis contra ſpiritũ blaſphe
mie duriſſimum: aduerſus
quem remedium optimum ẽ
contẽnere nec curare quin
potius irridere: nam ſup his
ſollicite confiteri niſi forſitã
in principio pro cautela ad
habendum conſilium.

De ſcrupulis uero teneat
hec regula ꝙ aduerſus eos
agendum eſt: ſi ita prudens
aliquis ꝛ expertus cõſiliator
dictauerit: mandauerit aut
iuſſerit: nec aget in hoc con
tra conſcientiam ſuã deme
ritorie: dum illam ad conſili
um ſapientiorum per ratio
nis libertatem ab animo ſuo
mutat ꝛ diſponit ꝙuis aſſi
due ſenſualitatis remurmu
ratio forte ſentiatur. Aliogn
nũꝙ fiet in pace deo loc⁹ cor
dis. Rurſus aduertendũ ꝙ
ſicut dicẽte ariſtotele omnis
noſtra cognitio uenit a ſenſu
iterum neceſſe eſt omnem i
telligentem fantaſmata ſpe
culari: ſic originatur: K edi
tatio noſtri cordis a ſenſibili
bus que figurata ſunt: que

que colorata ⁊ ceteris acci dentibus temporis ⁊ loci cir cũuoluta. hinc ſunt medita tiones conſcripte: hinc ima gines picte uel ſculpte hinc generaliter fit illud pſalmi ſte. Meditatus ſum in omni bus operibus tuis: in factis manuum tuarũ meditabor Que vtiq; facta ⁊ opera ſũt corporalia Nihilominus de bet aſſurgere meditans vl tra ꝓgredi: veluti per ſca lam aliquod ex viſibilibus ad inuiſibilia: ſicut dicit apo ſtolus: quoniam inuiſibilia dei: ex his que facta ſunt in tellecta conſpiciuntur: ſem piterna quoque virtus eius ⁊ diuinitas. Propterea do cens nos a corporalibus ad ſpiritualia migrare dicebat. Et ſi chriſtum ſecundum car nẽ cognouimus nunc tamen ſecundum carnem non co gnoſcimus.

Cap. xviij.

Aduertendum vero ꝙ meditaturis duplices inter ceteras tenduntur inſi die: vna dum petunt conſili um ſuper occurrẽtibus ſcru pulis in meditatione ſua: pre ſertim mulier a viro. Alte ra dum ſunt in actu medita tionis. Fit in primo caſu cre brius ⁊ leuius ꝙ̃ a multis cre di poteſt: agglutinatio que dam animorum velata pal lio ſancte deuoteq; dilectio nis: que primo confabulatio nibus ſub typo querendi cõ ſilij queritur: de hinc anima veluti confricata caleſcit ⁊ ſenſim igne ceco carnalis amoris carpitur ⁊ vritur: nec intelligitur primo donec tandem ad riſus leues: ad fa cetos blandoſq; geſtus per uentum eſt. Auertat deus a ſeruis ſuis id quod reliquũ ſilemus. Timeo inquit apo ſtolus: ne dum ſpũ ceperitis carne conſumamini. Scrip ſi tam pluries talia conſequẽ ter ad auguſtinum: nomina tim in tractatulo de probati one ſpirituum. In currunt aliud periculum meditantes dum in ſolis fantaſijs: dum ſolis imaginibus corporeis ſe tradunt: ⁊ toto corde uehe menter incumbunt. Fit pro inde ꝙ meditans dum tran ſire ſatagit in contemplatio nem collabatur ad melanco

licam ſeu fantaſticaꝫ leſionē
ita tandem ut imagines ite
rum uerſatas in imaginati
ua uirtute pro rebus ipſis ex
terioribus accipiat. Et ſicut
euenit in ſomniātibus dum
dormiunt: non aliter iſtis in
uigilia contingit quorum uer
ba ⁊ opera nullam inter ſe
connexionem: nullum ordi
nem ſeruant: ubi neqꝫ eſt pri
cipium neque finis: ubi ſicut
uulgo dicitur: neqꝫ eſt caput
neqꝫ cauda: ſꝫ de gallo fit ſal
tus ad cignum: ita ut uigilan
tes ſomniare uideantur. De
qualibet dicunt uulgares:
Jlꝫ reſuēt on font fonten re
ſuerte. Porro timent non ti
menda ſperant non ſperan
da. Nunc gaudia diſſoluunt
nunc ſubito merore tabeſ
cunt. Quales egent amplius
fomento ſacratis quam mo
nitione ſapientis.

Johānis Gerſon cancellarij
pariſienſis: de cōtemptu mū
di libri quatuor vno cum
tractatu de meditatione cor
dis felici numine finiunt.
Impreſſum Mediolani im
penſis Leonardi pachel de
alamania.

M. cccc. lxxxviij. menſis
Julij.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

LIVRARIA DE D. FRANC. MANUEL

Tabule capitulorū in libros ſequentes.

Capitula libri primi.

De imitatione chriſti ⁊ de cōtemptu omniū uanitatum mundi. Capi.
De hūili ſētire ſuipſius. c.ij.
De doctrina ueritatis. c.iij.
De prudētia in agēdis. c.iiij.
De lectione ſantarum ſcripturarū. c.v.
De inordiatis affectiōib⁹. c.vi
De uana ſpe ⁊ elatione fugienda. c.vij.
De cauenda nimia familiaritate. c.viij.
De obediētia ⁊ ſbiectiōe. c.ix
De cauēda ſuperfluitate uerborum. c.x.
De pace acquirenda ⁊ celo ꝓficiendi. c.xi.
De utilitate adūſitatis. c.xij.
De tentationibus reſiſtendis. c.xiij.
De temerario iudicio uitando. c.xiiij.
De operibus ex charitate factis. c.xv.
De ſufferentia defectuum aliorum. c.xvi.
De monaſtica uita. c.xvi.
De exēplis ſcōꝝ patꝝ. c.xviij.
De exercitijs boni religioſi. c.xix.
De amore ſolitudinis ⁊ ſilentij. c.xx
De cōpūctiōe cordis. c.xxi.
De conſideratione humane miſerie. c.xxij.
De meditatiōe mort̄ c.xxiij.
De iudicio ⁊ penis peccatorum. c.xxiiij.
De feruēti emendatiōe tot⁹ uite noſtre. c.xxv

Capitula libri ſecūdi.

De interna ꝯuerſatiōe. c.i.
De humili ſubmiſſiōe ſub ꝑlati regimine. c.ij.
De bono pacifico hoīe. c.iij.
De pura mente ⁊ ſimplici intentione. c.iiij.
De ꝓpria ꝯſideratiōe. c.v.
De leticia bone ꝯſcie. c.vi.
De amore ihū ſup oīa. c.vij.
De familiari amicitia ihū. c.viij.
De carētia oīs ſolatij. c.ix.
De certitudie ꝑ grā dei. c.x:
De paucitate amatoꝝ crucis ihū. c.xi.
De regia uia ſancte crucis. c.xij.

Capitula libri tertij.

De interna xp̄i locutione ad animā fidelē. c.i.
Qd̄ ueritas īt⁹ loquit̄ ſine ſtrepitu uerboꝝ. c.ij.
Qd̄ uerba dei cū humilitate ſunt audiēda: ⁊ ꝙ multi ea nō pōderāt. c.iij.

Oratio ad iplorādū deuotio
nis grām. c.iiij.
Qō in veritate ꝛ humilitate
corā deo ↄuerſādū ē. c.v.
De mirabili affectu diuini
amoris. c.vi.
De probatione veri amo
ris. c.vij.
De occultanda grā ſub humi
litatis cuſtodia. c.viij.
De vili eſtimatiōe ſuiipſius ī
oculis dei. c.ix.
Qō oīa ad deū ſicē ad finē vl
timū ſunt referenda. c.x
Quod ſpreto mūdo dulce eſt
ſeruire deo. c.xi.
Qō deſideria cordis exami-
nāda ſūt ꝛ moderāda. c.xij.
De informatiōe patiētie ꝛ lu
ctamine aduerſus concupi
ſcētias. c.xiij.
De obediētia hūilis ſubditi
ad exēplū ihu xpi. c.xiiij
De occultis dei iudicijs con
ſiderandis ne extollamur
in bonis. c.xv.
Qualiter ſtādū ſit ac dicēdū
i oī re deſiderabili. c.xvi.
Oratio ꝑ beneplacito dei per
ficiendo. c.xvij
Qō verū ſolatiū i ſolo deo ē
querēdū. c.xviij.
Qō oīs ſollicitudo in deo po
nēda eſt. c.xix.
Qō temporales miſerie xp̄i
exemplo equanimiter ſunt
ferende. c.xx.
De tolerātia iniuriaꝝ ꝛ qs ve
rus patiēs ꝓbetur. c.xxi.
De ↄfeſſione ꝓprie īfirmita
tis ꝛ hui' vite miſ'iis. c.xxij
Quod ī deo ſup oīa bōa ꝛ do
na requieſcēdū ē. c.xxiij.
De recordatiōe beneficiorū
dei multipliciū. c.xxiiij.
De quatuor magnā importā
tibus pacem. c.xxv.
Oratio contra cogitationes
malas. c.xxvi.
Oratio ꝑ illuīatiōe mētis de
uotiſſima. c.xxvij.
De euitatiōe curioſe iqſitiōis
ſup alteri' vita. c.xxviij.
In qb' firma pax cordis ꝛ ue
r' ꝑfect' ↄſiſtit. c.xxix.
De eminētia libere mētis et
φ ſupplex oratō magis me
ret φ lectio. c.xxx.
Qō priuat' amor a ſūmo bo
no maxie retardat. c.xxxi.
Oratio ꝑ purgatiōe cordis
ꝛ celeſti ſapiētia. c.xxxij
Contra linguas obtrectato
rum. c.xxxiij.
Qualiter inſtāte tribulatiōe
deus inuocādus eſt ꝛ bñdi
cendus. c.xxxiiij.
De diuino petendo auxilio ꝛ
cōfidentia recuperāde gra
tie. c.xxxv.

De neglectu omnis creature ut creator poſſit inueniri. c.xxxvi.
De abnegatione ſui ꝛ abdicatiōe oīs cupiditatꝭ. c.xxxvij
De inſtabilitate cordis ꝛ de intentiōe finali ad deū habenda. c.xxxviij.
Qđ amanti ſapit de⁹ ſup oīa ꝛ in oīb⁹ c.xxxix
Qđ nō ē ſecuritas ↄ tētatiōe in hac uita c.xl.
Contra uana hominum iudicia c.xli.
De pura ꝛ ītegra reſignatiōe ſui ad obtinendā cordis libertatē c.xlij.
De bono regimine in exterˀnis ꝛ recurſu ad deum in periculis c.xliij.
Qđ hō non ſit importunus ī negocijs c.xliiij.
Qđ hō nihil boni ex ſe hꝫ ꝛ d̄ nullo gloriari pōt. c.xlv.
De ↄtēptu oīs temporalis honoris c.xlvi
Qđ pax nō ē ponenda in hominibus c.xlvij.
Cōtra uanā ꝛ ſecularē ſcientiam c.xlviij.
De nō attrahēdo ſibi res exteriores c.xlix.
Qđ oīb⁹ nō ē credēdū ꝛ de facili lapſu uerborū c.l.
De ↄfidētia in deo habēda qñ īſurgūt v̄bor̄ iacula. c.li.
Qđ oīa grauia ꝓ eterna uita ſūt tolerēda c.lij.
De die eternitatis ꝛ hui⁹ vite anguſtijs. c.liij.
De deſiderio eterne vite ꝛ quāta ſint certantib⁹ bona promiſſa. c.liiij.
Qualiter hō deſolat⁹ d̄beat ī man⁹ dei ſe offerre. c.lv
Qđ hūilib⁹ īſiſtēdū ē opibꝰ cū deficiꝭ a ſūmis. c.lvi.
Qđ hō nō reputet ſe ↄſolatōne dignum ſed magis verberib⁹ reum. c.lvij.
De grā q̄ nō miſceꝭ terrena ſapientibus. c.lviij.
De diuerſis motib⁹ nature ꝛ gratie. c.lix.
De corruptiōe nature ꝛ efficacia grē diuine. c.lx.
Quod noſipſos abnegare ꝛ chriſtum immitari d̄bem⁹ ꝑ crucem. c.lxi.
Qđ hō non ſit nimis deiect⁹ quando in aliquos labiꝭ defectus. c.lxij.
De altioribus rebus ꝛ occultꝭ iudicijs dei non ſcrutandis. c.lxiij.
Qđ oīs ſpes ꝛ fiducia in ſolo deo eſt figēda. c.lxiiij

Capitula libri quartī

Cū quāta reuerentia xp̄s ſit ſuſcipiēdus. c.i.

Qȯ magna bonitas ⁊ chari
tas dei ĩ ſacramẽto exhibe
tur homini. c.ij.
Quod vtile ſit ſepe cõmuni
care. c.iij.
Quod multa bona p̄ſtantur
deuote coĩcantib⁹. c.iiij.
De dignitate ſacramenti et
ſtatu ſacerdotali. c.v.
Interrogatio de exercitio añ
coĩonem. c.vi.
De diſcuſſione proprie con
ſciẽtie ⁊ emendationis p̄
poſito. c.vij.
De oblatiõe xp̄i ĩ cruce ⁊ pro
pria reſignatiõe. c.viij.
Quod nos ⁊ oĩa noſtra deo
debemus offerre ⁊ pro om
nib⁹ orare. c.ix.
Quod ſacra cõmunio ȯ faci
li non ẽ relinquẽda. c.x.
Qȯ corp⁹ xp̄i ⁊ ſacra ſcriptu
ra maxime ſint aĩe fideli
neceſſaria c.xi.
Qȯ magna diligẽtia ſe debe
at cõmunicaturus xp̄o pre
parare. c.xij.
Qȯ toto corde aĩa ȯuota xp̄i
vnionem in ſacramẽto af
fectare debet. c.xiij.
De quorundã deuotorum ar
denti deſiderio ad corpus
chriſti. c.xiiij.
Qȯ gr̄a deuotiõis humilita
te ⁊ ſuiipſius abnegatione
acquiritur. c.xv.
Qȯ neceſſitates noſtras xp̄o
aperire ⁊ ei⁹ gr̄am poſtula
re debemus. c.xvi.
De ardẽti amore ⁊ vehemen
ti affectu ſuſcipiendi chri
ſtum. c.xvij.
Qȯ hõ non ſit curioſus ſcru
tator ſacramẽti ſ; humilis
imitator xp̄i ſubdẽdo ſen
ſũ ſuũ ſacre fidei. c.xviij
Tractatus de meditatione
cordis.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Inc
281